

Technická univerzita v Liberci
Hospodářská fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2009

Filip Šetele

Technická univerzita v Liberci
Hospodářská fakulta

Studijní program: N6208 Ekonomika a management
Studijní obor: Podniková ekonomika

Daňové příjmy obcí

Tax revenue of municipalities

DP-PE-KEK-2009 28

Filip Šetele

Vedoucí práce: PhDr. Ing. Lenka Sojková, Ph.D., katedra Ekonomie

Konzultant: Ing. Martina Černíková, Katedra financí a účetnictví HF TUL

Počet stran 75

Počet příloh 3

Datum odevzdání 22.5.2009

Byl jsem seznámen s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 – školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom(a) povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

V Sokolově, 18. 5. 2009

vlastnoruční podpis

Anotace

Tato diplomová práce se zabývá financováním obcí se zaměřením na daňové příjmy obcí a jejich objektivnost z hlediska příjmů obcí rozdílných velikostí co do počtu obyvatel.

V první části je čtenář seznámen s obecnou charakteristikou příjmů a výdajů obcí . Druhá část přibližuje vývoj příjmů vybraného vzorku osmi obcí různých velikostí z Karlovarského kraje v období mezi roky 2003 až 2007. Náplní třetí části je souhrn celkových a daňových příjmů sledovaných obcí v přepočtu na 1 obyvatele s cílem ověřit rozdílnost příjmů obcí ve prospěch větších sídel (obcí). Čtvrtá a pátá část jsou věnovány zákonu o rozpočtovém určení daní platnému mezi lety 2001 až 2007 i jeho novele platné od roku 2008 a kritice, jež je s ním spojována. Závěrem diplomové práce jsou uvedena doporučení pro případnou budoucí úpravu financování obcí.

Klíčová slova

Daňové příjmy

Rozpočtové určení daní

Sdílené daně

Přerozdělování daní

Abstract

The diploma theses deals with municipalities financing with focus on tax revenue of municipalities and its objectivity in terms of incomes of municipalities with different population.

In the first part is introduced a general characterization of incomes and expanses of municipalities. Second part describes incomes of 8 municipalities from the district Karlovy Vary in past 5 years. The third part contains analysis of the total incomes and tax revenues of the 8 municipalities per capita with goal to exemplify a difference between revenues of municipalities with different population preferring municipalities with more population. Fourth and fifth parts are about law „Budget determination of tax revenue“ valid from 2001 and its critique. In the final part are mentioned recommendations for eventual future changes of the municipality financing system.

Key words

Tax revenue

Budget determination of tax revenue

Shared tax revenue

Tax revenue redistribution

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval PhDr. Ing. Lence Sojkové, Ph.D. za odborné vedení diplomové práce, poskytování rad a informačních podkladů. Dále bych tímto rád poděkoval všem pracovníkům obecních a městských úřadů vybraných obcí za spolupráci, poskytnutí údajů a odborné konzultace.

SEZNAM ZKRATEK A SYMBOLŮ	11
ÚVOD	12
1 OBECNÁ CHARAKTERISTIKA PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ OBCÍ.....	13
1.1 PŘÍJMY A VÝDAJE OBCÍ V ROZPOČTU OBCÍ.....	13
1.2 PŘÍJMY OBCÍ.....	16
1.2.1 Běžné příjmy	18
1.2.1.1 Daňové příjmy.....	18
1.2.1.2 Nedaňové příjmy	26
1.2.1.3 Přijaté transfery.....	27
1.2.2 Kapitálové příjmy.....	28
1.2.3 Financování	29
2 VÝVOJ PŘÍJMŮ VYBRANÝCH OBCÍ V KARLOVARSKÉM KRAJI.....	32
2.1 VÝVOJ PŘÍJMŮ MĚSTA SOKOLOV	32
2.1.1 Daňové příjmy města Sokolov.....	33
2.1.2 Nedaňové příjmy města Sokolova	35
2.1.3 Kapitálové příjmy města Sokolova.....	35
2.1.4 Přijaté dotace.....	36
2.1.5 Financování	37
2.2 VÝVOJ PŘÍJMŮ OBCE CHLUM SV. MÁŘÍ	38
2.2.1 Daňové příjmy obce Chlum svaté Máří	40
2.2.2 Nedaňové příjmy obce Chlum svaté Máří.....	41
2.2.3 Kapitálové příjmy obce Chlum svaté Máří	42
2.2.4 Přijaté dotace obce Chlum svaté Máří.....	42
2.2.5 Financování	43
2.3 VÝVOJ PŘÍJMŮ OBCE DOLNÍ RYCHNOV	44
2.3.1 Daňové příjmy obce Dolní Rychnov	45
2.3.2 Nedaňové příjmy obce Dolní Rychnov.....	47
2.3.3 Kapitálové příjmy obce Dolní Rychnov	47
2.3.4 Přijaté dotace obce Dolní Rychnov.....	48
2.3.5 Financování	48
2.4 VÝVOJ PŘÍJMŮ MĚSTA KARLOVY VARY	49
2.4.1 Daňové příjmy města Karlovy Vary.....	50
2.4.2 Nedaňové příjmy města Karlovy Vary	52
2.4.3 Kapitálové příjmy města Karlovy Vary.....	52
2.4.4 Přijaté dotace města Karlovy Vary.....	53
2.4.5 Financování	53
2.5 VÝVOJ PŘÍJMŮ OBCE JINDŘICHOVICE	54
2.5.1 Daňové příjmy obce Jindřichovice.....	56
2.5.2 Nedaňové příjmy obce Jindřichovice	57
2.5.3 Kapitálové příjmy obce Jindřichovice	58
2.5.4 Přijaté dotace obce Jindřichovice.....	58
2.5.5 Financování	59
2.6 VÝVOJ PŘÍJMŮ MĚSTA CHODOV.....	60
2.6.1 Daňové příjmy města Chodov.....	62
2.6.2 Nedaňové příjmy města Chodov.....	63
2.6.3 Kapitálové příjmy města Chodov.....	64
2.6.4 Přijaté dotace města Chodov	64
2.6.5 Financování	65
2.7 VÝVOJ PŘÍJMŮ OBCE TĚŠOVICE	66
2.7.1 Daňové příjmy obce Těšovice	67
2.7.2 Nedaňové příjmy obce Těšovice.....	69
2.7.3 Kapitálové příjmy obce Těšovice	69
2.7.4 Přijaté dotace obce Těšovice	70
2.7.5 Financování	70
2.8 VÝVOJ PŘÍJMŮ MĚSTA CHEB.....	71

2.8.1 Daňové příjmy města Cheb.....	72
2.8.2 Nedaňové příjmy města Cheb	74
2.8.3 Kapitálové příjmy města Cheb.....	75
2.8.4 Přijaté dotace města Cheb.....	75
2.8.5 Financování	76
3 SHRUTÍ PŘÍJMŮ SLEDOVANÝCH OBCÍ.....	77
3.1 POROVNÁNÍ PŘÍJMŮ NA 1 OBYVATELE.....	77
3.2 POROVNÁNÍ DAŇOVÝCH PŘÍJMŮ NA 1 OBYVATELE.....	78
4 ZHODNOCENÍ ZÁKONA O ROZPOČTOVÉM URČENÍ DANÍ.....	80
4.1 ZHODNOCENÍ ZÁKONA Č. 243/2000 SB., O ROZPOČTOVÉM URČENÍ DANÍ VE ZNĚNÍ PLATNÉM DO 31.12.2007	80
4.2 ZHODNOCENÍ ZÁKONA Č. 243/2000 SB., VE ZNĚNÍ ZÁKONA Č. 377/2007 SB. PLATNÉHO OD 1.1.2008	81
4.2.1 Hlavní změny oproti zákonu č. 243/2000 Sb., ve znění zákona č. 1/2005 Sb.	81
4.2.2 Zhodnocení změn oproti zákonu č. 243/2000 Sb., ve znění zákona č. 1/2005 Sb.	82
5 DOPORUČENÍ PRO ÚPRAVY FINANCOVÁNÍ OBCÍ V ČR	83
ZÁVĚR.....	86
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	88
SEZNAM PŘÍLOH.....	89

Seznam zkratk a symbolů

DPFO – daň z příjmů fyzických osob

DPH – daň z přidané hodnoty

DPPO – daň z příjmů právnických osob

Úvod

Téma financování měst a obcí je již dlouhá léta předmětem diskuse jak odborné, tak laické veřejnosti. Tato diskuse zesílila obzvláště po roce 2006, kdy se projevil dopad změny zákona o dani z příjmu fyzických osob na rozpočty obcí. Kritika, zaměřená především na největší příjmovou složku municipalit, daňové příjmy, byla a nadále je slyšet od představitelů měst a obcí všech velikostí, ovšem jedním z nejvýraznějších hlasů v této diskusi zní zástupci malých obcí s tvrzením, že současné nastavení systému je pro ně diskriminační a že při přerozdělování daní dochází ke zvýhodňování větších měst na úkor malých obcí. Cílem této diplomové práce Daňové příjmy obcí je přiblížení této problematiky na příkladu obcí z regionu autorova rodiště, Karlovarského kraje a na základě zjištěných skutečností ověření uvedeného tvrzení a případné navržení úprav vedoucích ke zlepšení systému.

1 Obecná charakteristika příjmů a výdajů obcí

Veřejnou správu nelze realizovat z jednoho místa, tj. z centra. Proto je výkon veřejné správy strukturován do více úrovní, a to vždy v návaznosti na konkrétní správní členění státu. Místní správa je nejnižší úrovní veřejné správy. Základní organizační jednotkou systému místní správy jsou obce. Obce vystupují v postavení samosprávných subjektů, od státu odvozují svou samosprávnou moc a zabezpečují řadu úkolů, z nichž nejdůležitější jsou úkoly ekonomické povahy, především zabezpečování různých druhů veřejných statků s nimiž jsou spojeny výdaje a ke kterým je třeba zabezpečit také adekvátní příjmy.

1.1 Příjmy a výdaje obcí v rozpočtu obcí

Důležitým nástrojem zabezpečování úkolů územní samosprávy a pro financování potřeb územního samosprávného celku, ale i pro ovlivňování dlouhodobého sociálně ekonomického rozvoje obce je rozpočet územní samosprávy.

Rozpočet je:

- a) decentralizovaným peněžním fondem který se tvoří, rozděluje a používá na principu nenávratnosti, neekvivalence a nedobrovolnosti,
- b) účetní bilancí, která bilancuje příjmy a výdaje rozpočtu, rozpočtovým plánem na rozpočtové období - kalendářní rok,
- c) nástrojem obecní a regionální politiky, který slouží ke splnění volebního programu.

Územní rozpočty jsou důležitým článkem soustavy veřejných rozpočtů v ČR, plní následující důležité funkce:

- alokační, která je na úrovni územních rozpočtů rozhodující. Prostřednictvím finančních prostředků soustředěných v územním rozpočtu jsou financovány potřeby v lokálním, resp. regionálním sektoru,
- redistribuční – na úrovni územní samosprávy je však její využití omezené, zejména ve vztahu k sociálně slabším občanům, zpravidla se využívají pouze sociální výpomoci,

- stabilizační – rovněž její využití je na úrovni územní samosprávy omezené, nicméně územní samospráva může ovlivnit růst ekonomického potenciálu na svém území (například budováním technické infrastruktury apod.)¹

Běžný rozpočet je bilance běžných příjmů a běžných výdajů, z nichž se většina pravidelně každoročně opakuje, vztahující se k rozpočtovému roku. Některé běžné příjmy a výdaje však mají charakter příjmů a výdajů nahodilých, neopakujících se. Běžnými příjmy jsou financovány neinvestiční (provozní) potřeby obcí.²

Příjmy, které jsou určeny na financování investičních potřeb územního samosprávného celku a zpravidla se vztahují na období delší, než je jeden rozpočtový rok a které jsou z pohledu dané investice jednorázové – neopakovatelné, se bilancují v kapitálovém rozpočtu. Dlouhodobým cílem hospodaření územního samosprávného celku – obce, kraje – by měl být rozpočet vyrovnaný, kdy běžné příjmy jsou rovny běžným výdajům, případně přebytkový rozpočet, kdy běžné příjmy jsou vyšší než běžné výdaje, a je tedy tvořena rozpočtová rezerva. Jsou – li příjmy obce nižší než výdaje, hospodaření obce skončilo schodkem, který je nutné vyrovnat z minulých rezerv, resp. územní samosprávný celek musí hledat další zdroje finančních prostředků, např. úvěr, na vyrovnání rozpočtu jako bilance. Dlouhodobě schodkový rozpočet, kdy nižší příjmy než výdaje se musí vyrovnávat návratnými finančními prostředky, vede k zadlužení obce.

Rozpočet obce a kraje obsahuje

- příjmy a výdaje, které mají vztah k činnosti samosprávy, tj. k samostatné působnosti,
- příjmy a výdaje určené k výkonu státní správy v rámci přenesené působnosti,
- finanční vztahy k municipálnímu, resp. regionálnímu veřejnému sektoru, tj. zabezpečení lokálních či regionálních veřejných statků prostřednictvím neziskových organizací zřizovaných obcí nebo krajem (organizační složky, příspěvkové organizace, případně obecně prospěšné společnosti apod.),

¹ PEKOVÁ, J. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1.vyd. Praha: Managament Press, 2004, str. 201. ISBN 80-7261-086-4

² PEKOVÁ, J. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1.vyd. Praha: Managament Press, 2004, str. 203. ISBN 80-7261-086-4

- finanční vztahy k podnikatelským subjektům – na straně příjmů například prostřednictvím daní, které podnikatelé platí do rozpočtu (daň z nemovitostí, vybíraná místně příslušným finančním úřadem, místní poplatky), i na straně výdajů (například poskytování dotací soukromým podnikatelům, ale také úhrady za veřejné statky zajišťované prostřednictvím soukromého sektoru, tj. úhrady faktur),
- finanční vztahy ke státnímu rozpočtu a ke státním fondům, zejména prostřednictvím daní a dotací, případně i sankcí placených do státního rozpočtu za porušení rozpočtové kázně,
- finanční vztahy mezi rozpočtem obce a rozpočtem kraje – příjmem obce mohou být i dotace a příspěvky z rozpočtu kraje, ale mohou to být i opačné vztahy,
- finanční vztahy k ostatním obcím, například zajišťují-li obce na základě smlouvy společně některé veřejné statky sdružováním prostředků, kde jedna obec je provozovatelem a ostatní obce jí přispívají na krytí nákladů spojených se zabezpečením veřejných statků,
- finanční prostředky návratného charakteru, například krátkodobé návratné finanční výpomoci či půjčky z rozpočtů jiných územních rozpočtů, případně ostatních článků veřejné rozpočtové soustavy,
- finanční vztahy k ostatním subjektům, např. bankovnímu sektoru, pojišťovnám apod.³

Podrobné členění příjmů a výdajů upravuje závazná rozpočtová skladba, která je platná pro celou soustavu veřejných rozpočtů a která umožňuje zajistit komplexní pohled na finanční hospodaření rozpočtů na všech úrovních. Rozpočtovou skladbu upravuje vyhláška MF ČR č. 323/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

Hospodaření s rozpočtovými prostředky upravují *zákon č. 218/2000 Sb.*, o rozpočtových pravidlech, v platném znění, který se vztahuje výhradně na problematiku státního rozpočtu, finančního hospodaření organizačních složek státu a jimi zřizovaných příspěvkových organizací, na finanční kontrolu, na podmínky zřizování státních fondů, na způsob likvidity státní pokladny a likvidity státního dluhu, hospodaření s prostředky soustředěnými v Národním fondu a *zákon č. 250/2000 Sb.*, o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, v platném znění, který upravuje tvorbu, postavení, obsah a funkce rozpočtů územních samosprávných celků (obcí, krajů a sdružení obcí a měst), zřizování

³ PEKOVÁ, J. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1.vyd., Praha: Managament Press,2004. ISBN 80-7261-086-4

nebo zakládání právnických osob územními samosprávnými celky a jejich finanční hospodaření.

1.2 Příjmy obcí

Veřejné příjmy jsou základním zdrojem krytí veřejných výdajů, představují vztahy tvorby veřejných rozpočtů i mimorozpočtových fondů v rozpočtové soustavě a souvisejí především s nenávratným přerozdělováním hrubého domácího produktu. V případě politiky vyrovnaného rozpočtu jsou veřejné příjmy rozpočtovým omezením.

Příjmy veřejných rozpočtů členíme z různých hledisek. Jedním z nejvýznamnějších členění příjmů veřejných rozpočtů je členění z hlediska návratnosti na:

a) nenávratné veřejné příjmy, tj. příjmy plynoucí do veřejného rozpočtu od různých subjektů (občanů, firem, jiných článků rozpočtové soustavy). Jedná se především o daně, uživatelské poplatky za smíšené veřejné statky, příjmy z prodeje nebo pronájmu státního, regionálního či obecního majetku – většina příjmů veřejných rozpočtů je nenávratného charakteru,

b) návratné příjmy, tj. příjmy čerpané na určitou dobu. Běžně může být příjmem veřejného rozpočtu krátkodobý bankovní úvěr, určený k překlenutí krátkodobého nesouladu mezi příjmy a výdaji veřejného rozpočtu během rozpočtového období. Příjmem veřejného rozpočtu však může být i střednědobý či dlouhodobý bankovní úvěr na financování investic, nebo finanční prostředky získané z emise cenných papírů (například dlouhodobých státních dluhopisů, obligací apod.) využívaných k financování dlouhodobých investičních potřeb.

Dalším důležitým hlediskem členění příjmů veřejných rozpočtů je hledisko časové. Z časového hlediska jsou rozlišovány příjmy běžné a příjmy kapitálové.

Běžné příjmy jsou příjmy každoročně se opakující, určené k financování běžných, každoročně se opakujících výdajů. To je velmi důležité především u rozpočtů územní samosprávy – obcí.

Běžné příjmy lze dále členit na:

- a) daňové, které jsou typickým příjmem nenávratným a
- b) nedaňové, přičemž může jít o příjmy jak nenávratné (uživatelské poplatky za smíšené veřejné statky, příjmy z pronájmu majetku, dary apod.) tak o návratné příjmy (krátkodobé úvěry a půjčky).

Kapitálové příjmy veřejných rozpočtů jsou spíše příjmy jednorázové, každoročně se neopakující. Jedná se o příjmy nenávratné a nedaňového charakteru (například příjmy z prodeje obecního majetku, dotace ze státního rozpočtu, rozpočtu kraje, státních fondů nebo fondů EU, případně příspěvky z jiných veřejných rozpočtů, například při sdružování peněžních prostředků několika obcí na společnou investici).

Z hlediska závaznosti jsou veřejné příjmy členěny na příjmy:

- a) *obligatorní*, neboli mandatorní, povinné ze zákona, zejména daňové příjmy, správní poplatky apod.
- b) *fakultativní*, například uživatelské poplatky za poskytnutý veřejný statek apod., tj. příjmy, o jejichž zavedení a výběru rozhodne příslušný orgán veřejné správy.⁴

V neposlední řadě významným členěním veřejných příjmů je členění na příjmy:

- a) plánovatelné – tedy příjmy, které jsou rozhodující pro zvažování kvantity a kvality zabezpečování veřejných statků,
- b) neplánovatelné, neboli nahodilé, s kterými lze jen těžko počítat jako se zdrojem financování veřejných potřeb.⁵

⁴ PEKOVÁ, J. Veřejné finance úvod do problematiky, 2.vyd. přepracované, Praha: ASPI Publishing, 2001. ISBN 80-86395-19-7

⁵ PEKOVÁ, J., PILNÝ, J. Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 1.vyd. Praha: ASPI Publishing, 2002, str. 145. ISBN 80-86395-21-9

1.2.1 Běžné příjmy

Jak již bylo zmíněno výše, běžné příjmy se dále dělí na příjmy daňové, nedaňové a přijaté transfery.

1.2.1.1 Daňové příjmy

Pro financování chodu státu je bezesporu důležité nastavit sazby daňového inkasa tak, aby přinesly co nejvyšší výnos. Neméně závažná je ale i otázka, kam vybrané daně plynou a kdo s nimi bude hospodařit tak, aby vybrané daně přinesly co největší přínos pro občany. V ekonomické teorii se optimálním přiřazením příjmů (vedle otázek financování veřejných statků) zabývá teorie fiskálního federalismu. Rozhodnutí o tom, jak se daňový výnos rozdělí mezi jednotlivé úrovně decentralizovaného státu, má významný vliv na míru finanční soběstačnosti jednotlivých vládních úrovní včetně územní samosprávy.

Za posledních sto let významně pokročila decentralizace kompetencí zejména na základní článek územní samosprávy – obce a města. V probíhajícím procesu decentralizace a dekoncentrace, tedy převádění kompetencí a odpovědnosti ze státu na územní samosprávu, je nutno měnit i rozpočtové určení daní. Vzhledem k tomu, že v České republice proběhla v posledních letech významná reforma územní samosprávy v souvislosti se zrušením okresů a vznikem krajů, byly nutné i změny v přerozdělování výnosu z daní, zejména poskytnout alespoň částečnou finanční nezávislost nově vzniklým krajům. Nebylo by přitom spravedlivé ani efektivní celkový daňový výnos rozdělit dle jakéhosi koeficientu, jednotlivé daně mají svá pravidla tak, aby byly zachovány základní principy:

- princip finanční autonomie
- princip zdaňovací pravomoci
- princip zásluhovosti
- princip solidarity
- princip stability.

Princip finanční autonomie požaduje zajištění vlastních příjmů územních samospráv v zákoně. Zákon je velice liberální a neomezuje hospodaření obcí ani nedohlíží na přijímaní dluhových prostředků. Pouze stanovuje územně samosprávným celkům povinnost nechat si přezkoumat své hospodaření za uplynulý rok. Princip zdaňovací

pravomoci může být naplněn formou přirážek k centrálně stanoveným daním nebo vypisováním vlastních daní. Vláda zamítla návrh na zavedení územní přirážky k daním z příjmů, která by byla v pravomoci územních samosprávných celků – krajů a také jeho výlučným příjmem. Tyto snahy naráží na neochotu centra vzdát se plné kontroly nad daňovou zátěží ekonomiky. Projevuje se zde i obava z možné fyzické nebo administrativní mobility daňových poplatníků.

Princip zásluhovosti a princip solidarity je do jisté míry protichůdný. Na straně jedné by aktivnější územní samosprávy měly dostat ty prostředky, k jejichž vytvoření samy přispěly. Dochází přitom k větší angažovanosti představitelů regionů, k bližší spolupráci s občany a podnikateli a jejich následné identifikaci s daným regionem. Na straně druhé by nemělo docházet k příjmové diskriminaci územních samosprávných celků, které objektivně nemají rovné předpoklady pro rozvoj, jakými jsou například přírodní či geografické podmínky.

Je tedy otázkou, jaká míra regionální diferenciací je ještě přípustná, a tedy účelná pro zajištění zdravého konkurenčního prostředí. V žádném případě by neměla nastat situace, v níž by mohlo dojít k výrazným rozdílům s negativními dopady v oblasti sociální či k dalšímu prohlubování propadu ekonomické výkonnosti regionu nebo dokonce jeho vyliďňování. V každém případě by měla být garantována standardní úroveň veřejných služeb poskytovaných ve všech regionech na území celého státu. Princip stability je nezbytným předpokladem pro realizaci dlouhodobějších rozvojových záměrů.

Daňové určení nabízí v zásadě tři možnosti, jak s vybraným výnosem daně naložit. První varianta je, že celý výnos se stane příjmem státního rozpočtu, druhá, že vše poplyne do samosprávné jednotky a třetí možnost je, že se výnos z daní mezi rozpočty rozdělí. Daně, jež jsou příjmem samosprávy, jsou v teorii označovány jako daně svěřené. Daně, které se řídí podle třetí možnosti, nazýváme sdílené. Úloha sdílených daní se v poslední době posiluje, protože nabízí řadu výhod. Zejména snižují značné rozdíly v příjmech jednotlivých jednotek, v případě České republiky hlavně obcí. Dále posilují finanční nezávislost obcí. Vzhledem k tomu, že na rozdíl od dotací nejsou účelově vázány, může je obec vynaložit podle svého uvážení. Výhodou je také stabilita a propojení výnosu na

ekonomický cyklus. Významná je i úspora při výběru a správě sdílených daní, protože je prováděna centralizovaně a výnos se dělí až následně. Je třeba zvážit i nevýhody, ty rostou tím více, čím sdílené daně zajišťují významnější část příjmů dané samosprávné jednotky. Jednak totiž klesá motivace k tvorbě vlastních rozpočtových příjmů, jednak chybí vazba mezi rozhodováním o výdajích a výběrem příjmů, což snižuje míru odpovědnosti.⁶

Pro určení podílu jednotky na sílené dani se využívají dvě možnosti. Buď je to v závislosti na místě, kde byla daň vybrána, nebo podle přerozdělovacího vzorce. V české republice se používá druhý způsob, a to z důvodu preference principu solidarity, protože první z možností může vést ke zvyšování rozdílů v daňovém výnosu mezi jednotlivými územně samosprávnými celky. Otázkou u druhého způsobu je jak definovat přerozdělovací vzorec tak, aby byl vůči obcím (resp. krajům) navzájem spravedlivý.

V České republice se vzorec odvíjí nejčastěji od počtu obyvatel. Výhodou je bezpochyby jednoduchost a transparentnost, ale nezohledňují se náklady na provoz územního samosprávného celku, které nemusí být (a v praxi často nejsou) v souladu s počtem obyvatel. Při vzniku krajů byl tento důvod zohledněn a tak, na rozdíl od obcí, mezi nimiž jsou sdílené daně stále rozdělovány především podle počtu obyvatel, jsou pro kraje vypočteny speciální poměry. O podíl na výnosech z daní se jednotlivé kraje dělí podle koeficientů, které byly krajům přiděleny na základě počtu a nákladů organizačních složek a příspěvkových organizací daného kraje. Výše koeficientů je stanovena v příloze č. 1 zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní.

Velikost samotného podílu z výnosu sdílených daní, který je mezi kraje rozdělován, byl v době jejich zavedení extrémně malý. Činil pouhých 3,1%, což rozhodně nebyla výše, která by krajům poskytovala adekvátní finanční základnu. Kraje rovněž nedisponují žádnými svěřenými daněmi a nemají ani pravomoc stanovovat místní poplatky. Tento stav zjevně neodpovídal smyslu decentralizace a proto byl podíl pro kraje v roce 2005 zvýšen na 8,92% z celostátního výnosu příslušných daní.

⁶ PEKOVÁ, J. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1.vyd. Praha: Managament Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4

Daňové příjmy obcí upravuje zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtové určení daní), ve znění pozdějších předpisů, a dále pak vyhláška Ministerstva financí ČR o podílu jednotlivých obcí na stanovených procentních částech celostátního hrubého výnosu daně z přidané hodnoty a daní z příjmů, která v dohodě s Českým statistickým úřadem a Českým úřadem zeměměřičským a katastrálním stanoví procento, kterým se každá obec podílí na procentní části celostátního hrubého výnosu daní.

Daňové příjmy mají největší podíl v rozpočtech obcí, členíme je, jak již bylo výše zmíněno, na:

a) Svěřené daně (výlučné) , jejichž celý výnos plyne do určitého rozpočtu, v našem případě do rozpočtu obcí. Jsou to:

- daň z nemovitostí umístěných v katastrálním území obce a
- daň z příjmů právnických osob placená obcemi nebo kraji,

b) Sdílené daně , jejichž výnos se rozděluje zákonem stanoveným způsobem mezi jednotlivé rozpočty rozpočtové soustavy. Jedná se o následující daně:

- Daň z přidané hodnoty

Tab. 1 Rozpočtové určení daně z přidané hodnoty

období	Rozpočty obcí	Rozpočty krajů	Státní rozpočet
2002 - 2004	20,59 % (dle přepočteného počtu obyvatel)	3,1 % (stanoveným procentem)	76,31 %
2005 - 2007	20,59 % (dle přepočteného počtu obyvatel)	8,92 % (stanoveným procentem)	70,49 %
2008	21,4 % (dle přepočteného počtu obyvatel)	8,92 % (stanoveným procentem)	69,68 %

Zdroj: Vlastní zpracování

- Daň z příjmů právnických osob (bez daně placené obcemi a kraji)

Daň z příjmů PO je typickou sdílenou daní. Její daňový výnos se rozděluje mezi státní rozpočet, rozpočty krajů a rozpočty obcí.

Tab. 2 Rozpočtové určení daně z příjmů právnických osob (bez daně placené obcemi a kraji)

období	Rozpočty obcí	Rozpočty krajů	Státní rozpočet
2002 - 2004	20,59 % (dle přepočteného počtu obyvatel)	3,1 % (stanoveným procentem)	76,31 %
2005 - 2007	20,59 % (dle přepočteného počtu obyvatel)	8,92 % (stanoveným procentem)	70,49 %
2008	21,4 % (dle přepočteného počtu obyvatel)	8,92 % (stanoveným procentem)	69,68 %

Zdroj: Vlastní zpracování

- Daň z příjmů právnických osob z daně placené obcemi a kraji

Výjimku v rozdělování výnosu z daní právnických osob však tvoří případy, kdy poplatníkem daně příjmů právnických osob je sama obec, resp. kraj. V tom případě celý výnos této daně plyne do rozpočtu daného územně samosprávného celku.

- Daň z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou

Rozdělení výnosu této daně probíhá stejným způsobem jako u daně z příjmů právnických osob.

- Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti

Daň z podnikání fyzických osob má nejsložitější určení daňového výnosu. Rozdělení vybraných finančních prostředků má dvě fáze. Nejprve se oddělí 60 % výnosu pro další rozdělování, 30 % celostátního výnosu se přidělí obcím a 10 % plyne do státního rozpočtu. V druhé fázi je vyčleněných 60 % celostátního výnosu z daně příjmů fyzických osob z podnikání rozděleno obvyklým poměrem, jaký je používán při rozdělování sdílených daní (ten byl použit i u DPPO). Tabulka ukazuje konečný poměr po sečtení procentních podílů po obou fázích rozdělování.

Tab. 3 Rozpočtové určení daně z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti

období	Rozpočty obcí		Rozpočty krajů	Státní rozpočet
2002 - 2004	30 % (dle bydliště podnikatele)	12,354 % (dle přepočteného počtu obyvatel)	1,86 % (stanoveným procentem)	55,786 %
2005 - 2007	30 % (dle bydliště podnikatele)	12,354 % (dle přepočteného počtu obyvatel)	5,352 % (stanoveným procentem)	52,294 %
2008	30 % (dle bydliště podnikatele)	12,84 % (dle přepočteného počtu obyvatel)	5,352 % (stanoveným procentem)	51,808 %

Zdroj: Vlastní zpracování

- Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

Tato sdílená daň byla již v devadesátých letech základem fiskální decentralizace. V letech 1996 – 2000 jako jediná poskytovala část výnosu okresům a měla poměrně složitý systém daňového určení. Do státního rozpočtu plynulo 40 % daňového výnosu. Kompetence státního rozpočtu díky této dani pak ale v roce 2001 značně vzrostly (téměř o 40 %), o rok později se vznikem nového krajského uspořádání bylo zaznamenáno znovu zmenšení podílu příjmů pro státní rozpočet, které dále pokračuje. V roce 2005 byly také u daně z příjmů ze závislé činnosti posíleny rozpočty krajů. U příjmů obcí zde můžeme vidět promítnutí principu zásluhovosti, protože kromě klasického přepočtu podle počtu obyvatel se zde v malé části odvíjí příjem obce i podle zaměstnanců. Primární je však, jako vždy ve veřejných financích, princip solidarity.

Tab. 4 Rozpočtové určení daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti

období	Rozpočty obcí		Rozpočty krajů	Státní rozpočet
2002 - 2004	1,5 % (dle počtu zaměstnanců)	20,59 % (dle přepočteného počtu obyvatel)	3,1 % (stanoveným procentem)	74,81 %
2005 - 2007	1,5 % (dle počtu zaměstnanců)	20,59 % (dle přepočteného počtu obyvatel)	8,92 % (stanoveným procentem)	68,99 %
2008	1,5 % (dle počtu zaměstnanců))	21,4 % (dle přepočteného počtu obyvatel)	8,92 % (stanoveným procentem)	68,18 %

Zdroj: Vlastní zpracování

Tab. 5 Vývoj rozpočtového určení daní v letech 1993 - 2000

Od roku	Daň	Státní	Okresní	Obce v %	Kraje v %
1993	DPH	100			-
	DPPO	100			-
	DPPO – placená obcí			100	
	DPFO srážková	100			-
	DPFO z podnikání			100	-
	DPFO ze závislé činnosti		60	40	-
	Místní a správní poplatky			100	
	Daň z nemovitosti			100	
1994	DPFO ze závislé činnosti		50	50	-
1995	DPFO ze závislé činnosti		45	55	-
1996	DPFO ze závislé činnosti	40	30	30	-
	DPPO	80		20	-

Zdroj: Vlastní zpracování

Tab. 6 Vývoj rozpočtového určení daní v letech 2001 - 2008

Od roku	Daň	Státní	Okresní	Obce v %	Kraje v %
2001	DPH	79,41	-	20,59	
	DPPO	79,41	-	20,59	
	DPFO srážková	79,41	-	20,59	
	DPFO z podnikání	55,587	-	44,413	
	DPFO ze závislé činnosti	79,41	-	20,59	
2002	DPH	76,31	-	20,59	3,1
	DPPO	76,31	-	20,59	3,1
	DPFO srážková	76,31	-	20,59	3,1
	DPFO z podnikání	55,786	-	42,354	1,86
	DPFO ze závislé činnosti	74,81	-	22,09	3,1
2005	DPH	70,49		20,59	8,92
	DPPO	70,49		20,59	8,92
	DPFO srážková	70,49		20,59	8,92
	DPFO z podnikání	52,294		42,354	5,352
	DPFO ze závislé činnosti	68,99		22,09	8,92
2008	DPH	69,68		21,4	8,92
	DPPO	69,68		21,4	8,92
	DPFO srážková	69,68		21,4	8,92
	DPFO z podnikání	51,808		42,84	5,352
	DPFO ze závislé činnosti	68,18		22,9	8,92

Zdroj: Vlastní zpracování

c) Místní (regionální) daně (poplatky) - mají fakultativní charakter. Obec, resp. volené orgány obce rozhodují o tom, zda budou od fyzických či právnických osob na svém území vybírat konkrétní místní poplatek a v jaké výši. Druhy místních poplatků určuje zákon, u každého poplatku pak upravuje základní náležitosti. Jde například o poplatek ze psů, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek ze vstupného, poplatek z ubytovací kapacity, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek za povolení k vjezdu s motorovým vozidlem do vybraných míst a částí měst, poplatek za provoz výherních hracích automatů, poplatek za provoz systému shromažďování, sběru, přepravy, třídění,

využívání a odstraňování komunálních odpadů. Mezi obcemi bývají výrazné rozdíly ve výnosnosti místních poplatků. Větší výnos místních poplatků docilují především lázeňská města a místa se zvýšeným turistickým ruchem. Velmi výnosný místní poplatek je poplatek z provozu výherních automatů .

d) Správní poplatky - jsou poplatky z vlastní správní činnosti, a to za správní úkony, které územní samospráva vykonává v rámci přenesené působnosti, tzn. že stát některé úkoly a pravomoci v oblasti státní správy přenesl na obce, ve větším rozsahu pak na pověřené obecní úřady a obce s rozšířenou působností. Podle rozsahu přenesené působnosti jsou orgány obcí prováděny pro různé subjekty úkony jako jsou například výpisy z matrik, vystavení dokladů (stavební povolení, povolení nosit zbraň, řidičské průkazy, cestovní doklady apod.), ověření pravosti dokladů, pravosti podpisů, atd. Výše správních poplatků je stanovena zákonem o správních poplatcích.⁷

1.2.1.2 Nedaňové příjmy

Mezi vlastní nedaňové příjmy územních rozpočtů patří především:

a) **Příjmy z vlastního podnikání** – v rozvinutých zemích jsou tyto příjmy tradičním příjmem územní samosprávy. Jedná se hlavně o :

- zisk municipálních podniků – je závislý na počtu a velikosti těchto podniků, a dále také na charakteru jejich činnosti. Většinou bývají tyto podniky zřizovány za účelem zabezpečování veřejných statků, pak ovšem hospodaří na neziskovém principu (příspěvkové organizace). Zisk těchto podniků jako příjem územního rozpočtu je nepravidelný, spíše výjimečný,
- příjmy z pronájmu majetku – mnohé obce v uplynulém období dávaly přednost dlouhodobému pronájmu před prodejem. Preferují dlouhodobé příjmy z hospodaření s obecním majetkem,
- příjmy územního rozpočtu z podílu na zisku od podniků, u nichž má obec majetkový vklad. O majetkové účasti, a to jak peněžních tak i nepeněžních vkladech rozhodují volené orgány příslušné samosprávy, tedy zastupitelstvo obce,

⁷ PEKOVÁ, J. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1.vyd. Praha: Managament Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4

- příjmy z finančního investování, například přijaté úroky, dividendy z akcií, atd. Příjmy z obchodování s cennými papíry jsou méně obvyklým a významným příjmem obecních rozpočtů, neboť tento druh podnikání vyžaduje tým zkušených pracovníků, má – li být úspěšné, kterým územní samosprávy zpravidla nedisponují. Dočasně volné prostředky může územní samospráva zhodnotit formou termínovaného vkladu. Tato forma finančního investování je spojena s minimálním rizikem.

b) ***Uživatelské poplatky za služby*** (pokud nejsou příjmem provozovatele – v ČR např. příspěvkové organizace). Nejčastěji jde o vodné, stočné, poplatky za odvoz komunálního odpadu, pokud není preferován místní poplatek jako typ místní daně, a podobné služby. Obvykle jsou uživatelské poplatky obcemi stanoveny ve výši, tzv. ekonomicky nutných nákladů, které jsou vynakládány na zajišťování veřejných statků bez ziskové přírážky.

Příjmy sankční povahy – pokuty - tento druh příjmů je obtížně plánovatelný, má charakter nahodilých, pouze doplňkových příjmů. Obce mohou ukládat pokuty subjektům na základě zmocnění zákonem, nejčastěji za přestupky.

Příjmy z mimorozpočtových fondů – do svého rozpočtu může samospráva převést i příjmy ze svých jiných, mimorozpočtových, zpravidla účelových peněžních fondů (například fond rezerv a rozvoje), pokud takové fondy zřídil.

Ostatní nedaňové příjmy - například příjmy ze sdružování prostředků, které mohou mít charakter jak běžných, tak i kapitálových příjmů, a jsou plánované, dále pak příjmy neplánované jako jsou dary, výnosy ze sbírek apod.

1.2.1.3 Přijaté transfery

Běžné dotace ze státního rozpočtu – tvoří nezanedbatelnou část rozpočtu územní samosprávy, především na zbezpeční činnosti v rámci přenesené působnosti, a to účelové (nebo-li specifické), které převažují, a neúčelové dotace (všeobecné, globální), o jejichž použití rozhodují obce samy. Účelové dotace získávají obce nejen na financování úkolů v rámci tzv. přenesené působnosti, jak již bylo uvedeno výše, ale i samostatné působnosti,

při zabezpečování tzv. lokálních, resp. regionálních veřejných statků, jako jsou základní a střední školství, veřejné zdravotnictví, sociální péče apod.

Běžné datace ze státních fondů – zpravidla jsou přísně účelové. Správce státního fondu určuje podmínky pro poskytování dotací vypisováním grantů, poskytnuté dotace jsou zúčtovatelné dle podmínek, stanovených poskytovatelem dotace.

Běžné dotace a příspěvky od územních rozpočtů (např. při sdružování prostředků na společné zabezpečování veřejných statků).

1.2.2 Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy rozpočtu územních samosprávných celků se každoročně neopakují, jsou spíše jednorázové, členíme je stejně jako běžné příjmy na návratné a nenávratné.

Příjmy z hospodaření s majetkem plynou do rozpočtu obcí až po roce 1990, kdy byl obcím navrácen alespoň částečně majetek, který vlastnily před rokem 1950, kdy byl veškerý majetek obcí znárodněn. Objem kapitálových příjmů je pak ovlivněn zejména objemem a strukturou majetku jednotlivých obcí. Jsou to příjmy:

- a) Z prodeje vlastního majetku a majetkových práv obce,*
- b) Kapitálové přijaté dotace z rozpočtové soustavy* – jsou poskytovány na úhradu části výdajů na konkrétní investice – tedy účelově, které umožní lépe uspokojovat lokální či regionální veřejné statky, většinou zároveň i preferované, jako jsou například školská, zdravotní či sportovní zařízení. Jedná se o příjmy nenávratné, i když zúčtovatelné s rozpočtem poskytovatele.
- c) Příjmy z půjček, úvěrů* apod. – řadí se mezi návratné příjmy, jsou spojeny s úrokovým zatížením, které může i významně ovlivnit budoucí hospodaření obce. Placené úroky vždy snižují běžné výdaje rozpočtu územní samosprávy na zajištění ostatních potřeb, především lokálních či regionálních veřejných statků. Na úrovni územní samosprávy jsou nejčastěji využívány bankovní úvěry. Za poskytnutý úvěr se musí obec zaručit svým majetkem, stále častěji se však využívá i ručení budoucími příjmy rozpočtu obce. Tato skutečnost do značné míry omezuje využívání tohoto zdroje příjmů zejména v menších, resp. chudších obcích.

d) Příjmy z emise vlastních obligací - opět se jedná o příjmy návratné, výhodou emise cenných papírů je získání potřebných finančních prostředků okamžitě, i když snížené o náklady emise, které mohou významně ovlivnit (snížit) výnos z emise. Stejně jako bankovní úvěr i emise cenných papírů musí být jištěna.

e) Přebytek běžného rozpočtu

f) Dary na investice apod.

1.2.3 Financování

Dalším z okruhů peněžních operací v rozpočtu obcí je tzv. financování. Soustava veřejných rozpočtů, tedy i rozpočty obcí, jak již bylo v úvodu zmíněno, se řídí závaznou rozpočtovou skladbou, která upravuje členění příjmů a výdajů tak, aby byla respektována zásada

- jednotnosti a závaznosti,
- stability třídění rozpočtů, která je důležitá pro potřeby makroekonomických analýz, časovou srovnatelnost obsahu veřejných rozpočtů, pro analýzu plnění rozpočtů a ostatních mimorozpočtových fondů v rámci rozpočtové soustavy,
- srozumitelnosti na základě jasně definovaných hledisek,
- kompatibility s mezinárodními účetními a statistickými standardy, aby byla zajištěna transparentnost i na mezinárodní úrovni,
- a respektuje potřebu agregace, sumarizace s využitím principu konsolidace.

Rozpočtová skladba upravuje způsob třídění všech peněžních operací rozpočtů a fondů, např. fondu rezerv a rozvoje a dalších účelových fondů obcí. Nevztahuje se na operace související s podnikatelskou činností subjektů územní samosprávy a na příspěvkové organizace zřizované obcemi a kraji, dále se nevztahuje na operace na účtech cizích prostředků, na účtech sdružených prostředků, na účtech fondu kulturních a sociálních potřeb a podobných, které nemají charakter veřejných prostředků.

Současně umožňuje analyzovat příjmy a výdaje soustavy veřejných rozpočtů s využitím třídění

- kapitolního (odpovědnostního), které je však pro územní samosprávné celky nepovinné,
- odvětvového (funkčního), tzn. na jaký účel jsou prostředky vydávány. Třídí všechny výdajové operace a u územních rozpočtů vybrané nedaňové a kapitálové příjmy,
- druhového, které se týká všech peněžních operací.

Peněžními operacemi tříděnými rozpočtovou skladbou jsou operace související s příjmem peněžních prostředků na bankovní účty (inkasa) a výdaje peněžních prostředků, tzn. platby z bankovních účtů, mimopeněžní operace fondu kulturních a sociálních potřeb, peněžní operace účtů hospodářské činnosti a peněžní operace účtů cizích prostředků. Peněžní operace mají tudíž vztah k pokladnímu plnění územního rozpočtu.⁸

Druhé třídění je základním systémem třídění v rozpočtové skladbě, třídí operace do tří základních okruhů, tj.

- příjmy
- výdaje,
- financování.

Příjmy představují nenávratná inkasa, nezahrnují však ta inkasa, kterými se přijímají vypůjčené finanční prostředky (návratné finanční výpomoci, půjčky, úvěry, příjmy z emise vlastních cenných papírů , přijaté splátky dříve poskytnutých půjček za účelem řízení likvidity, výhodného finančního investování apod.

Financující operace jsou všechny návratné operace související s likviditou organizace v návaznosti na závazné třídění inkas a plateb podle rozpočtové skladby, tj. zabezpečení finančních zdrojů, např.:

- úvěry, emise vlastních dluhopisů, případně přijetí návratné finanční výpomoci od státu a jejich následné splátky věřitelům,

⁸ PEKOVÁ, J. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1.vyd., Praha: Management Press, 2004, str. 226. ISBN 80-7261-086-4

- návratně poskytované půjčky jiným subjektům a příjmy z jejich splátek, výdaje na nákup cizích akcií a dluhopisů za účelem maximálního zhodnocení v rámci finančního investování apod.,
- změna stavu peněžních prostředků na vlastních bankovních účtech organizace . Tento okruh finančních operací je v rozpočtové skladbě svým způsobem zvláštnost, protože tato operace není peněžním tokem.

De facto se jedná o operace, které zabezpečují financování schodku hospodaření nebo využití přebytku hospodaření a jeho zhodnocení v rámci finančního investování, např. na finančním trhu s cennými papíry, dluhopisy, dále se může jednat o půjčky apod. Použití zdrojů z přebytku hospodaření z let minulých se bez ohledu na skutečnost, zda budou čerpány převodem z účelových fondů vytvořených organizací (zejména fond rezerv a rozvoje) nebo použity přímo ze zůstatku základního běžného účtu, neprojeví jako skutečný příjem prostředků. Projeví se jako financování, a to ve formě poklesu stavu prostředků na bankovních účtech.⁹

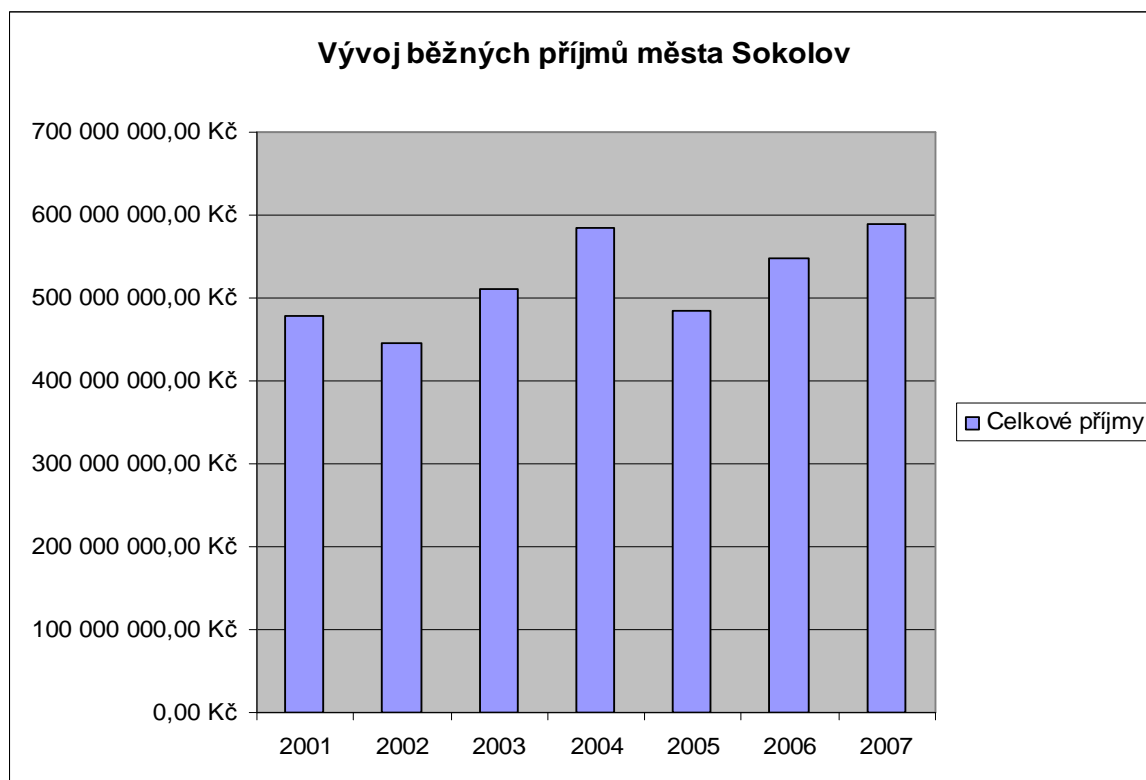
⁹ KINŠT, J. Rozpočtová skladba v roce 2004 Strukturální politika EU a praktické příklady. 1.vyd. Praha: RAGOEDUCA®, 2004. ISBN 80-7310-016-9. PEKOVÁ, J. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1.vyd. Praha: Managament Press, 2004. ISBN 80-7261-086-4

2 Vývoj příjmů vybraných obcí v Karlovarském kraji

Tato kapitola je věnována rozboru vývoje příjmů 8 vybraných obcí Karlovarského kraje. Vzorek obcí byl vybrán tak, aby obsahoval 2 obce z každé velikostní kategorie dle kterých jsou určovány koeficienty postupných přechodů a násobky postupných přechodů v zákoně č. 377/2007 Sb. (zákoně o rozpočtovém určení daní).

2.1 Vývoj příjmů města Sokolov

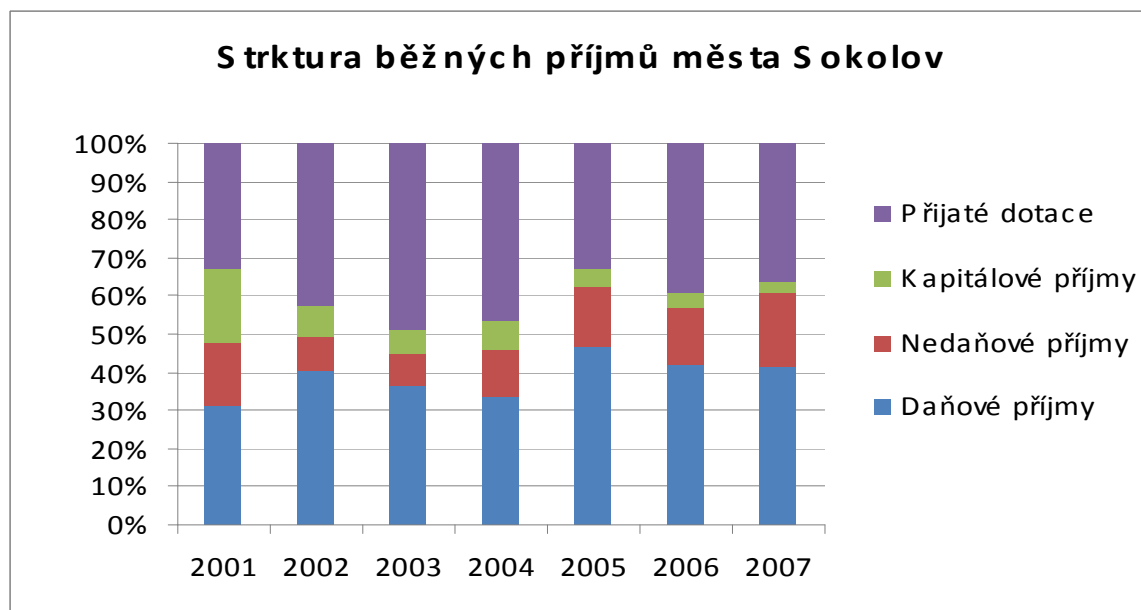
Jak lze vidět v grafu č.1 mají celkové příjmy města Sokolova od roku 2002 vzrůstající trend s jedinou výjimkou v roce 2005. Tento výkyv z trendu v roce 2005 je způsoben především poklesem přijatých dotací a kapitálových příjmů. U kapitálových příjmů jde o snížení spojené s nižším prodejem obecních bytů, u přijatých dotací bylo snížení způsobeno změnou v poskytování dotací na přímé náklady na vzdělávání, které již nejsou v souvislosti se změnou školského zákona poskytovány prostřednictvím zřizovatele, ale jsou převáděny přímo školským zařízením. Dalším důvodem výkyvu přijatých dotací bylo také odložení původně plánovaných investiční záměrů na rok 2006.

Obr. 1 Vývoj běžných příjmů města Sokolov

Zdroj: Vlastní zpracování

Struktura celkových příjmů města (graf č.2) vykazuje od roku 2002 poměrně stabilní rozdělení jednotlivých složek příjmů, výjimku tvoří přijaté dotace jejichž podíl byl v letech 2003 a 2004 vyšší díky reformě reformě veřejné správy, kdy v souladu s pověřením výkonu státní správy v tzv. rozšířené působnosti obce dostávají dotace na funkční místa s výkonem spojená a dále pak díky dotaci na sociální dávky, které byly před tímto obdobím vypláceny okresními úřady. Následné snížení objemu přijatých dotací

Obr. 2 Struktura běžných příjmů města Sokolov

Zdroj: Vlastní zpracování

v roce 2005 je pak spojeno s výše zmíněnou změnou v poskytování dotace na přímé náklady na vzdělávání.

2.1.1 Daňové příjmy města Sokolov

Vývoj daňových příjmů nevykazuje výkyvy jak by se mohlo zdát z jejich podílu na celkových příjmech zobrazených v grafu č.3. Z řetězového indexu (tab. č. .) je vidět, že ve všech sledovaných letech dochází k růstu celkových daňových příjmů. Přičemž k nejvýraznějšímu růstu došlo v letech 2002 a 2005, což bylo v roce 2002 způsobeno podstatně vyšším výnosem u daně z příjmu právnických osob placené obcí (plátcem i příjemcem je obec sama), kde se projevil prodej Technických služeb Sokolov. V roce 2005 byl nárůst způsoben především vyšším inkasem DPH a místních daní a poplatků

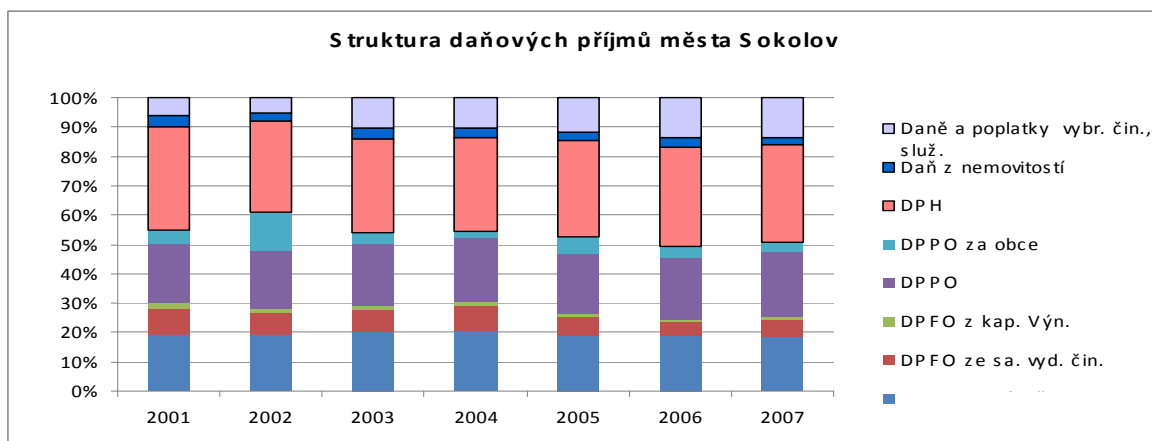
(především poplatků za provozované výherní hrací přístroje), dále pak opět vyšším výnosem u daně z příjmu právnických osob placené obcí.

Celková struktura daňových příjmů je poměrně stabilní, s tím, že v od roku 2004 lze sledovat vzrůstající trend u DPH a místních daní a poplatků a naopak pokles u příjmu z daně z příjmu FO ze samostatně výdělečné činnosti.

Tab. 7 Vývoj daňových příjmů města Sokolov (v tis. Kč)

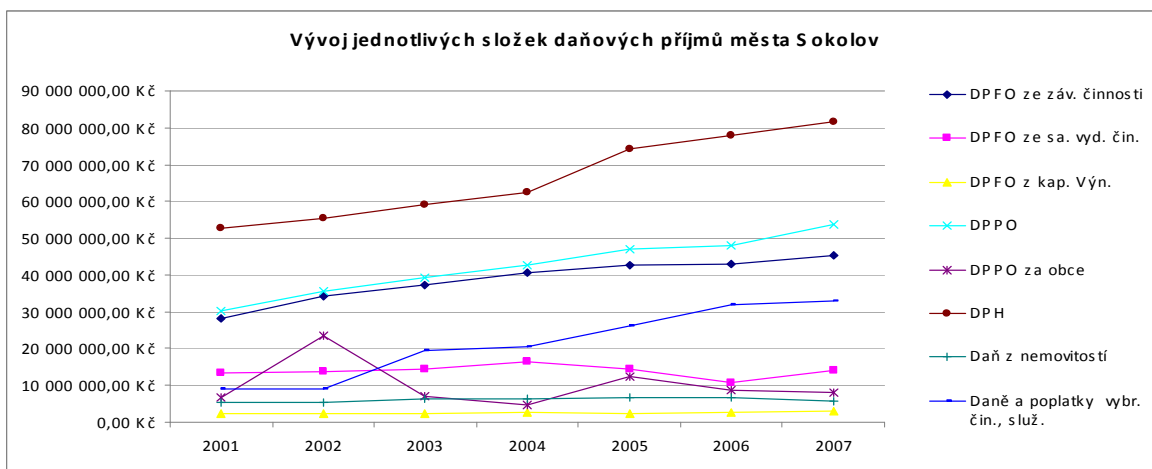
Obec	Sokolov						
Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Daňové příjmy	148 147,0	179 612,0	185 004,6	196 768,0	225 990,0	229 717,3	244 249,7
Bazický index $i_{i/2001}$		1,21	1,25	1,33	1,53	1,55	1,65
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		1,21	1,03	1,06	1,15	1,02	1,06
Celkové příjmy	477 951,0	446 230,0	510 831,0	584 687,1	485 584,5	546 779,1	589 983,3
% podíl na celk. příjmech	31,00%	40,25%	36,22%	33,65%	46,54%	42,01%	41,40%

Zdroj: Vlastní zpracování

Obr. 3 Struktura daňových příjmů města Sokolov

Zdroj: Vlastní zpracování

Obr. 4 Vývoj jednotlivých složek daňových příjmů města Sokolov

Zdroj: Vlastní zpracování

2.1.2 Nedaňové příjmy města Sokolova

Jak by se mohlo zdát z grafu č.2 a tabulky č.7, tak k největšímu výkyvu ve výši nedaňových příjmů došlo v letech 2002 a 2003, kdy byla výše nedaňových příjmů i jejich podíl na celkových příjmech menší než v letech 2001 a 2004 až 2007.

Tab. 8 Vývoj nedaňových příjmů města Sokolov (v tis. Kč)

Obec	Sokolov						
Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Nedaňové příjmy	78 650,0	42 134,0	43 993,2	73 510,9	76 683,0	79 907,0	114 140,5
Bazický index $i_{i/2001}$		0,54	0,56	0,93	0,97	1,02	1,45
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		0,54	1,04	1,67	1,04	1,04	1,43
Celkové příjmy	477 951,0	446 230,0	510 831,0	584 687,1	485 584,5	546 779,1	589 983,3
% podíl na celk. příjmech	16,46%	9,44%	8,61%	12,57%	15,79%	14,61%	19,35%

Zdroj: Vlastní zpracování

Ovšem ve skutečnosti došlo k výraznému výkyvu především v roce 2001, kdy byla oblast nedaňových příjmů města bohatší o mimořádné jednorázové příjmy z vrácené daně z převodu nemovitostí a z prodeje TS Sokolov. Skokový nárůst v roce 2004 (nárůst o 67% oproti roku 2003) je způsoben změnou metodiky účtování, protože od roku 2004 jsou v této oblasti nově evidovány příjmy spojené s bytovými a nebytovými jednotkami v majetku města (změnou vyvolaný nárůst příjmu mezi lety 2003 a 2004 v této oblasti tvoří 23,2 mil. Kč), tato změna se ve stejné výši promítá také výdajové části.

V letech 2004 až 2006 pak již lze pozorovat stabilní vývoj absolutní výše nedaňových příjmů mezi cca 73 mil. Kč až cca 80 mil. Kč, stejně tak i podílu nedaňových příjmů na celkových příjmech pohybujícím se mezi 12,57% až 14,61%.

2.1.3 Kapitálové příjmy města Sokolova

Zdroji kapitálových příjmů města Sokolova jsou dlouhodobě především příjmy z prodeje nemovitostí, pozemků a výnosy z prodejů akcií a vlastnických podílů.

Výše a podíl kapitálových příjmů na celkových příjmech má po celé sledované období klesající trend, který je způsoben postupně klesajícím objemem prodeje obecních bytů a nemovitostí viz graf č.2.

Výrazně vyšší hodnota kapitálových příjmů v roce 2001 byla způsobena jednorázovým výnosem z realizace prodeje Technických služeb Sokolov v rámci změny právní formy organizace, která se přeměnila ve společnost s ručením omezeným.

Jediný následný výkyv z trendu klesajících kapitálových příjmů, který lze v tabulce č. pozorovat na údajích za rok 2004 (došlo zde k navýšení oproti roku 2003 o 9 588 tis. Kč), byl způsoben zejména výnosem z prodeje akcií společnosti Sokolovská uhelná a.s., který činil 8 598,3 tis. Kč.

Tab. 9 Vývoj kapitálových příjmů města Sokolov (v tis. Kč)

Obec	Sokolov						
Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Kapitálové příjmy	92 411,0	33 466,0	30 811,9	40 399,9	22 010,7	21 633,6	15 827,0
Bazický index $i_{j/2001}$		0,36	0,33	0,44	0,24	0,23	0,17
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		0,36	0,92	1,31	0,54	0,98	0,73
Celkové příjmy	477 951,0	446 230,0	510 831,0	584 687,1	485 584,5	546 779,1	589 983,3
% podíl na celk. příjmech	19,33%	7,50%	6,03%	6,91%	4,53%	3,96%	2,68%

Zdroj: Vlastní zpracování

2.1.4 Přijaté dotace

Tab. 10 Vývoj přijatých dotací města Sokolov (v tis. Kč)

Obec	Sokolov						
Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Přijaté dotace	158 743,0	191 018,0	251 021,3	274 008,3	160 900,8	215 521,2	215 766,1
Bazický index $i_{j/2001}$		1,20	1,58	1,73	1,01	1,36	1,36
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		1,20	1,31	1,09	0,59	1,34	1,00
Celkové příjmy	477 951,0	446 230,0	510 831,0	584 687,1	485 584,5	546 779,1	589 983,3
% podíl na celk. příjmech	33,21%	42,81%	49,14%	46,86%	33,14%	39,42%	36,57%

Zdroj: Vlastní zpracování

Přijaté dotace tvoří společně s daňovými příjmy největší složky celkových příjmů města Sokolova a v průběhu sledovaného období se s daňovými příjmy na pomyslné nejvyšší příčce průběžně střídají. Výše přijatých dotací se během sledovaných let 2001 až 2007 pohybuje v rozmezí mezi cca 158 mil. až cca 215,8 mil Kč. Výjimku tvoří roky 2003 a 2004, kdy v souvislosti s reformou veřejné správy došlo k nárůstu, protože v souladu s pověřením výkonu státní správy v tzv. rozšířené působnosti byla obec příjemcem dotace ve výši 333 995,69 Kč na jedno převedené funkční místo a dále město obdrželo dotaci na dávky sociální péče, které byly v předešlých letech vypláceny okresním úřadům. Ovšem

již v roce 2005 došlo v souvislosti se změnou školského zákona opět k poklesu o 113 mil. Kč, hlavním důvodem je, že dotace na přímé náklady na vzdělávání již nejsou poskytovány prostřednictvím zřizovatelů, ale jsou převáděny přímo školským zařízením. Pro úplnost je pak třeba doplnit, že k navýšení o 54,6 mil. Kč v roce 2006 došlo především díky dotaci na projekt podnikatelských inkubátorů ve výši cca 45 mil. Kč, kterým chce město Sokolov podpořit rozvoj malého a středního podnikání ve svém regionu.

2.1.5 Financování

Do této skupiny (jež se neřadí mezi tzv. běžné příjmy měst a obcí) patří vlastní finanční zdroje vytvořené v minulých letech, které slouží k vyrovnání rozdílu mezi příjmy a výdaji běžného rozpočtu, tedy prostředky z vytvořených fondů, jako např. Fond prodeje bytů, Fond rezerv a rozvoje apod.. Dále se zde promítají cizí zdroje, jako přijaté úvěry a půjčky. Jak ukazuje komentář ke sledovanému období, je tato skupina velmi ovlivněna hospodařením a investiční aktivitou obce. Na údajích z tabulky č.10 je vidět, že čerpání těchto zdrojů se v letech 2001 až 2002 pohybovalo na úrovni 91,628 mil., resp. 98,113 mil. Kč. Důvodem bylo financování rekonstrukce bývalého hotelu Ohře a průběžně prováděná modernizace bytového fondu. V letech 2003 a 2004 pak došlo ke snížení čerpaných prostředků na úroveň cca 48 mil. Kč a od roku 2005 došlo opět k nárůstu na 99,67 mil., resp. 123,33 mil. Kč, k čemuž přispěla především investice do rekonstrukce čističky odpadních vod.

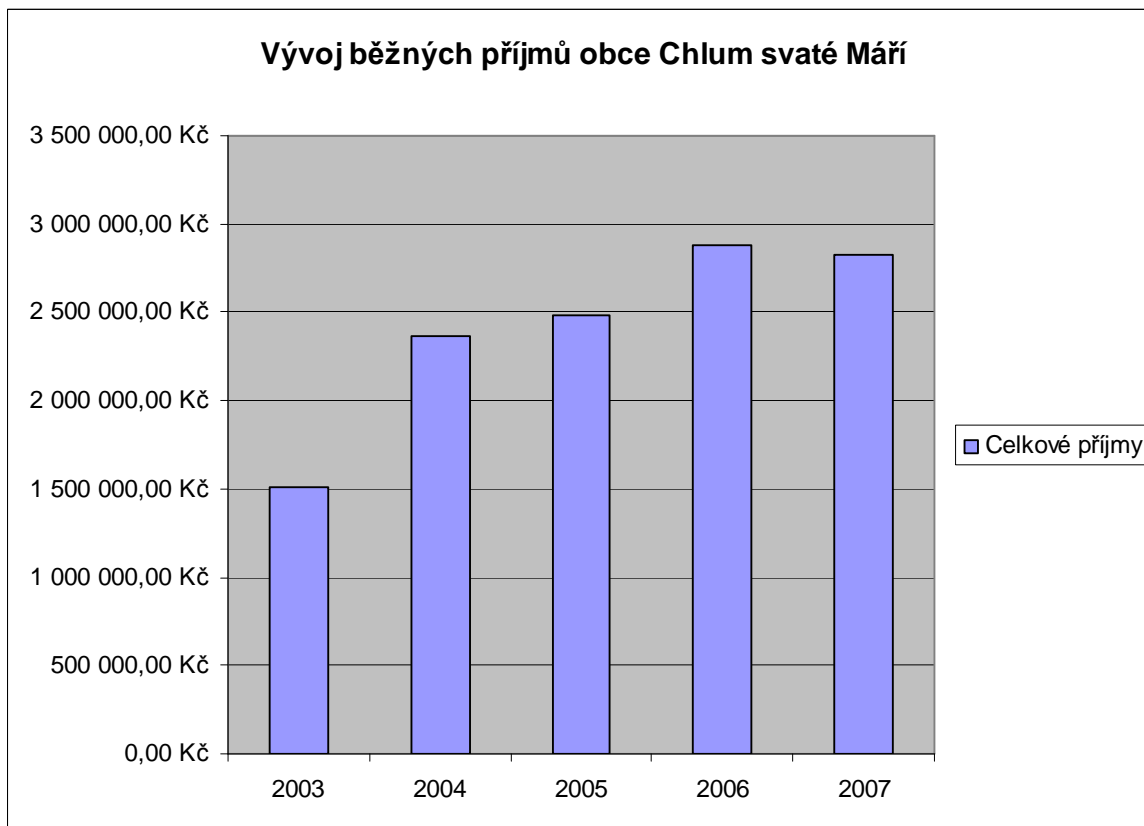
Tab. 11 Vývoj financování města Sokolov (v tis. Kč)

Obec	Sokolov						
Rok	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Financování	91 628,0	98 113,3	48 829,8	48 492,8	99 670,3	123 329,1	51 777,8

Zdroj: Vlastní zpracování

2.2 Vývoj příjmů obce Chlum sv. Máří

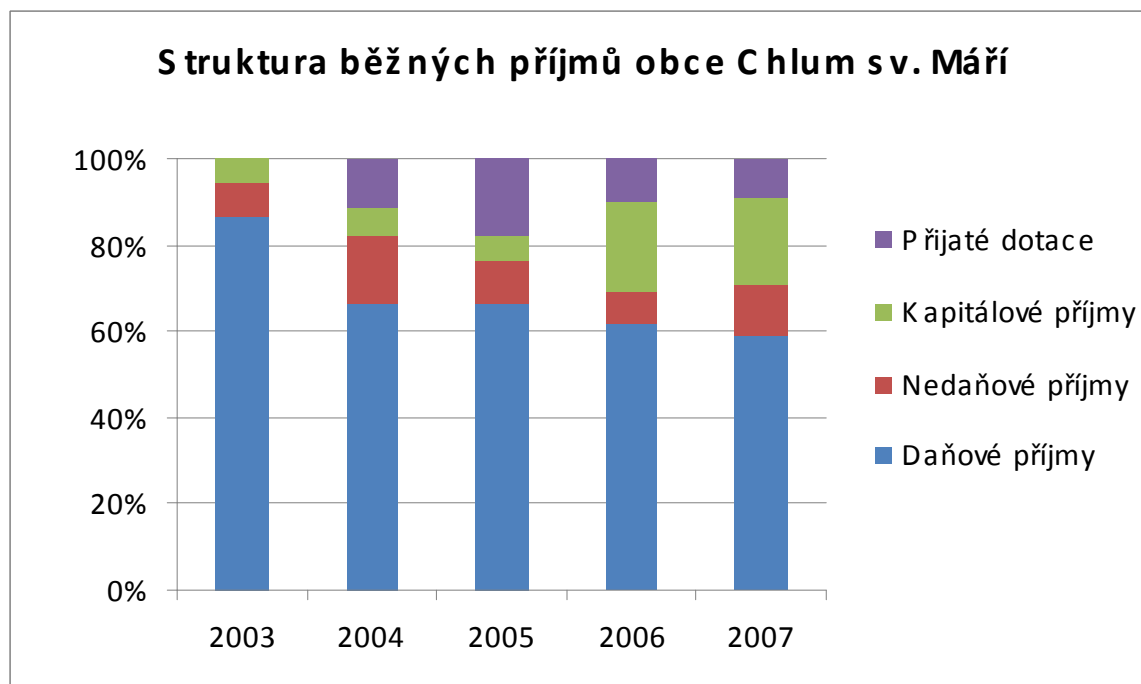
Celkové příjmy obce Chlum svaté Máří měly mezi roky 2003 až 2006 rostoucí trend, k jedinému poklesu ve sledovaném období let 2003 až 2007 došlo až v roce 2007.

Obr. 5 Vývoj běžných příjmů obce Chlum svaté Máří

Zdroj: Vlastní zpracování

K největšímu meziročnímu navýšení došlo v roce 2004, kdy se příjem obce zvýšil oproti předchozímu roku o 57 %, tedy o cca 858 000 Kč. Toto navýšení bylo způsobeno nárůstem všech příjmových složek, nejvýrazněji však příjmy daňovými (nárůst mezi rokem 2003 a 2004 o téměř 568 000 Kč), ale také příjmy nedaňovými (nárůst o 250 000 Kč) a přijatými dotacemi (nárůst o cca 268 000 Kč). V následujících letech 2005 a 2006 došlo k meziročnímu navýšení o 5%, resp. 16%. Již výše uvedený jediný meziroční pokles celkových běžných příjmů sledovaného období z roku 2007 (o 61 000 Kč, tedy 2%) byl způsoben především výrazným propadem v oblasti příjmů daňových (o cca 110 000 Kč), ale také poklesem přijatých dotací (o cca 48 000 Kč) a kapitálových příjmů (o 15 000 Kč), pokles těchto tří položek pak již nevykompenzoval ani nárůst nedaňových příjmů v hodnotě cca 112 000 Kč.

Obr. 6 Struktura běžných příjmů obce Chlum svaté Máří

Zdroj: Vlastní zpracování

Struktura běžných příjmů obce Chlum svaté Máří ve sledovaném období vykazuje značné výkyvy. Velmi výrazný je pokles podílu daňových příjmů, který se z 84% v roce 2003 snížil až na 59% v roce 2007. Podíl ostatních položek je velmi pohyblivý, v letech 2006 a 2007 značně vzrostly kapitálové příjmy, a to především díky prodeji investičního majetku obce, konkrétně obecní školky. Velmi zajímavý je také vývoj podílu přijatých dotací, jež byl v roce 2003 díky nefunkčnosti zastupitelstva obce v letech 2000 až 2002 téměř nulový a naopak největší v roce 2005 díky mimořádné dotaci na obecní silnice.

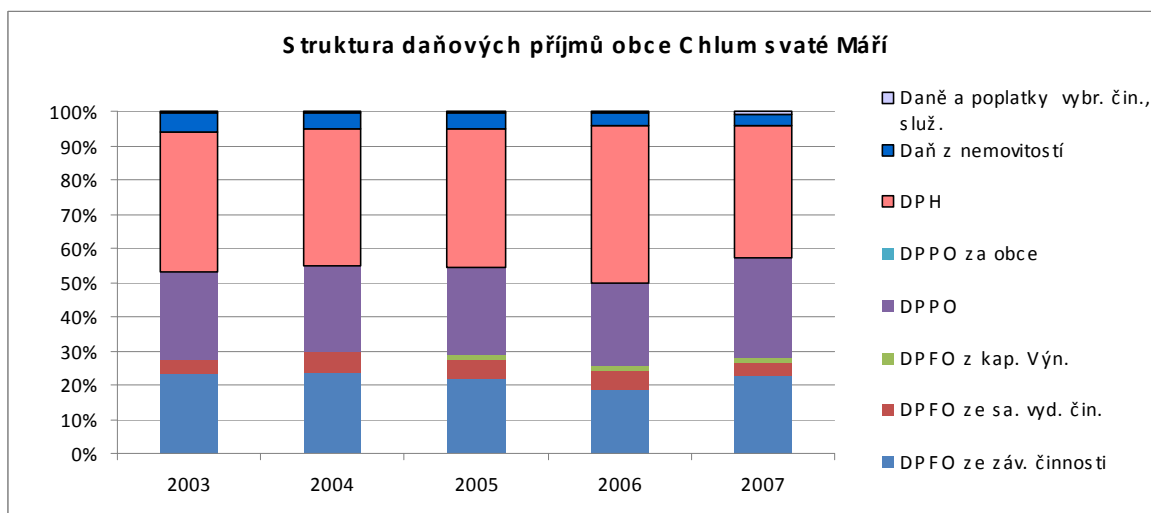
2.2.1 Daňové příjmy obce Chlum svaté Máří

Přestože podíl daňových příjmů v celkové struktuře běžných příjmů obce Chlum svaté Máří klesá, jejich celková výše v letech 2003 až 2006 rostla. Jak ukazuje tabulka č.11, tak k největšímu meziročnímu růstu došlo v roce 2004, a to o 21%, v roce 2005 pak o 5% a v roce 2006 o 8%. V roce 2007 došlo k meziročnímu snížení daňových příjmů obce o 6%.

Tab. 12 Vývoj daňových příjmů obce Chlum svaté Máří (v tis. Kč)

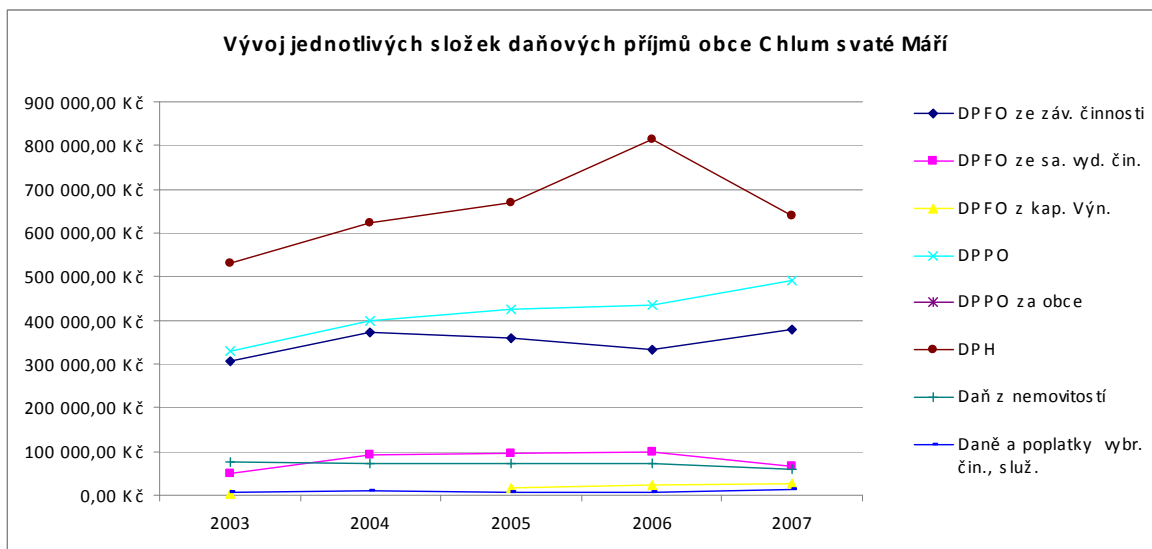
Obec	Chlum svaté Máří				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Daňové příjmy	1 299,50	1 567,58	1 649,20	1 782,30	1 672,08
Bazický index $i_{i/2003}$		1,21	1,27	1,37	1,29
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		1,21	1,05	1,08	0,94
Celkové příjmy	1 504,00	2 361,72	2 480,16	2 883,38	2 822,35
% podíl na celk. příjmech	86,40%	66,37%	66,50%	61,81%	59,24%

Zdroj: Vlastní zpracování

Obr. 7 Struktura daňových příjmů obce Chlum svaté Máří

Zdroj: Vlastní zpracování

Obr. 8 Vývoj jednotlivých složek daňových příjmů obce Chlum svaté Máří

Zdroj: Vlastní zpracování

Z obr. č.7 lze vypočítat velice stabilní složení a poměr jednotlivých složek daňových příjmů obce Chlum svaté Máří. Největší mírou se podílí výnos daně z přidané hodnoty, následovaný výnosem daně z příjmu právnických osob a výnosem daně z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti. Obr. č.8 pak ukazuje, že snížení celkové výše daňových příjmů v roce 2007 bylo způsobeno snížením příjmu z DPH o cca 170 000 Kč.

2.2.2 Nedaňové příjmy obce Chlum svaté Máří

Tab. 13 Vývoj nedaňových příjmů obce Chlum svaté Máří (v tis. Kč)

Obec	Chlum svaté Máří				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Nedaňové příjmy	122,50	372,52	246,72	217,50	329,77
Bazický index $i_{i/2003}$		3,04	2,01	1,78	2,69
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		3,04	0,66	0,88	1,52
Celkové příjmy	1 504,00	2 361,72	2 480,16	2 883,38	2 822,35
% podíl na celk. příjmech	8,14%	15,77%	9,95%	7,54%	11,68%

Zdroj: Vlastní zpracování

Vývoj nedaňových příjmů obce Chlum svaté Máří je znázorněn v tabulce č.12 a jeho průběh je velmi nepravidelný. K největším daňovým příjmům sledovaného období došlo v roce 2004, kdy jejich výše činila 372 523,32 Kč, což bylo způsobeno příjmem z pronájmu vodovodu Vodohospodářskému sdružení měst a obcí Sokolovska a následným

vkładem prostředků do základního jmění společnosti Sokolovská vodárenská s.r.o.. V letech 2005 a 2006 se nedaňové příjmy pohybovaly ve výši 246 718,50 Kč a 217 504,96 a jejich největšími zdroji byly příjmy ze služeb poskytovaných obcí, především sběr a svoz komunálních odpadů a knihovnické činnosti. V roce 2007 pak opět došlo k výraznému navýšení nedaňových příjmů, a to díky pronájmu nemovitostí., hlavně bytových a nebytových prostor.

2.2.3 Kapitálové příjmy obce Chlum svaté Máří

Zdrojem kapitálových příjmů Chlumu svaté Máří ve sledovaném období je prodej investičního majetku obce, tedy pozemků a ostatních nemovitostí. Objem tohoto prodeje vzrostl ze 78 000 Kč v roce 2003, přes cca 150 000 Kč v letech 2004 a 2005 až na 584 382 Kč, respektive 568 780 Kč v letech 2006 a 2007, viz tabulka č.13. Vyšší objem kapitálových příjmů v letech 2006 a 2007 byl způsoben příjmem splátek z prodeje budovy mateřské školky.

Tab. 14 Vývoj kapitálových příjmů obce Chlum svaté Máří (v tis. Kč)

Obec	Chlum svaté Máří				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Kapitálové příjmy	78,00	149,74	144,28	584,38	568,78
Bazický index $i_{t/2003}$		1,92	1,85	7,49	7,29
Řetěz. Index $i_{t/(t-1)}$		1,92	0,96	4,05	0,97
Celkové příjmy	1 504,00	2 361,72	2 480,16	2 883,38	2 822,35
% podíl na celk. příjmech	5,19%	6,34%	5,82%	20,27%	20,15%

Zdroj: Vlastní zpracování

2.2.4 Přijaté dotace obce Chlum svaté Máří

Přijaté dotace se během sledovaného období v příjmech obce objevují až v roce 2004. Nevyužívání této možnosti příjmu před rokem 2004 bylo způsobeno praktickou nefunkčností zastupitelstva obce do roku 2003 (rozpad zastupitelstva obce v roce 2000 a zvolení nového zastupitelstva až po řádných volbách na konci roku 2002). Po zvolení nového starosty v roce 2003 již došlo k přípravě projektů a čerpání dotací začalo, jak již bylo uvedeno, v roce 2004. Dotace v letech 2004 až 2007 jsou čerpané a využívané na opravy a budování silniční infrastruktury obce (čehož se týkala také mimořádná dotace v roce 2005), ale také na budování vodovodních a kanalizačních přípojek.

Tab. 15 Vývoj přijatých dotací obce Chlum svaté Máří (v tis. Kč)

Obec	Chlum svaté Máří				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Přijaté dotace	4,00	271,88	439,97	299,19	251,72
Bazický index $i_{i/2003}$		67,97	109,99	74,80	62,93
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		67,97	1,62	0,68	0,84
Celkové příjmy	1 504,00	2 361,72	2 480,16	2 883,38	2 822,35
% podíl na celk. příjmech	0,27%	11,51%	17,74%	10,38%	8,92%

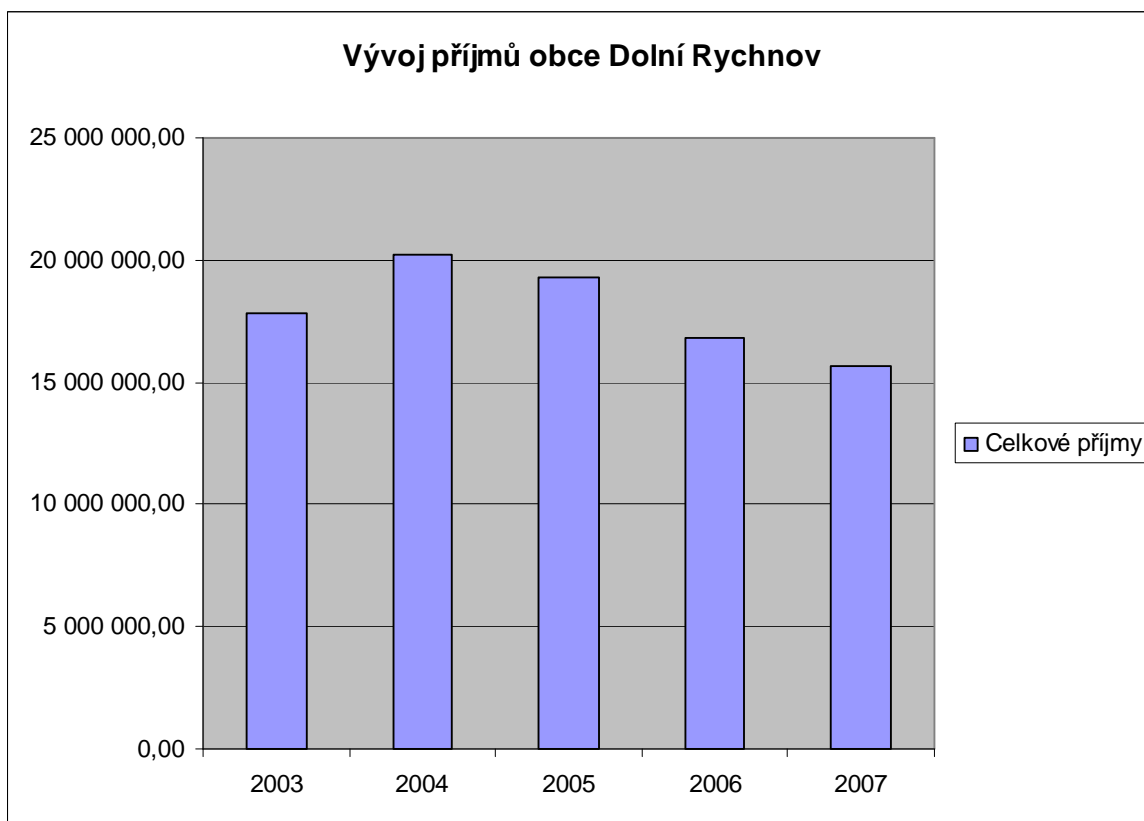
Zdroj: Vlastní zpracování

2.2.5 Financování

Ve sledovaném období obec nepoužila tento zdroj příjmů a financování nezapojila do svého rozpočtu. Případný přebytek v hospodaření během sledovaného období obec použila ke tvorbě fondu rezerv a rozvoje.

2.3 Vývoj příjmů obce Dolní Rychnov

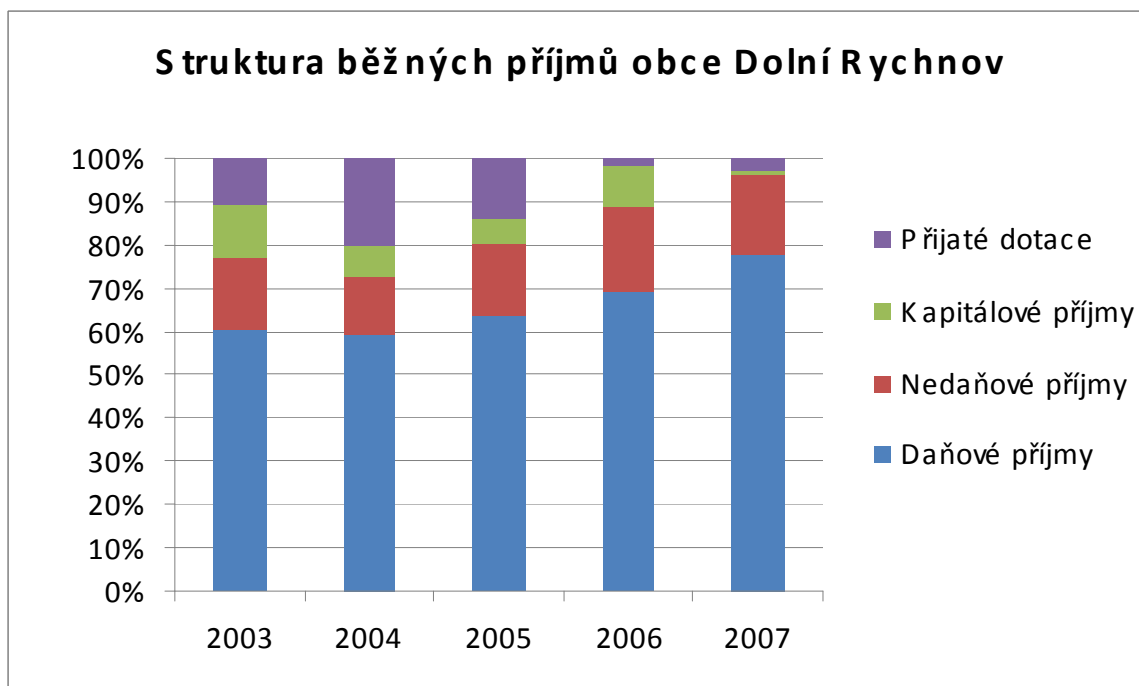
Běžné příjmy obce Dolní Rychnov od roku 2004 výrazně klesají, a to z 20 224 748 Kč v roce 2004 až na 15 661 600,38 Kč v roce 2007. Tento klesající trend je způsoben hlavně klesající hodnotou čerpaných dotací, jež v roce 2004 činily 4 054 470 Kč a přes 2 647 058 Kč v roce 2005 klesly na 291 118 Kč, resp. 475 221 Kč v letech 2006 a 2007.

Obr. 9 Vývoj příjmů obce Dolní Rychnov

Zdroj: Vlastní zpracování

Struktura běžných příjmů obce se během sledovaného období značně změnila, což je opět způsobeno výše zmíněným poklesem v čerpání dotací. Nicméně největší příjmovou položkou obce Dolní Rychnov jsou příjmy daňové, jež se ve sledovaném období pohybují od 10 810 323 Kč a 12 324 440 Kč a jejich procentuální podíl činí 60,60% až 81,15%. Druhou dlouhodobě nejvýznamnější příjmovou položkou obce jsou příjmy nedaňové, jejichž podíl se pohybuje pod 20%. Výše a procentuální podíl přijatých dotací a kapitálových příjmů jsou velice proměnlivé a v jednotlivých letech se velice liší.

Obr. 10 Struktura běžných příjmů obce Dolní Rychnov

Zdroj: Vlastní zpracování

2.3.1 Daňové příjmy obce Dolní Rychnov

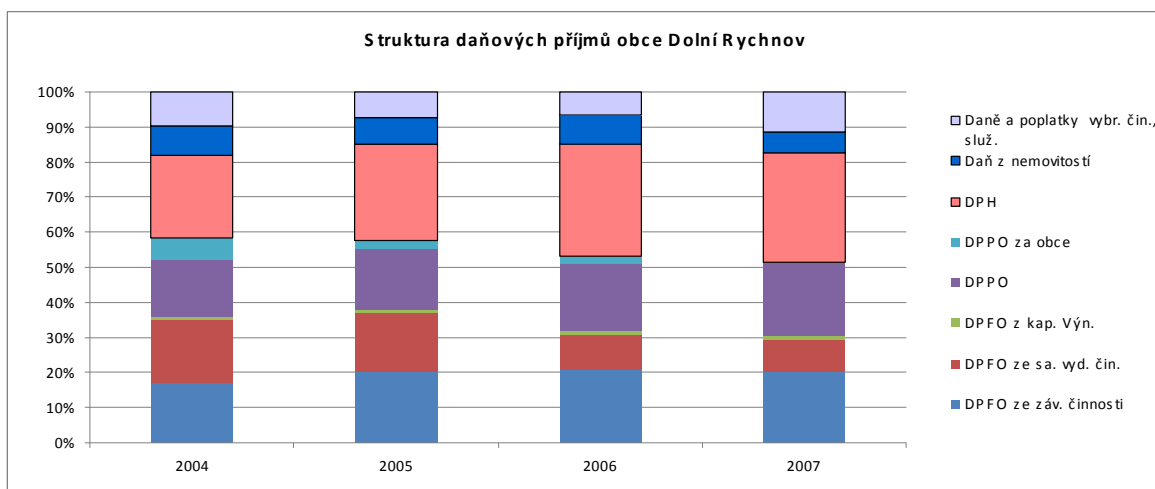
Daňové příjmy jsou nejvýznamnější příjmovou položkou obce Dolní Rychnov a jejich podíl na celkových příjmech ve sledovaném období roste. Do roku 2005 rostla také celková hodnota daňových příjmů, ovšem v roce 2006 došlo kvůli propadu příjmu z daně z příjmu fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti k meziročnímu poklesu celkových daňových příjmů. V roce 2007 se hodnota daňových příjmů vrátila opět těsně pod úroveň roku 2005, což ovšem bylo způsobeno mimořádně vysokým příjmem z poplatků za odnětí a omezení pozemků určených k plnění funkcí lesa.

Struktura daňových příjmů je krom snižujícího se podílu daně z příjmu právnických osob za obce (způsobeno klesajícím objemem prodeje obecních pozemků) poměrně stabilní. Největší položkou jsou příjmy z DPH (v posledních 3 letech cca 30%), následované příjmy z DPPO a z DPFO ze závislé činnosti (cca 20%). Z vývoje jednotlivých položek daňových příjmů určitě stojí za povšimnutí strmě klesající příjmy z DPFO ze samostatné výdělečné činnosti, což je pravděpodobně způsobeno úbytkem podnikatelských subjektů s trvalým bydlištěm na území obce.

Tab. 16 Vývoj daňových příjmů obce Dolní Rychnov (v tis. Kč)

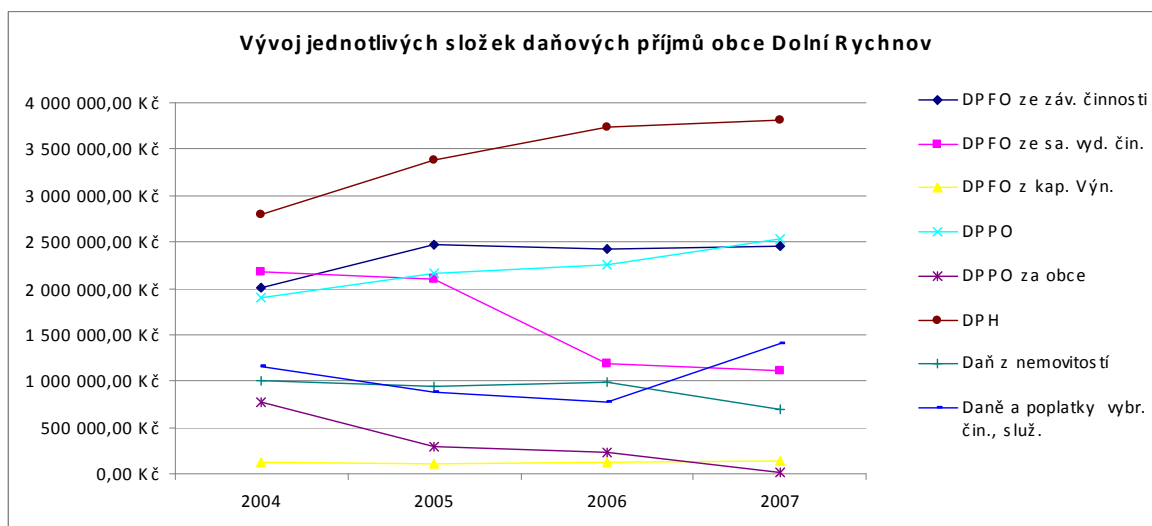
Obec	Dolní Rychnov				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Daňové příjmy	10 810,32	11 928,55	12 324,44	11 717,74	12 174,18
Bazický index $i_{i/2003}$		1,10	1,14	1,08	1,13
Řetěz. Index $i_{i/(n-1)}$		1,10	1,03	0,95	1,04
Celkové příjmy	17 839,73	20 316,11	19 290,53	16 848,33	15 661,60
% podíl na celk. příjmech	60,60%	58,71%	63,89%	69,55%	77,73%

Zdroj: Vlastní zpracování

Obr. 11 Struktura daňových příjmů obce Dolní Rychnov

Zdroj: Vlastní zpracování

Obr. 12 Vývoj jednotlivých složek daňových příjmů obce Dolní Rychnov

Zdroj: Vlastní zpracování

2.3.2 Nedaňové příjmy obce Dolní Rychnov

Nedaňové příjmy obce Dolní Rychnov jsou určovány převážně výší příjmů z pronájmu bytových jednotek a ostatních nemovitostí a dále příjmy z pronájmu vodohospodářského majetku (kanalizace a ČOV). Jak ukazuje tabulka č.16, hodnota nedaňových příjmů se mezi roky 2003 až 2007 pohybovala v rozmezí 2 771 040 Kč až 3 277 522,94 Kč a jejich podíl na celkových běžných příjmech činil 13,64% až 19,45%.

Tab. 17 Vývoj nedaňových příjmů obce Dolní Rychnov (v tis. Kč)

Obec	Dolní Rychnov				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Nedaňové příjmy	2 941,18	2 771,04	3 142,56	3 277,52	2 868,04
Bazický index $i_{i/2003}$		0,94	1,07	1,11	0,98
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		0,94	1,13	1,04	0,88
Celkové příjmy	17 839,73	20 316,11	19 290,53	16 848,33	15 661,60
% podíl na celk. příjmech	16,49%	13,64%	16,29%	19,45%	18,31%

Zdroj: Vlastní zpracování

2.3.3 Kapitálové příjmy obce Dolní Rychnov

Zdrojem kapitálových příjmů Chlumu svaté Máří ve sledovaném období je prodej pozemků. Vyjma roku 2006 dochází každoročně ke snižování objemu prodaného majetku. V roce 2003 činila hodnota kapitálových příjmů 2 176 470 Kč, v roce 2007 již pouze 144 153 Kč, čímž klesl podíl kapitálových příjmů na celkových běžných příjmech obce v roce 2007 na pouhých 0,92%.

Tab. 18 Vývoj kapitálových příjmů obce Dolní Rychnov (v tis. Kč)

Obec	Dolní Rychnov				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Kapitálové příjmy	2 176,47	1 470,59	1 176,47	1 561,95	144,15
Bazický index $i_{i/2003}$		0,68	0,54	0,72	0,07
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		0,68	0,80	1,33	0,09
Celkové příjmy	17 839,73	20 316,11	19 290,53	16 848,33	15 661,60
% podíl na celk. příjmech	12,20%	7,24%	6,10%	9,27%	0,92%

Zdroj: Vlastní zpracování

2.3.4 Přijaté dotace obce Dolní Rychnov

Obec Dolní Rychnov čerpala přijaté dotace sledovaného období na výstavbu a výměnu vodovodu a kanalizace, která vrcholila v letech 2003 až 2005, kdy výše čerpaných dotací činila 1 911 764 Kč v roce 2003, 4 054 570 Kč v roce 2004 a 2 647 058 Kč v roce 2005. V letech následujících, tedy 2006 a 2007 došlo k omezení čerpaných dotací a výše jejich čerpání dosáhla 291 118 Kč v roce 2006, resp. 475 221 Kč v roce 2007. Tím se také podíl přijatých dotací na celkových běžných příjmech obce snížil v letech 2006 a 2007 na zanedbatelných 1,73%, respektive 3,03%.

Tab. 19 Vývoj přijatých dotací obce Chlum svaté Máří (v tis. Kč)

Obec	Dolní Rychnov				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Přijaté dotace	1 911,76	4 054,57	2 647,06	291,12	475,22
Bazický index $i_{i/2003}$		2,12	1,38	0,15	0,25
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		2,12	0,65	0,11	1,63
Celkové příjmy	17 839,73	20 316,11	19 290,53	16 848,33	15 661,60
% podíl na celk. příjmech	10,72%	19,96%	13,72%	1,73%	3,03%

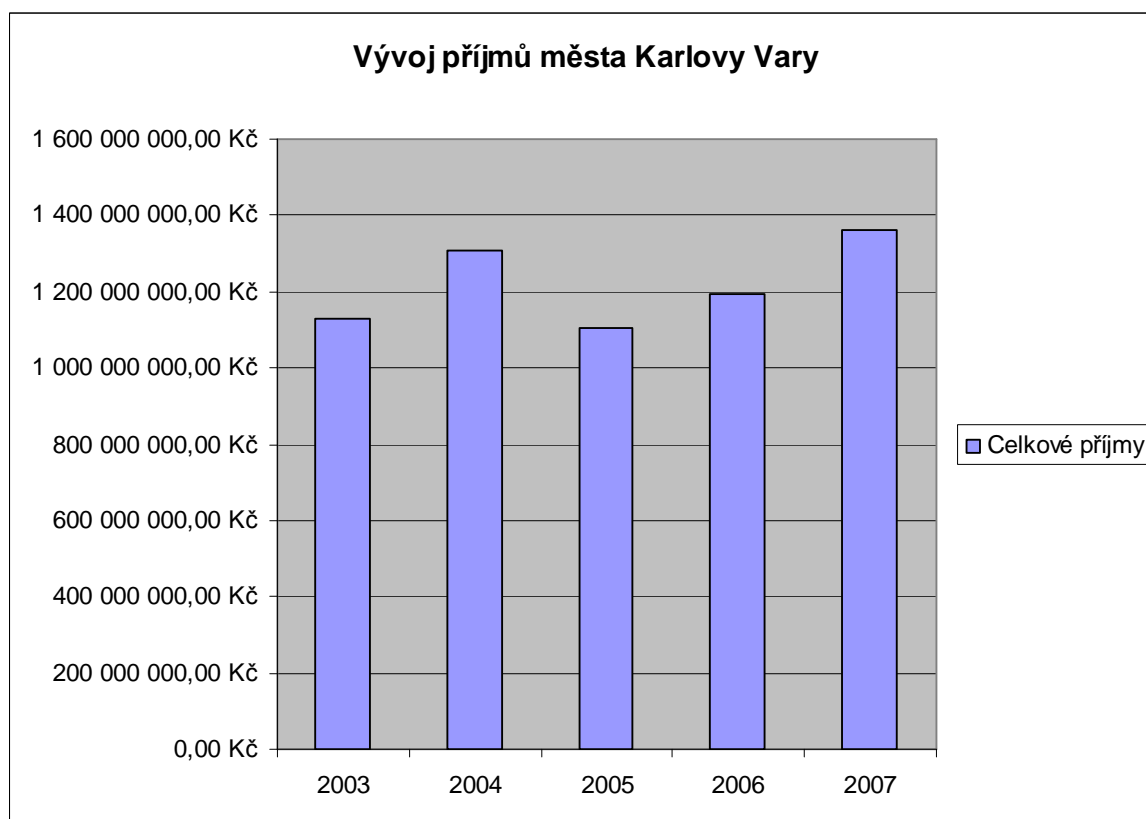
Zdroj: Vlastní zpracování

2.3.5 Financování

Ve sledovaném období obec nepoužila tento zdroj příjmů a financování nezapojila do svého rozpočtu. Případný přebytek v hospodaření během sledovaného období obec použila ke tvorbě fondu rezerv a rozvoje.

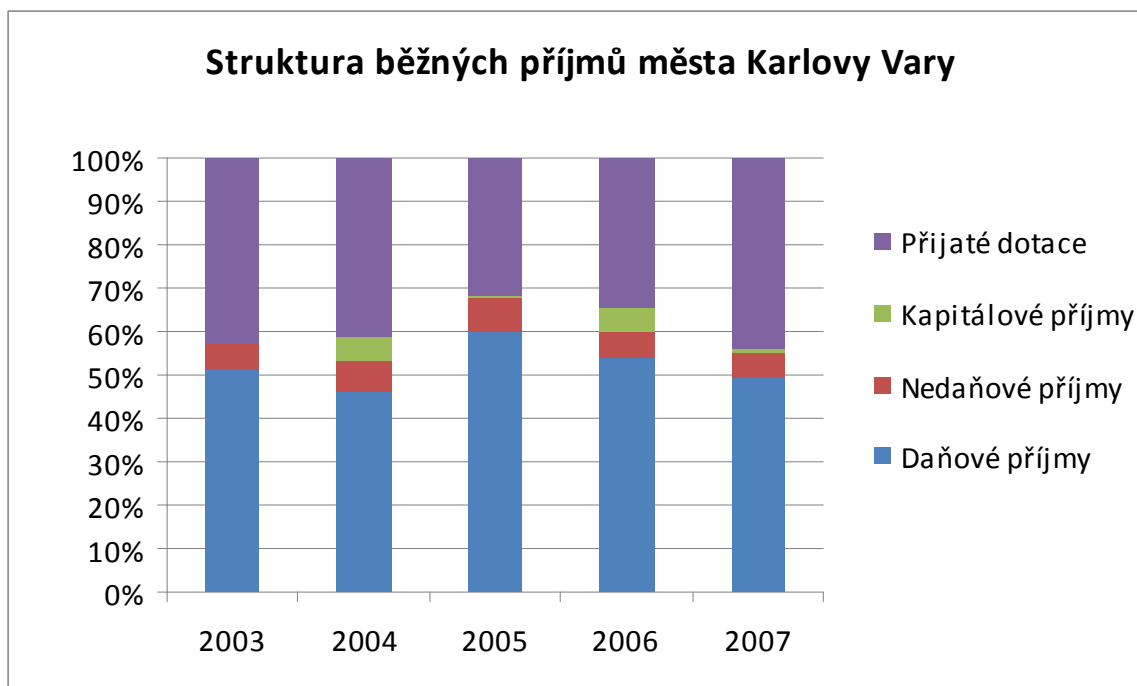
2.4 Vývoj příjmů města Karlovy Vary

Celkové běžné příjmy města Karlovy Vary mají během sledovaných let kolísavý charakter. Mezi roky 2003 a 2004 došlo díky navýšení všech příjmových složek k meziročnímu růstu o téměř 177 mil. Kč, ovšem již v roce 2005 se hodnota běžných příjmu značně snížila, a to dokonce až pod úroveň roku 2003, což bylo zaviněno poklesem kapitálových příjmů. Ale hlavně také, stejně jako v případě města Sokolov, poklesem přijatých dotací z důvodu změny v poskytování dotací na přímé náklady na vzdělávání, které již nejsou v souvislosti se změnou školského zákona poskytovány prostřednictvím zřizovatele, ale jsou převáděny přímo školským zařízením. Od roku 2006 začínají celkové běžné příjmy opět růst, v roce 2006 díky kapitálovým příjmům a přijatým dotacím, v roce 2007 pak především díky přijatým dotacím.

Obr. 13 Vývoj příjmů města Karlovy Vary

Zdroj: Vlastní zpracování

Obr. 14 Struktura běžných příjmů města Karlovy Vary

Zdroj: Vlastní zpracování

Ve struktuře celkových běžných příjmů města Karlovy Vary dominují daňové příjmy oscilující okolo 50% podílu. Druhou nejdůležitější položkou jsou přijaté dotace, pohybující se na úrovni cca 40%. Nedaňové příjmy tvoří cca 7% z celkových běžných příjmů a nejmenší položku tvoří příjmy kapitálové, jejichž výše byla během sledovaného období velice nepravidelná.

2.4.1 Daňové příjmy města Karlovy Vary

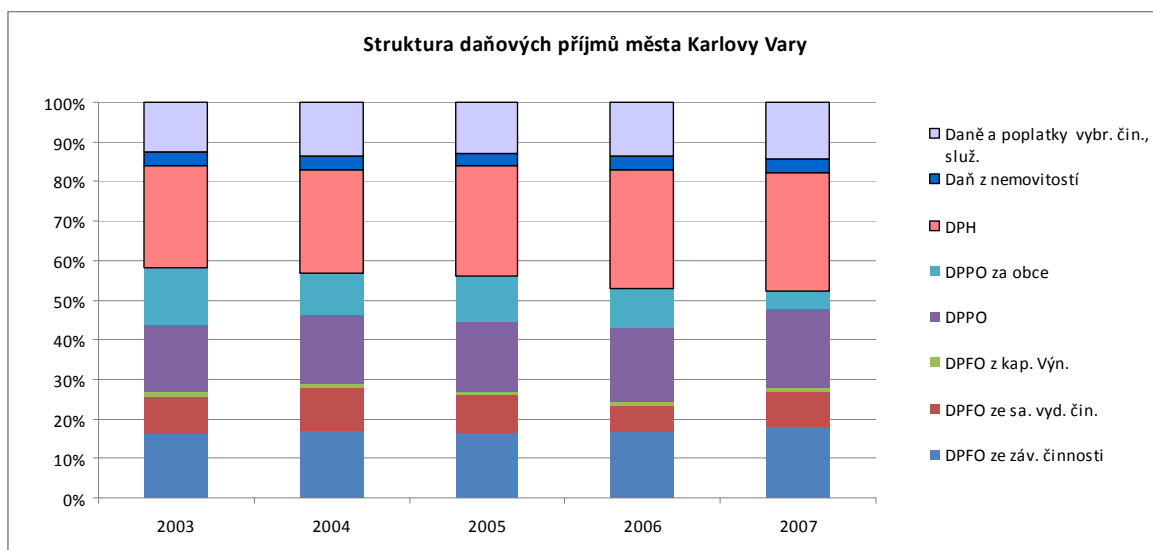
Daňové příjmy, jakožto největší příjmová položka, významně ovlivňují výši celkových běžných příjmů města Karlovy Vary. Meziroční nárůst daňových příjmů během sledovaného období činil 4% až 9%. Výjimkou je rok 2006, ve kterém daňové příjmy meziročně poklesly o 2%, což bylo způsobeno především nižším příjmem z DPFO ze samostatné výdělečné činnosti.

Struktura daňových příjmů je stabilní, největšími položkou je DPH a jedinou klesající složkou je DPPO za obce.

Tab. 20 Vývoj daňových příjmů města Karlovy Vary (v tis. Kč)

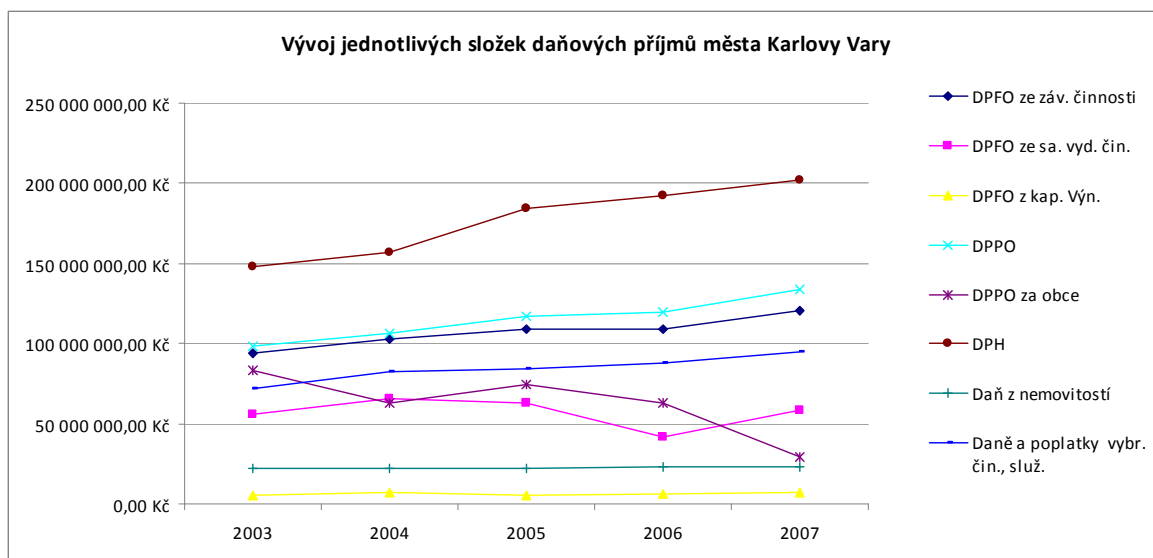
Obec	Karlovy Vary				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Daňové příjmy	580 113,00	605 151,00	659 369,00	643 212,00	669 069,00
Bazický index $i_{i/2003}$		1,04	1,14	1,11	1,15
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		1,04	1,09	0,98	1,04
Celkové příjmy	1 131 170,00	1 308 128,00	1 102 605,00	1 196 254,00	1 360 126,00
% podíl na celk. příjmech	51,28%	46,26%	59,80%	53,77%	49,19%

Zdroj: Vlastní zpracování

Obr. 15 Struktura daňových příjmů města Karlovy Vary

Zdroj: Vlastní zpracování

Obr. 16 Vývoj jednotlivých složek daňových příjmů města Karlovy Vary

Zdroj: Vlastní zpracování

2.4.2 Nedaňové příjmy města Karlovy Vary

Tab. 21 Vývoj nedaňových příjmů města Karlovy Vary (v tis. Kč)

Obec	Karlovy Vary				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Nedaňové příjmy	64 329,00	92 838,00	87 141,00	77 797,00	76 795,00
Bazický index $i_{i/2003}$		1,44	1,35	1,21	1,19
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		1,44	0,94	0,89	0,99
Celkové příjmy	1 131 170,00	1 308 128,00	1 102 605,00	1 196 254,00	1 360 126,00
% podíl na celk. příjmech	5,69%	7,10%	7,90%	6,50%	5,65%

Zdroj: Vlastní zpracování

Nedaňové příjmy vykázaly během sledované doby jediný růst v roce 2004, kdy vzrostly oproti roku 2003 o 45%, cca 20 mil. Kč. Tento růst byl způsoben nepravidelnými jednorázovými příjmy jako bylo přijetí pojistné náhrady za škodu vzniklou požárem v objektu lázní III ve výši cca 10 mil. Kč a splátkou půjčky od Českých Drah, jež byla poskytnuta na výstavbu nádražní budovy dolního nádraží a v neposlední řadě také převodem zůstatků finančních prostředků ve výši cca 4 mil. Kč po zrušení PO městského divadla k 31.7.2004. Od roku 2005 pak začal trend postupného poklesu výše nedaňových příjmů, které v roce 2007 činí 76,795 mil. Kč.

2.4.3 Kapitálové příjmy města Karlovy Vary

Tab. 22 Vývoj kapitálových příjmů města Karlovy Vary (v tis. Kč)

Obec	Karlovy Vary				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Kapitálové příjmy	1 314,00	68 957,00	4 900,00	64 356,00	15 583,00
Bazický index $i_{i/2003}$		52,48	3,73	48,98	11,86
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		52,48	0,07	13,13	0,24
Celkové příjmy	1 131 170,00	1 308 128,00	1 102 605,00	1 196 254,00	1 360 126,00
% podíl na celk. příjmech	0,12%	5,27%	0,44%	5,38%	1,15%

Zdroj: Vlastní zpracování

Kapitálové příjmy jsou, jak dokazuje tabulka č.21, velice nepravidelným zdrojem příjmů. V letech s vyšší hodnotou těchto příjmů, tedy v roce 2004 a 2006, se projevil prodej akcií vlastněných městem. V roce 2004 to byl prodej 89 630 ks akcií společnosti Sokolovská Uhelná a.s. za celkem 67,366 mil. Kč a v roce 2006 především prodej akcií České spořitelny as. cca 51,3 mil. Kč. V ostatních letech byl zdrojem převážně prodej investičního majetku města.

2.4.4 Přijaté dotace města Karlovy Vary

Tab. 23 Vývoj přijatých dotací města Karlovy Vary (v tis. Kč)

Obec	Karlovy Vary				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Přijaté dotace	485 414,00	541 182,00	351 195,00	410 889,00	598 679,00
Bazický index $i_{i/2003}$		1,11	0,72	0,85	1,23
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		1,11	0,65	1,17	1,46
Celkové příjmy	1 131 170,00	1 308 128,00	1 102 605,00	1 196 254,00	1 360 126,00
% podíl na celk. příjmech	42,91%	41,37%	31,85%	34,35%	44,02%

Zdroj: Vlastní zpracování

Přijaté dotace města Karlovy Vary se vyvíjely velice podobně jako v případě města Sokolov. V roce 2004 pozorujeme meziroční růst, ovšem v roce 2005 dochází v souvislosti se změnou školského zákona k poklesu, hlavním důvodem je skutečnost, že dotace na přímé náklady na vzdělávání již nejsou poskytovány prostřednictvím zřizovatelů, ale jsou převáděny přímo školským zařízením. V letech 2006 a 2007 pak již opět dochází k meziročnímu růstu, zvláště výrazný je rok 2007, kde se projevilo čerpání investiční dotace na kongresové centrum.

2.4.5 Financování

Tab. 24 Vývoj financování města Karlovy Vary (v tis. Kč)

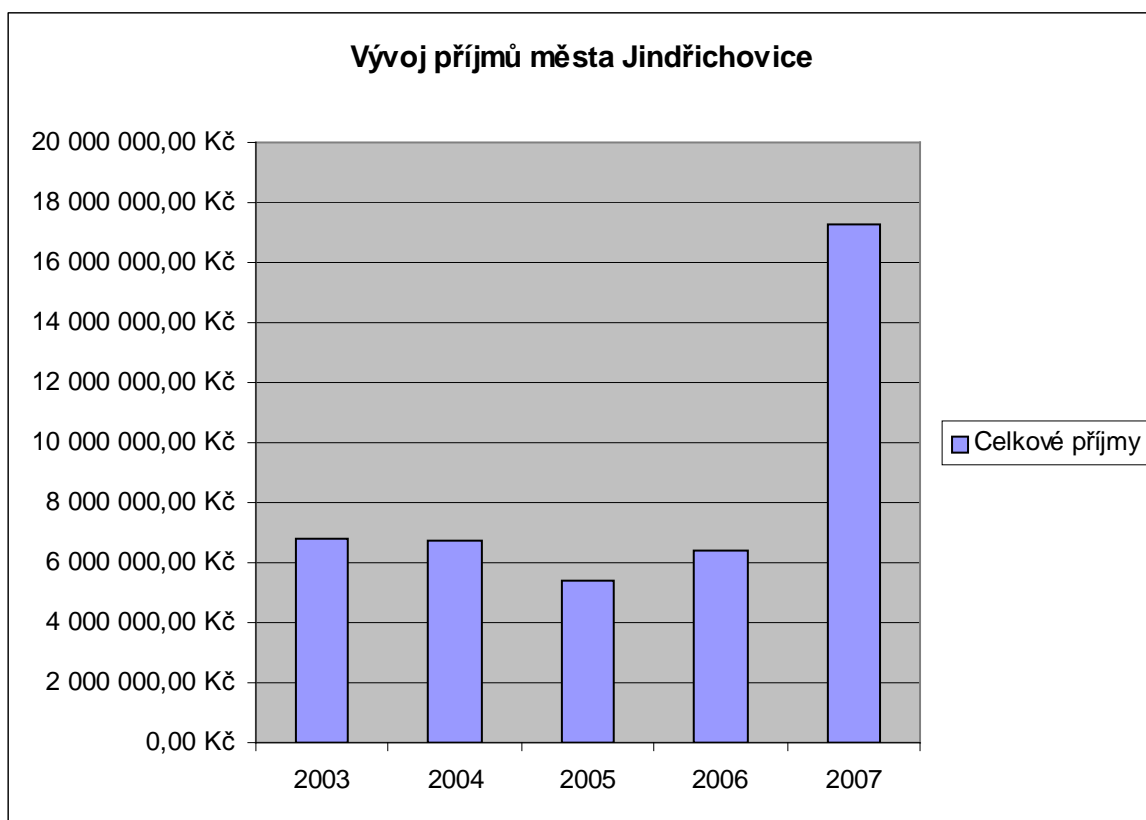
Obec	Karlovy Vary				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Financování	61 257,0	-64 881,0	-18 402,0	-170 886,0	-167 059,0

Zdroj: Vlastní zpracování

Z vývoje v oblasti financování lze vyčíst, že město Karlovy Vary hospodaří od roku 2004 s rozpočtovým přebytkem, který kulminoval v letech 2006 a 2007, což se projevilo nárůstem stavu peněžních prostředků na běžném účtu města, viz tabulka č.23.

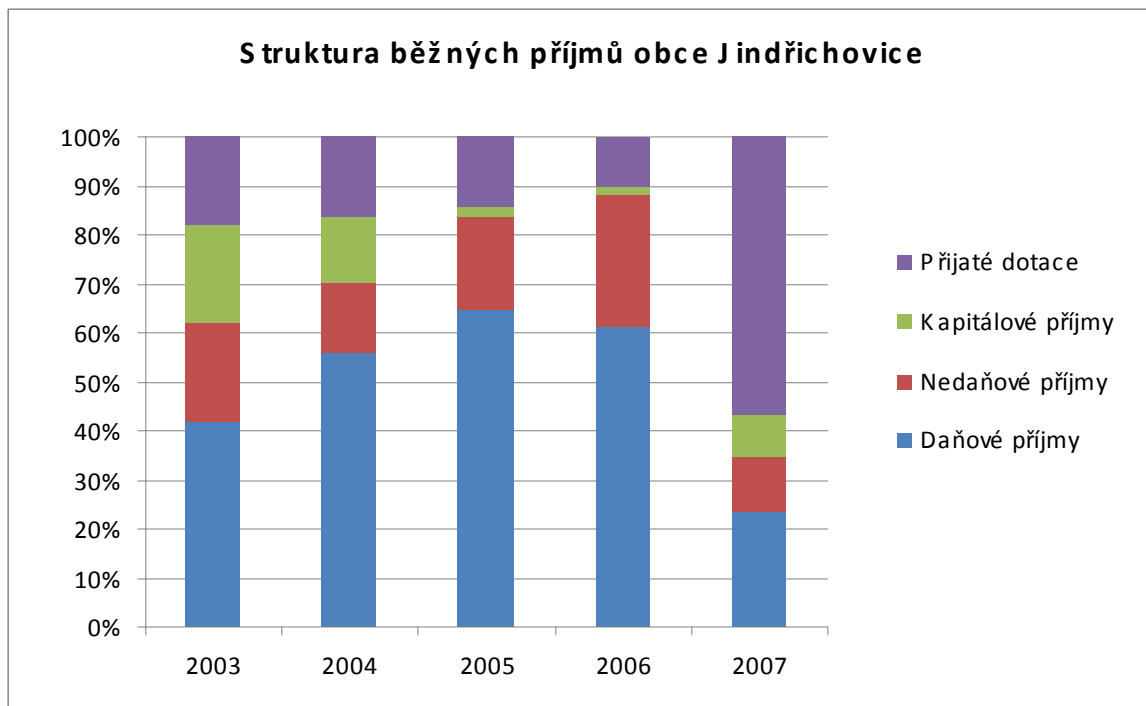
2.5 Vývoj příjmů obce Jindřichovice

Celkové běžné příjmy obce Jindřichovice jsou svým vývojem velmi zajímavé, zatímco v letech 2003 až 2006 má celková výše běžných příjmů kolísavý charakter a pohybuje se mezi 5,4 až 6,8 mil. Kč, v roce 2007 dochází k nárůstu na 17,2 mil. Kč. Zmíněný nárůst v roce 2007 je způsoben mohutným čerpáním dotací ve výši cca 9,6 mil. Kč na stavbu vodovodu a kanalizace v obci.

Obr. 17 Vývoj příjmů obce Jindřichovice

Zdroj: Vlastní zpracování

Obr. 18 Struktura běžných příjmů obce Jindřichovice

Zdroj: Vlastní zpracování

Struktura běžných příjmů vykazuje značnou variabilitu, která je způsobena průběžnými změnami všech příjmových složek. Nicméně s výjimkou “nestandardního” roku 2007 je zřetelné ustálení daňových příjmů na cca 60% podílu. Znatelný je také postupný pokles podílu kapitálových příjmů, jejichž podíl se postupně snižuje až na neznatelných 1,96% v roce 2005 s opětovným růstem v roce 2006 a 2007 způsobeným prodejem obecních pozemků. Nedaňové příjmy sice v roce 2004 meziročně poklesly, nicméně od roku 2005 do roku 2007 již jejich výše roste. A konečně přijaté dotace vykazovaly od roku 2003 postupný pokles s již výše zmíněnou změnou v roce 2007.

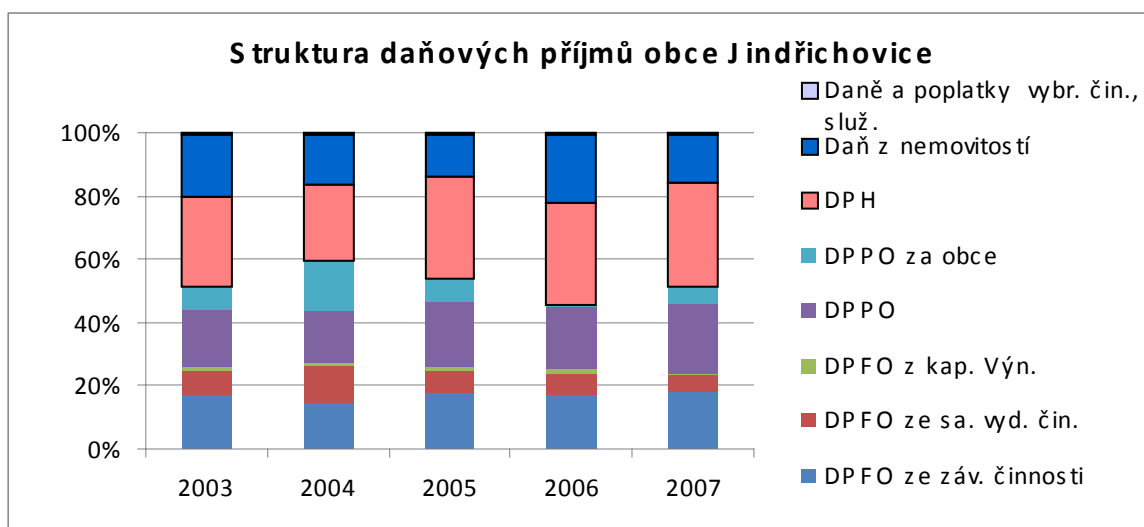
2.5.1 Daňové příjmy obce Jindřichovice

Tab. 25 Vývoj daňových příjmů obce Jindřichovice (v tis. Kč)

Obec	Jindřichovice				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Daňové příjmy	2 862,46	3 789,80	3 490,05	3 904,71	4 085,56
Bazický index $i_{i/2003}$		1,32	1,22	1,36	1,43
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		1,32	0,92	1,12	1,05
Celkové příjmy	6 807,22	6 761,12	5 392,98	6 396,04	17 233,82
% podíl na celk. příjmech	42,05%	56,05%	64,71%	61,05%	23,71%

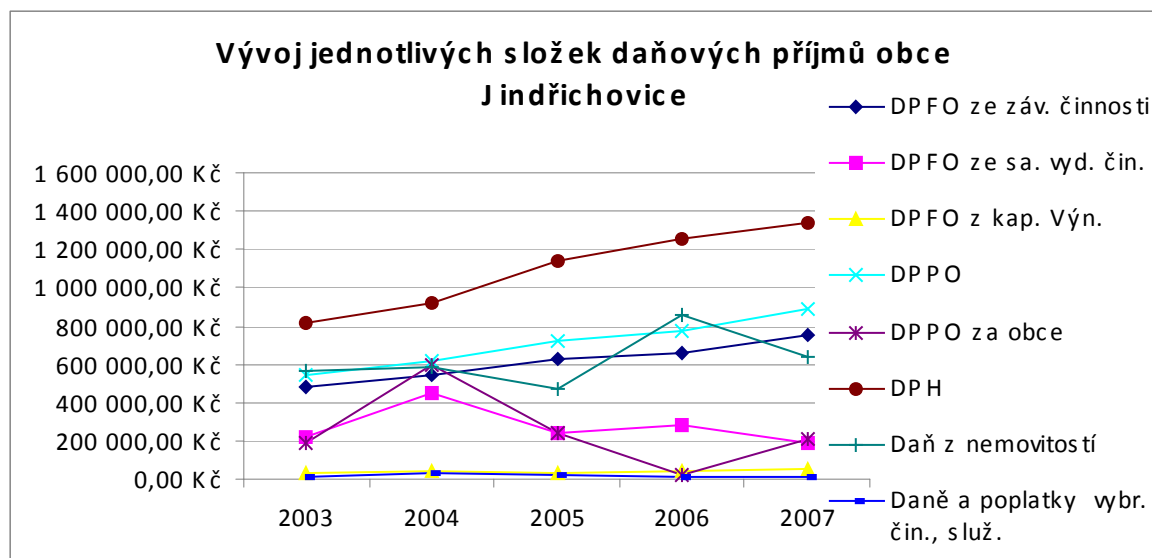
Zdroj: Vlastní zpracování

S výjimkou “mimořádného“ roku 2007 tvoří daňové příjmy nejdůležitější součást běžných příjmů obce a jejich podíl se po většinu sledovaného období pohybuje okolo 60%. Jelikož většina složek daňových příjmů vykazuje postupný růst, je jejich vývoj ovlivněn především nepravidelností příjmů z DPFO ze samostatné výdělečné činnosti, daně z nemovitostí a DPPO za obce, jež se projevila v roce 2004 meziročním nárůstem celkových daňových příjmů ve výši 32%.

Obr.19 Struktura daňových příjmů obce Jindřichovice

Zdroj: Vlastní zpracování

Obr. 20 Vývoj jednotlivých složek daňových příjmů obce Jindřichovice

Zdroj: Vlastní zpracování

Největší položkou daňových příjmů jsou příjmy z dlouhodobého hlediska příjmy z výnosu DPH, vyzorovat lze také slábnoucí výnos z DPPO za obce, kde se projevuje hodnoty prodeje obecního majetku.

2.5.2 Nedaňové příjmy obce Jindřichovice

Tab. 26 Vývoj nedaňových příjmů obce Jindřichovice (v tis. Kč)

Obec	Jindřichovice				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Nedaňové příjmy	1 366,90	943,60	1 017,09	1 237,82	1 870,43
Bazický index $i_{i/2003}$		0,69	0,74	0,91	1,37
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		0,69	1,08	1,22	1,51
Celkové příjmy	6 807,22	6 761,12	5 392,98	6 396,04	17 233,82
% podíl na celk. příjmech	20,08%	13,96%	18,86%	19,35%	10,85%

Zdroj: Vlastní zpracování

Nedaňové příjmy a jejich nepravidelný průběh je značně ovlivněn především příjmy z lesní činnosti, tedy příjmy za prodej dříví z obecních lesů, které byly v posledních letech vystaveny několika povětrnostním kalamitám, což se projevilo především v letech 2007 a 2003 zvýšenou těžební aktivitou a prodejem dřeva. Např. v roce 2007, kdy celková výše nedaňových příjmů činila 1 870 429,92 Kč, byl objem příjmů z prodeje dříví 852 577 Kč.

Jak vyplývá z uvedeného, skokové změny v průběhu nedaňových příjmů jsou dílem likvidace následků povětrnostních kalamit v obecních lesech. Průběh ostatních složek nedaňových příjmů je poměrně stabilní a mezi nejvýznamnější patří především příjmy za sběr a svoz komunálních odpadů, vodní hospodářství a příjmy z pronájmu pozemků a ostatních nemovitostí.

2.5.3 Kapitálové příjmy obce Jindřichovice

Tab. 27 Vývoj kapitálových příjmů obce Jindřichovice (v tis. Kč)

Obec	Jindřichovice				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Kapitálové příjmy	1 351,65	934,73	105,44	596,16	1 468,52
Bazický index $i_{i/2003}$		0,69	0,08	0,44	1,09
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		0,69	0,11	5,65	2,46
Celkové příjmy	6 807,22	6 761,12	5 392,98	6 396,04	17 233,82
% podíl na celk. příjmech	19,86%	13,83%	1,96%	9,32%	8,52%

Zdroj: Vlastní zpracování

Zdrojem kapitálových příjmů obce Jindřichovice je prodej majetku obce. V letech 2003 a 2004 to byl hlavně prodej plynovodu společnosti ZČP a.s. V letech 2005 a 2007 prodej obecních pozemků a výsledek, z hlediska kapitálových příjmů nejslabšího roku 2006, byl “výsledkem” prodeje garáže z majetku obce.

2.5.4 Přijaté dotace obce Jindřichovice

Tab. 28 Vývoj přijatých dotací obce Jindřichovice (v tis. Kč)

Obec	Jindřichovice				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Přijaté dotace	1 226,21	1 092,99	780,40	657,36	9 809,32
Bazický index $i_{i/2003}$		0,89	0,64	0,54	8,00
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		0,89	0,71	0,84	14,92
Celkové příjmy	6 807,22	6 761,12	5 392,98	6 396,04	17 233,82
% podíl na celk. příjmech	18,01%	16,17%	14,47%	10,28%	56,92%

Zdroj: Vlastní zpracování

Přestože čerpání dotací kromě roku 2007 poměrně pravidelný sestupný trend, dalo by se rozdělit do dvou rozdílných období. Zatímco v letech 2003 a 2004 byly přijaté dotace

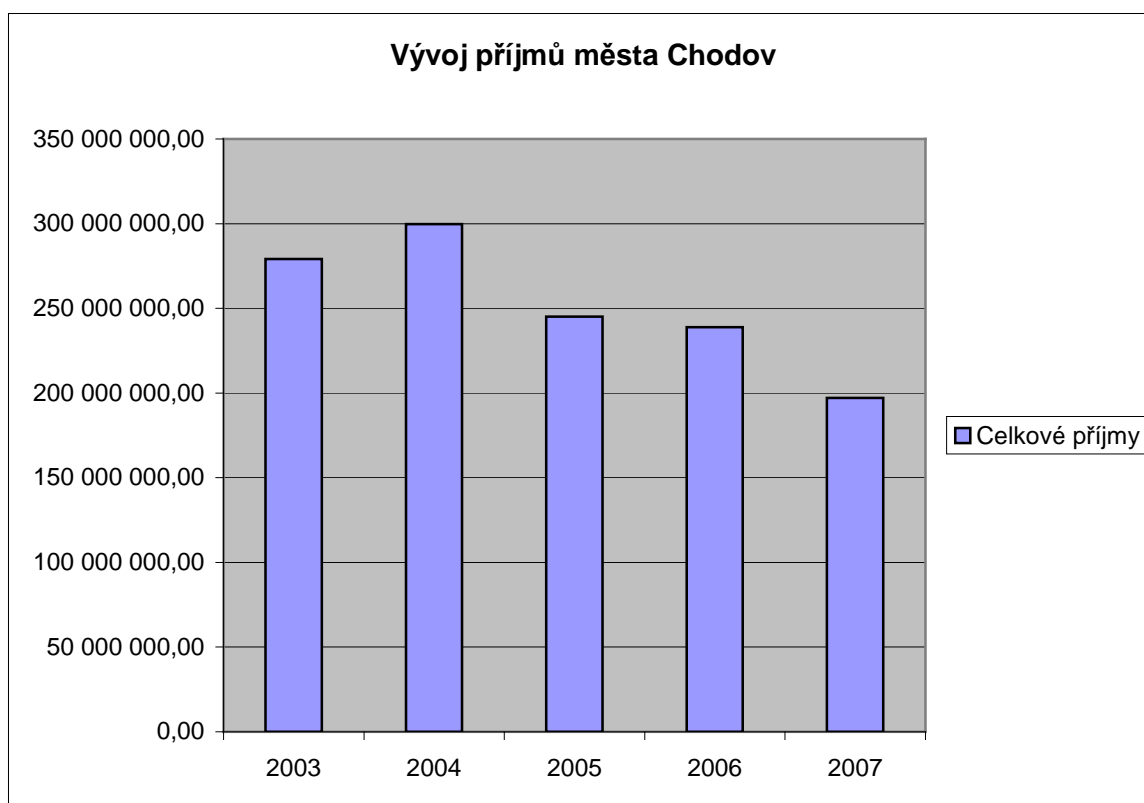
tvořeny převážně neinvestičními dotacemi, od roku 2005 se pak již jedná z větší části o čerpání dotací investičních. Zmíněné neinvestiční dotace v letech 2003 a 2004 byly určeny na chod základní školy, která ovšem od školního roku 2004/2005 přešla pod základní školu v nedalekém městě Kraslice. Uvedené investiční dotace pak byly čerpané v roce 2005 na půdní vestavbu domu č.p. 81 a územní plán obce, v roce 2006 na obecní kanalizaci a v roce 2007 na další rozvod vodovodu a kanalizace v obci.

2.5.5 Financování

Ve sledovaném období obec nepoužila tento zdroj příjmů a financování nezapojila do svého rozpočtu. Případný přebytek v hospodaření během sledovaného období obec použila ke tvorbě fondu rezerv a rozvoje.

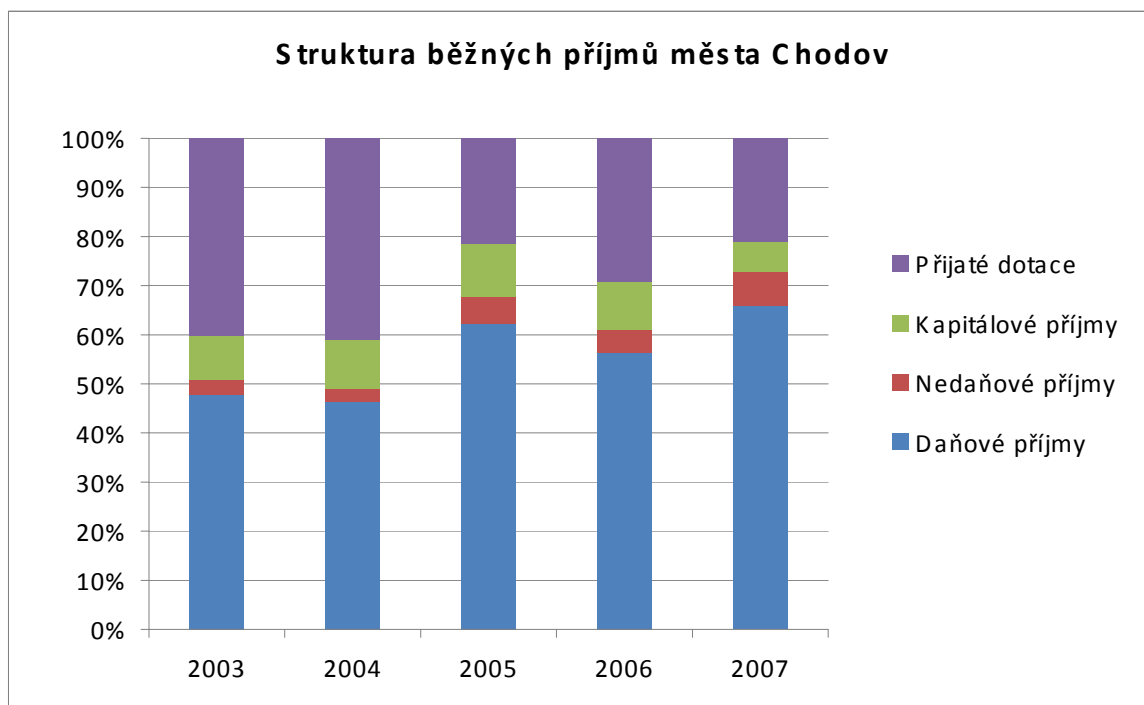
2.6 Vývoj příjmů města Chodov

Přestože ještě v roce 2004 došlo u celkových běžných příjmů města Chodov oproti roku 2003 k meziročnímu růstu, v letech následujících již výrazně klesají. Jestliže v roce 2004 činily celkové příjmy cca 299,782 mil. Kč, pak v roce 2007 již pouze cca 197,175 mil. Kč. V roce 2005, kdy byla hodnota meziročního poklesu nejvyšší, byla příčinou poklesu již dříve v textu zmíněná změna v poskytování dotací na přímé náklady na vzdělávání, které již nejsou v souvislosti se změnou školského zákona poskytovány prostřednictvím zřizovatele, ale jsou převáděny přímo školským zařízením a tudíž došlo k výraznému snížení objemu přijatých dotací (-cca 70 mil. Kč), jakožto i celkových běžných příjmů (-54,6 mil. Kč). V roce 2006 došlo pouze k nepatrnému meziročnímu poklesu běžných příjmů ve výši cca 6,2 mil. Kč a příčinou bylo především snížení v oblasti daňových příjmů. V posledním roce sledovaného období, roce 2007, poklesly celkové běžné příjmy oproti roku 2006 o 41,8 mil. Kč, za čímž byla kromě nižších kapitálových příjmů také menší aktivita města Chodov při čerpání dotací než v letech předchozích.

Obr. 21 Vývoj příjmů města Chodov

Zdroj: Vlastní zpracování

Obr. 22 Struktura běžných příjmů města Chodov

Zdroj: Vlastní zpracování

Vývoj struktury běžných příjmů města Chodov během sledovaného období lze rozdělit do dvou období, období před změnou v poskytování dotací na přímé náklady na vzdělávání a období po této změně. V období před touto změnou se podíl jednotlivých složek pohyboval zhruba na této úrovni: daňové příjmy cca 47%, přijaté dotace cca 41%, kapitálové příjmy cca 9% a nedaňové příjmy cca 3%. V období po změně v poskytování dotací na přímé náklady na vzdělávání se struktura běžných příjmů změnila a lze pozorovat větší závislost obce na příjmech daňových, konkrétně byl průměrný podíl jednotlivých složek mezi lety 2005 až 2007 následující: daňové příjmy 61,5%, přijaté dotace 24%, kapitálové příjmy 9% a příjmy nedaňové 5,5%.

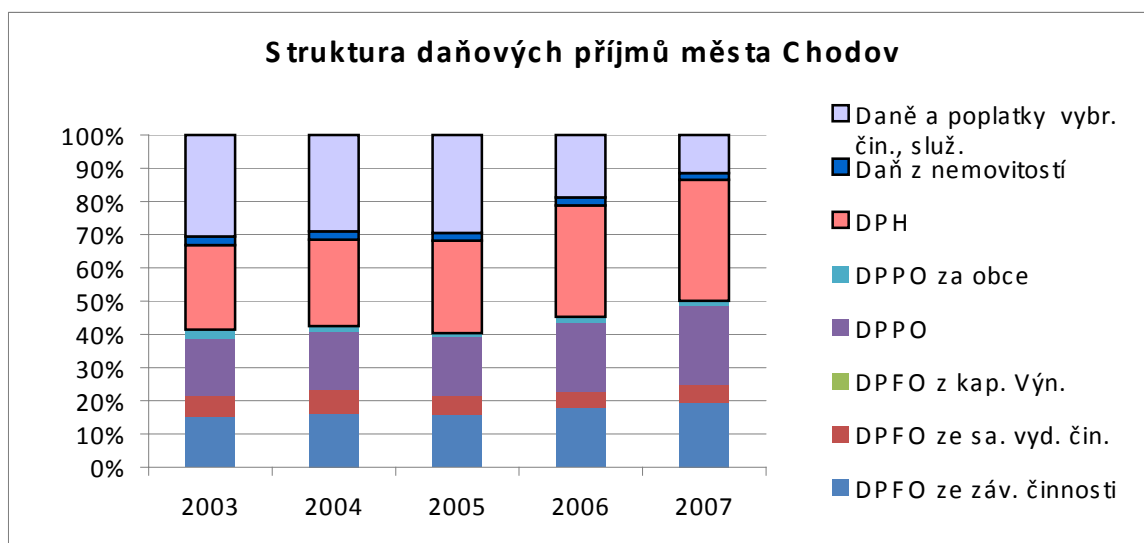
2.6.1 Daňové příjmy města Chodov

Tab. 29 Vývoj daňových příjmů města Chodov (v tis. Kč)

Obec	Chodov				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Daňové příjmy	133 217,71	138 780,19	152 679,86	134 471,13	130 100,53
Bazický index $i_{i/2003}$		1,04	1,15	1,01	0,98
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		1,04	1,10	0,88	0,97
Celkové příjmy	279 053,98	299 782,29	245 154,03	238 934,32	197 175,13
% podíl na celk. příjmech	47,74%	46,29%	62,28%	56,28%	65,98%

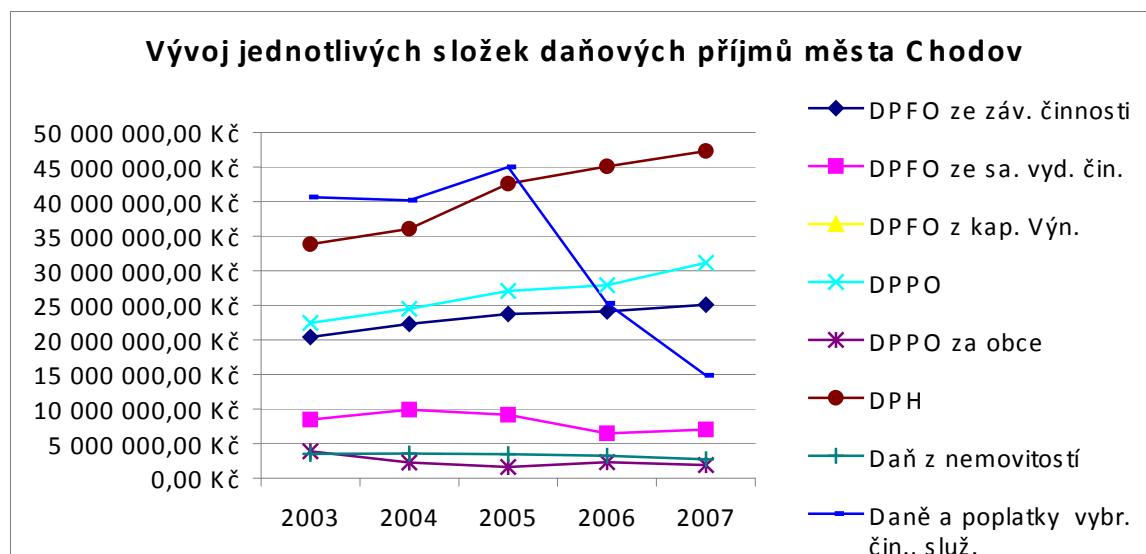
Zdroj: Vlastní zpracování

Daňové příjmy města Chodov lze, podobně jako celkové běžné příjmy, rovněž rozdělit na dvě různá období. Ovšem v tomto případě bylo dělícím mezi těmito obdobími ukončení povinnosti společnosti Sokolovská Uhelná, a.s. platit poplatků za ukládání odpadů. K této změně došlo v průběhu roku 2006 a jejím následkem byl, jak ukazuje tab. č.28, pokles celkové výše daňových příjmů města. Následkem výše uvedené změny byla také změna struktury jednotlivých složek daňových příjmů, kdy se s poklesem podílu vybraných místních daní a poplatků zvýšil podíl především u DPH a DPPO (viz graf č. 23).

Obr. 23 Struktura daňových příjmů města Chodov

Zdroj: Vlastní zpracování

Obr. 24 Vývoj jednotlivých složek daňových příjmů města Chodov

Zdroj: Vlastní zpracování

2.6.2 Nedaňové příjmy města Chodov

Největšími zdroji v oblasti nedaňových příjmů jsou pro město Chodov příjmy z pronájmu, splátky půjček poskytnutých zastupitelstvem města právnickým i fyzickým osobám, úroky z bankovních účtů a příjmy z vlastní činnosti. Rozdíly ve výši nedaňových příjmů během jednotlivých let sledovaného období jsou způsobené hlavně rozdílnou výší přijatých splátek půjček. Plnění ostatních položek nedaňových příjmů nevykazuje přílišné změny.

Tab. 30 Vývoj nedaňových příjmů města Chodov (v tis. Kč)

Obec	Chodov				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Nedaňové příjmy	8 653,00	8 403,38	13 142,26	11 409,16	13 351,66
Bazický index $i_{i/2003}$		0,97	1,52	1,32	1,54
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		0,97	1,56	0,87	1,17
Celkové příjmy	279 053,98	299 782,29	245 154,03	238 934,32	197 175,13
% podíl na celk. příjmech	3,10%	2,80%	5,36%	4,78%	6,77%

Zdroj: Vlastní zpracování

Např. meziroční navýšení nedaňových příjmů v roce 2005 o téměř 4,75 mil. Kč bylo způsobeno přijetím úhrady půjčky firmou SATER – Chodov s.r.o. ve výši 2,25 mil. Kč, ale také přijatým vypořádáním PO – Bytservis se zřizovatelem při ukončení činnosti (téměř 4 mil. Kč). V následujícím roce 2006 poklesl objem nedaňových příjmů přes poměrně vysokou splátek půjček o cca 1,73 mil. Kč na 11,409 mil. Kč. V roce 2007 pak

nedaňové příjmy přes pokles přijatých splátek půjček opět vzrostly až na 13,351 mil. Kč, a to díky přijatým vratkám minulých let ve výši cca 4,4 mil. Kč.

2.6.3 Kapitálové příjmy města Chodov

Tab. 31 Vývoj kapitálových příjmů města Chodov (v tis. Kč)

Obec	Chodov				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Kapitálové příjmy	24 747,39	29 742,68	26 377,91	23 315,21	12 339,14
Bazický index $i_{i/2003}$		1,20	1,07	0,94	0,50
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		1,20	0,89	0,88	0,53
Celkové příjmy	279 053,98	299 782,29	245 154,03	238 934,32	197 175,13
% podíl na celk. příjmech	8,87%	9,92%	10,76%	9,76%	6,26%

Zdroj: Vlastní zpracování

Kapitálové příjmy plynou do rozpočtu města Chodov z prodeje investičního majetku, především pozemků, bytů a ostatních nemovitostí, hodnota prodeje tohoto druhu majetku se během sledovaného období pohybovala mezi 7,14 mil. Kč a 11,25 mil. Kč. A také z finančních investic, jež pro město Chodov vykonává Správa aktiv Komerční banky, a.s. a ČSOB Asset Management, a.s.. Ovšem hodnota příjmů z této činnosti se během posledních let snížila, což je také příčinou postupného poklesu celkových kapitálových příjmů města.

2.6.4 Přijaté dotace města Chodov

Tab. 32 Vývoj přijatých dotací města Chodov (v tis. Kč)

Obec	Chodov				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Přijaté dotace	112 435,89	122 856,04	52 954,00	69 738,82	41 383,80
Bazický index $i_{i/2003}$		1,09	0,47	0,62	0,37
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		1,09	0,43	1,32	0,59
Celkové příjmy	279 053,98	299 782,29	245 154,03	238 934,32	197 175,13
% podíl na celk. příjmech	40,29%	40,98%	21,60%	29,19%	20,99%

Zdroj: Vlastní zpracování

Po roce 2004, který byl poslední před změnou v poskytování dotací na přímé náklady na vzdělávání, které přestaly být v souvislosti se změnou školského zákona poskytovány

prostřednictvím zřizovatele, tvoří většinu z přijatých dotací města Chodov tzv. globální a neinvestiční dotace. Výjimkou byl rok 2006, kdy město čerpalo intenzivněji také investiční dotace (cca 19 mil. Kč), které byly využity na rekonstrukci domu č.p.39 a regeneraci panelového sídliště.

2.6.5 Financování

Tab. 33 Vývoj financování města Chodov (v tis. Kč)

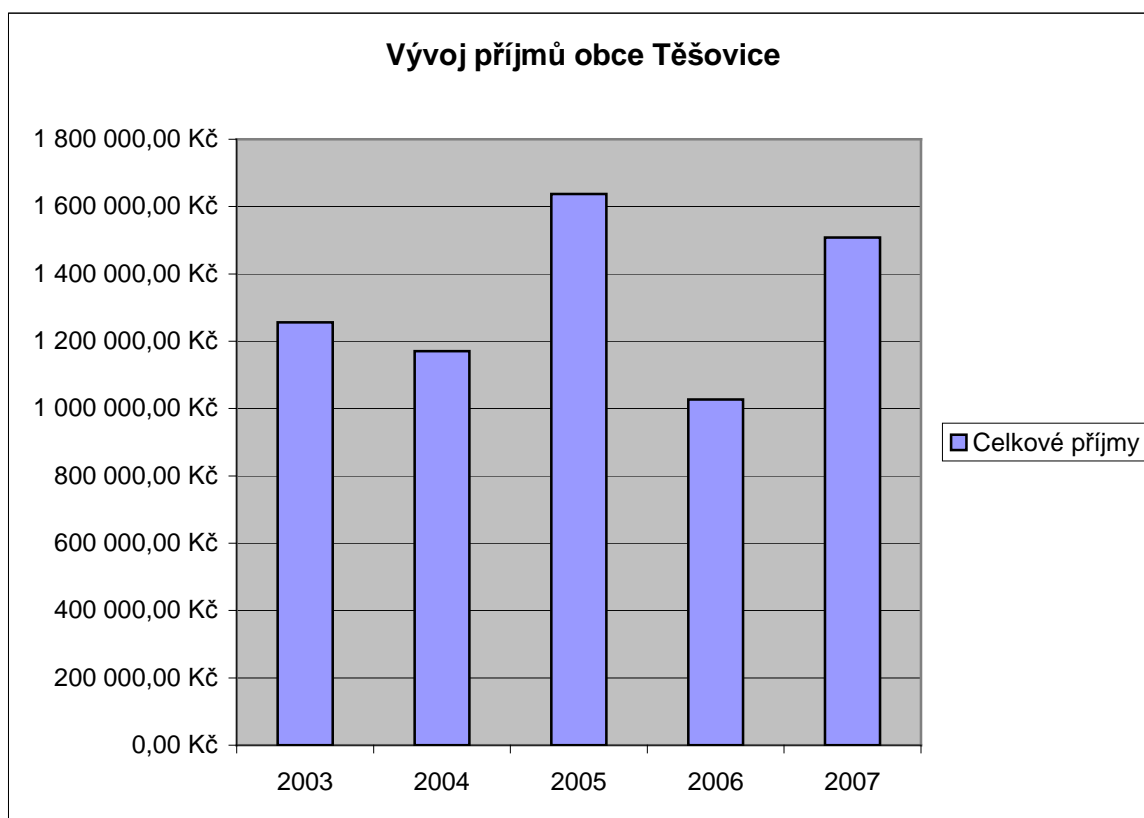
Obec	Chodov				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Financování	24 792,1	32 544,9	20 533,6	39 899,8	4 070,7

Zdroj: Vlastní zpracování

V této kategorii využívalo město Chodov, krom let 2004 a 2006, prostředky z fondu rezerv obce. V letech 2004 a 2006 plynuly prostředky nejen z fondu rezerv, ale také z úvěrů. Tyto prostředky byly použity pro financování investičních akcí.

2.7 Vývoj příjmů obce Těšovice

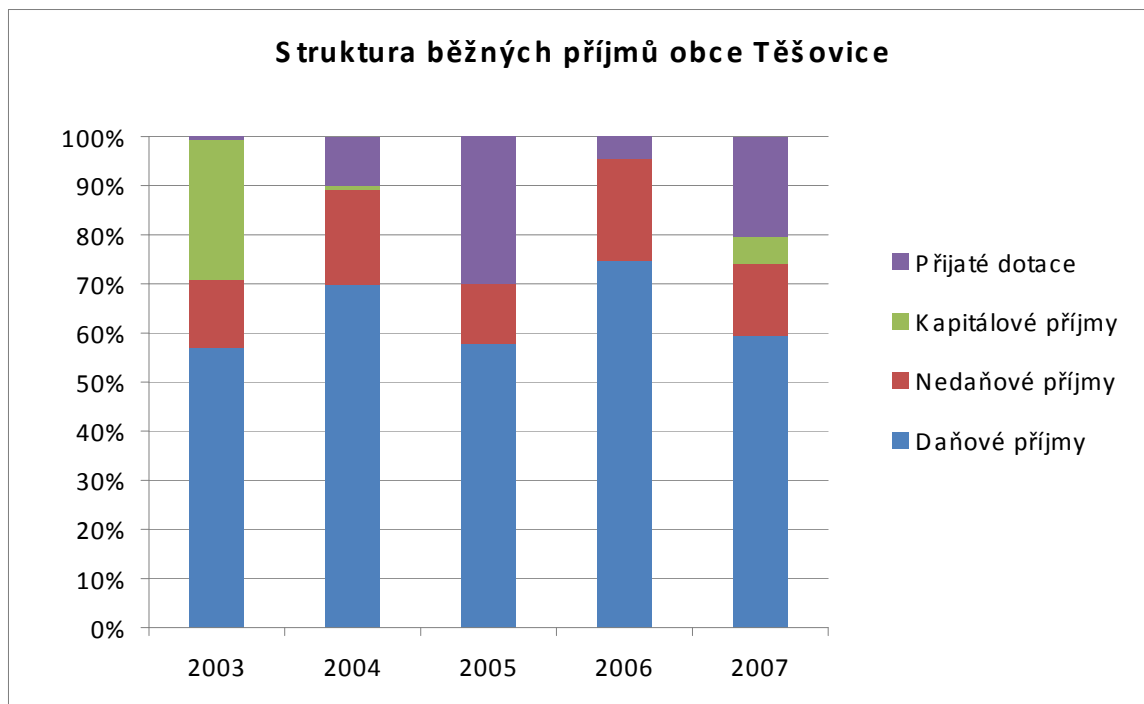
Vývoj příjmů obce Těšovice má kolísavý charakter. Faktory určujícími takovýto vývoj jsou aktivita při čerpání dotací, nepravidelnost kapitálových příjmů a nestabilita daňových příjmů. Roky na příjmy bohatší, tedy 2005 a 2007, se vyznačují vysokou hodnotou čerpaných dotací. V roce 2003, který byl ve sledovaném období z hlediska celkového objemu běžných příjmů třetí nejúspěšnější, se pak projevil prodej plynovodu společnosti ZČP, a.s..

Obr.25 Vývoj příjmů obce Těšovice

Zdroj: Vlastní zpracování

Ze struktury běžných příjmů lze vyčíst, že nejvýznamnější součástí příjmů obce jsou příjmy daňové, jejichž podíl se pohybuje mezi 57% až téměř 75%, průměrný podíl za posledních 5 let činí 63,8%. Jakou druhou nejvýznamnější položku lze označit příjmy nedaňové, jejichž průměrný podíl za posledních 5 let činí 16,09%. Dotace byly, jak již bylo uvedeno, čerpány největší měrou v letech 2005 a 2007 a příjmy kapitálové se v celkové struktuře významněji projevíly pouze v letech 2003 a 2007.

Obr. 26 Struktura běžných příjmů obce Těšovice

Zdroj: Vlastní zpracování

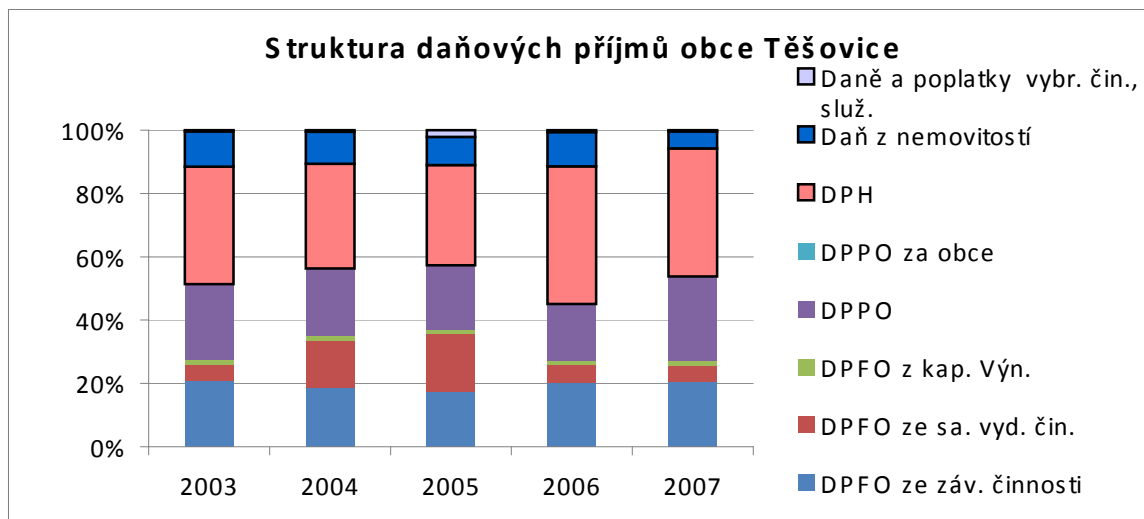
2.7.1 Daňové příjmy obce Těšovice

Tab. 34 Vývoj daňových příjmů obce Těšovice (v tis. Kč)

Obec	Těšovice				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Daňové příjmy	716,76	818,19	946,58	766,34	898,94
Bazický index $i_{i/2003}$		1,14	1,32	1,07	1,25
Řetěz. Index $i_{i/(n-1)}$		1,14	1,16	0,81	1,17
Celkové příjmy	1 256,02	1 170,42	1 637,67	1 026,57	1 508,33
% podíl na celk. příjmech	57,07%	69,91%	57,80%	74,65%	59,60%

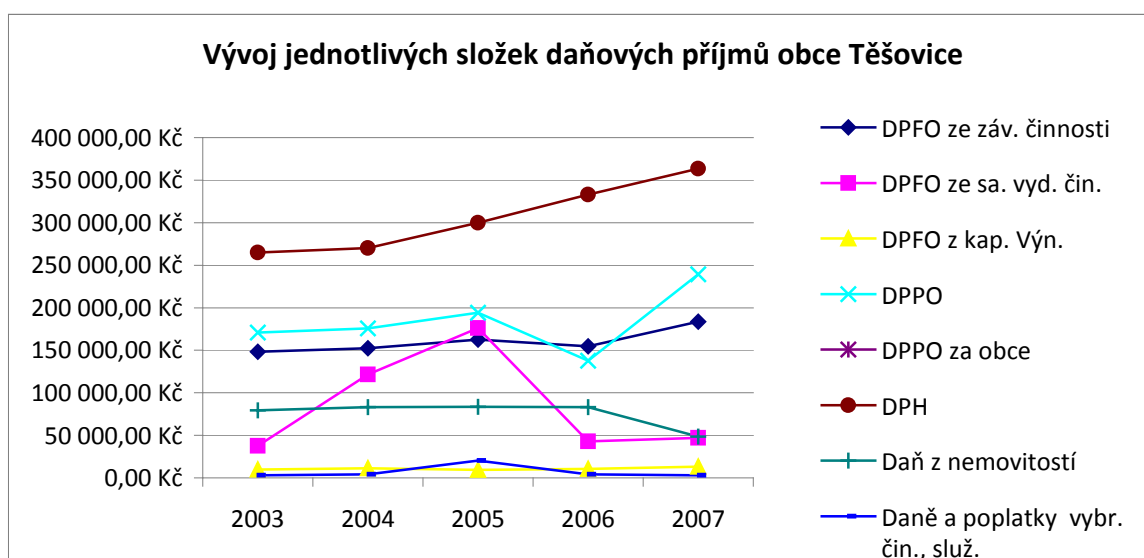
Zdroj: Vlastní zpracování

Daňové příjmy obce Těšovice se vyznačují velkou variabilitou. Tato nestabilita je zapříčiněna kolísáním DPPO a DPFO za samostatné výdělečné. Zmínit je potřeba taktéž takřka nulové příjmy z místních poplatků a daní, které se pohybují na úrovni cca 3 500 Kč v podobě poplatku za psů. Nad uvedenou úroveň vzrostly příjmy z místních poplatků a daní pouze v roce 2005, kdy obecní pokladna zbohatla také o poplatek za provozování výherního hracího přístroje v hodnotě 15 000 Kč.

Obr. 27 Struktura daňových příjmů obce Těšovice

Zdroj: Vlastní zpracování

Obr. 28 Vývoj jednotlivých složek daňových příjmů obce Těšovice

Zdroj: Vlastní zpracování

2.7.2 Nedaňové příjmy obce Těšovice

Tab. 35 Vývoj nedaňových příjmů obce Těšovice (v tis. Kč)

Obec	Těšovice				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Nedaňové příjmy	173,23	223,69	199,99	214,03	218,51
Bazický index $i_{i/2003}$		1,29	1,15	1,24	1,26
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		1,29	0,89	1,07	1,02
Celkové příjmy	1 256,02	1 170,42	1 637,67	1 026,57	1 508,33
% podíl na celk. příjmech	13,79%	19,11%	12,21%	20,85%	14,49%

Zdroj: Vlastní zpracování

V kategorii nedaňové příjmy plynou do rozpočtu obce hlavně příjmy z poskytovaných služeb (sběr a svoz komunálních odpadů), splátek půjček od fyzických osob, příjmů z úroků, ale také přijaté neinvestiční dary (jejich hodnota postupně vyrostla z 500 Kč v roce 2003 na 30 100 Kč v roce 2007). Svým vývojem během let 2003 až 2007 jsou nedaňové příjmy nejstabilnější složkou běžných příjmů obce, jejich hodnota se pohybuje v rozmezí 173 229,6 Kč až 223 688,15 Kč.

2.7.3 Kapitálové příjmy obce Těšovice

Tab. 36 Vývoj kapitálových příjmů obce Těšovice (v tis. Kč)

Obec	Těšovice				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Kapitálové příjmy	357,73	11,45	0,00	0,00	83,93
Bazický index $i_{i/2003}$		0,03	0,00	0,00	0,23
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		0,03	0,00		
Celkové příjmy	1 256,02	1 170,42	1 637,67	1 026,57	1 508,33
% podíl na celk. příjmech	28,48%	0,98%	0,00%	0,00%	5,56%

Zdroj: Vlastní zpracování

V porovnání s ostatními obcemi sledovanými v této diplomové práci jsou kapitálové příjmy obce Těšovice velice nízké. V roce 2003, kdy byly kapitálové příjmy nejvyšší, byl realizován prodej plynovodu společnosti Západočeská plynárenská, a.s.. V roce 2007 pak příjmy pocházely z prodeje obecních pozemků.

2.7.4 Přijaté dotace obce Těšovice

Tab. 37 Vývoj přijatých dotací obce Těšovice (v tis. Kč)

Obec	Těšovice				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Přijaté dotace	8,31	117,09	491,11	46,19	306,96
Bazický index $i_{i/2003}$		14,10	59,13	5,56	36,96
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		14,10	4,19	0,09	6,64
Celkové příjmy	1 256,02	1 170,42	1 637,67	1 026,57	1 508,33
% podíl na celk. příjmech	0,66%	10,00%	29,99%	4,50%	20,35%

Zdroj: Vlastní zpracování

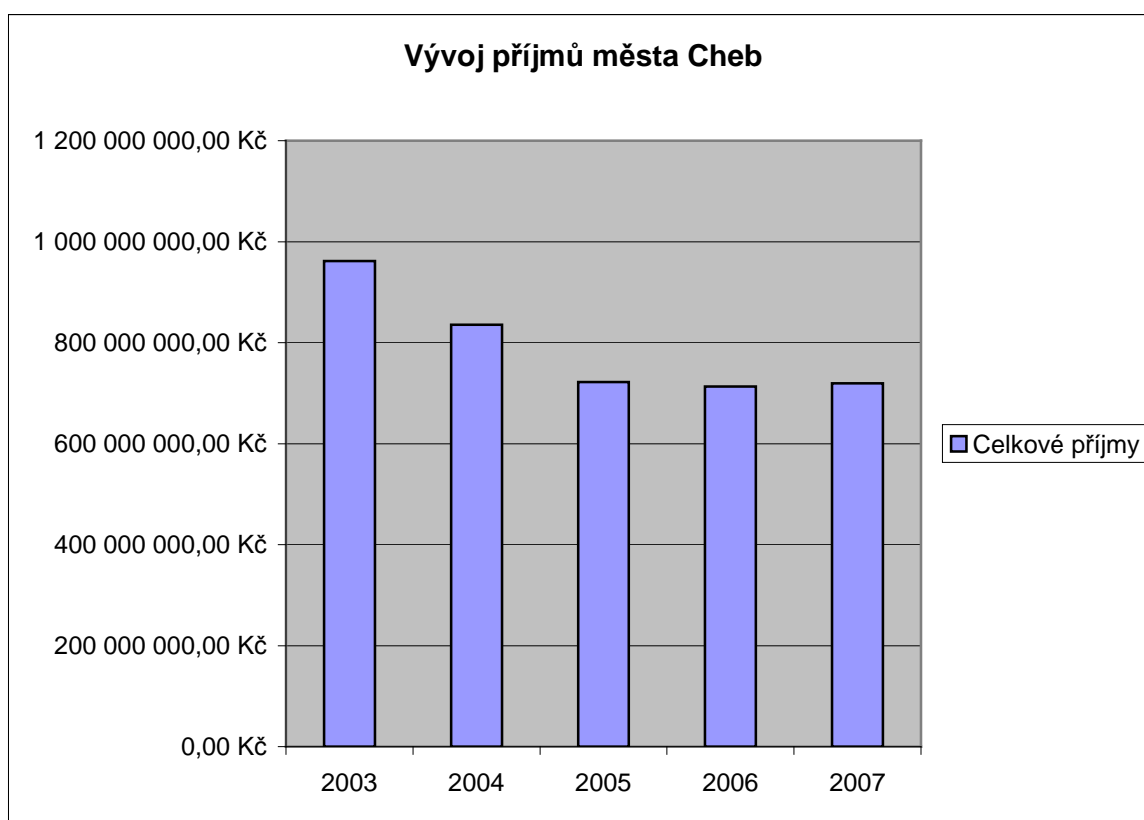
Obec Těšovice čerpala ve sledovaných letech pouze neinvestiční dotace. Nejintenzivněji byly dotace čerpány v roce 2005 a byly použity na rekonstrukci budovy obecního úřadu. Dalším aktivnějším rokem byl rok 2007, kdy byly dotace čerpány na opravu silnice a úpravu dětského hřiště. V roce 2004 byl dotacemi hrazen územní plán a v roce 2006 byly dotace poskytnuty na náklady spojené s volbami konanými v tomtéž roce.

2.7.5 Financování

Ve sledovaném období obec nepoužila tento zdroj příjmů a financování nezapojila do svého rozpočtu. Případný přebytek v hospodaření během sledovaného období obec použila ke tvorbě fondu rezerv a rozvoje.

2.8 Vývoj příjmů města Cheb

Od roku 2003 do roku 2005 se celkové běžné příjmy města Cheb vyznačovaly výraznými meziročními poklesy. V roce 2004 to bylo způsobeno nejen poklesem přijatých dotací, jejichž výše byla v roce 2003 nejvyšší z celého sledovaného období, ale také meziročním poklesem nedaňových příjmů, jež byly v předcházejícím roce 2003 také nejvyšší z celého sledovaného období. V roce 2005 se projevila již dříve několikrát zmíněná změna v poskytování dotací na přímé náklady na vzdělávání a tím se opět snížila také hodnota celkových běžných příjmů města. Od roku 2005 do roku 2007 jsou již běžné příjmy vyrovnané a pohybují se mezi cca 713 mil. Kč až 722 mil. Kč.

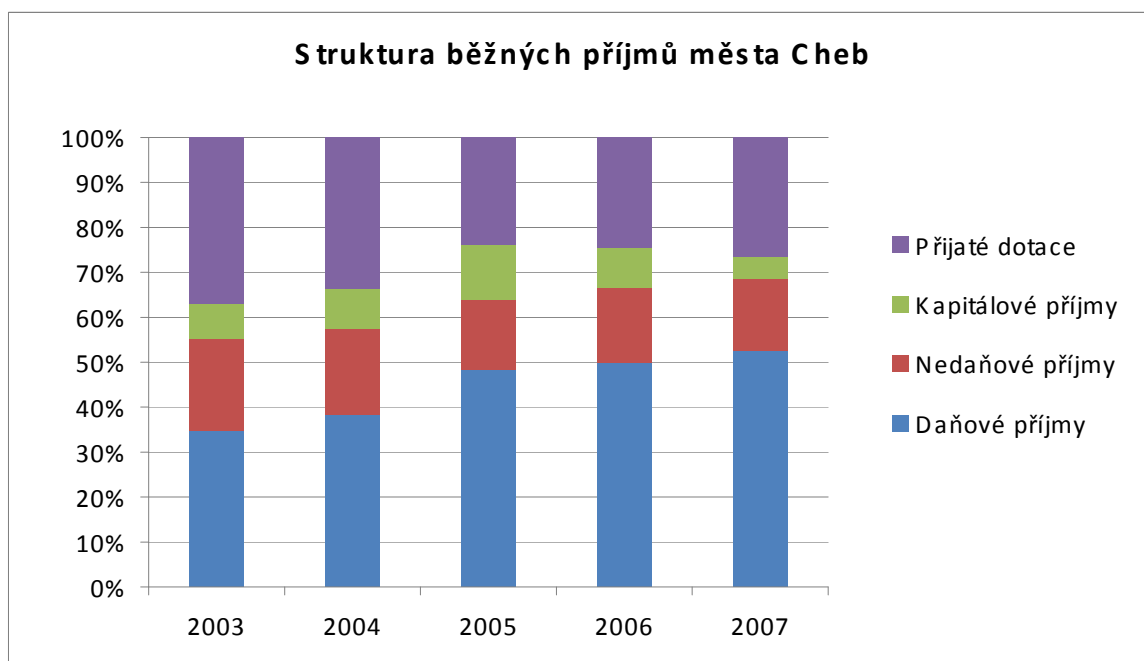

Obr. 29 Vývoj příjmů města Cheb

Zdroj: Vlastní zpracování

Struktura a poměr jednotlivých položek běžných příjmů města Cheb je mimo změnu způsobenou změnou v poskytování dotací na přímé náklady na vzdělávání v roce 2005 velice stabilní. Největší příjmovou složkou jsou daňové příjmy, které se od roku 2005 pohybují průměrně na 50% podílu na celkových běžných příjmech. Druhou nejvýznamnější položkou jsou přijaté dotace, jejichž průměrný procentuální podíl na celkových běžných příjmech od roku 2005 činí 25%. Na průměrném podílu od roku 2005

o velikosti 16% se ustálily příjmy nedaňové. Nejméně plyne do rozpočtu města z příjmů kapitálových, jejichž průměrný podíl od roku 2005 sice činí 9%, ovšem z důvodu postupného poklesu prodeje investičního majetku se jejich podíl snížil z 12,16% v roce 2005 na 4,72% v roce 2007.

Obr. 30 Struktura běžných příjmů města Cheb

Zdroj: Vlastní zpracování

2.8.1 Daňové příjmy města Cheb

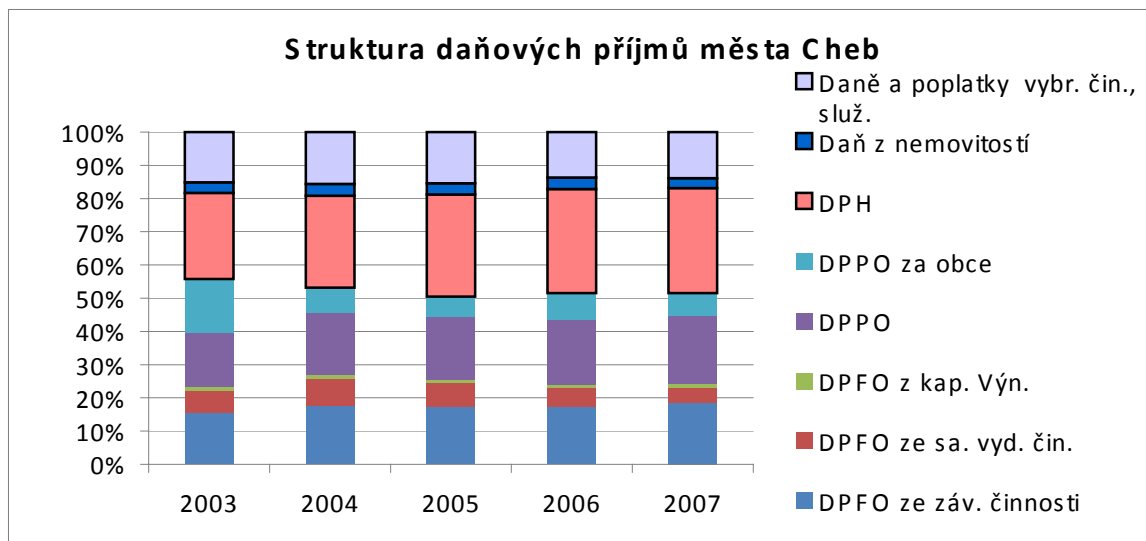
S výjimkou roku 2004 vykazovaly daňové příjmy města Cheb každým rokem růst. Meziroční pokles mezi roky 2003 a 2004 byl způsoben meziročním poklesem DPPO za obce, jejíž hodnota byla v roce 2003 nejvyšší z celého zkoumaného období a činila téměř 53,6 mil. Kč a v roce 2004 necelých 24 mil. Kč. Po roce 2004 pak již daňové příjmy meziročně rostou, v roce 2005 díky růstu výnosu z DPH, v roce 2006 opět díky růstu DPPO za obce a v roce 2007 díky růstu většiny složek daňových příjmů.

Tab. 38 Vývoj daňových příjmů města Cheb (v tis. Kč)

Obec	Cheb				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Daňové příjmy	332 601,90	319 533,50	348 911,80	356 397,60	376 876,00
Bazický index $i_{i/2003}$		0,96	1,05	1,07	1,13
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		0,96	1,09	1,02	1,06
Celkové příjmy	961 683,40	835 449,80	722 169,50	712 933,60	719 203,30
% podíl na celk. příjmech	34,59%	38,25%	48,31%	49,99%	52,40%

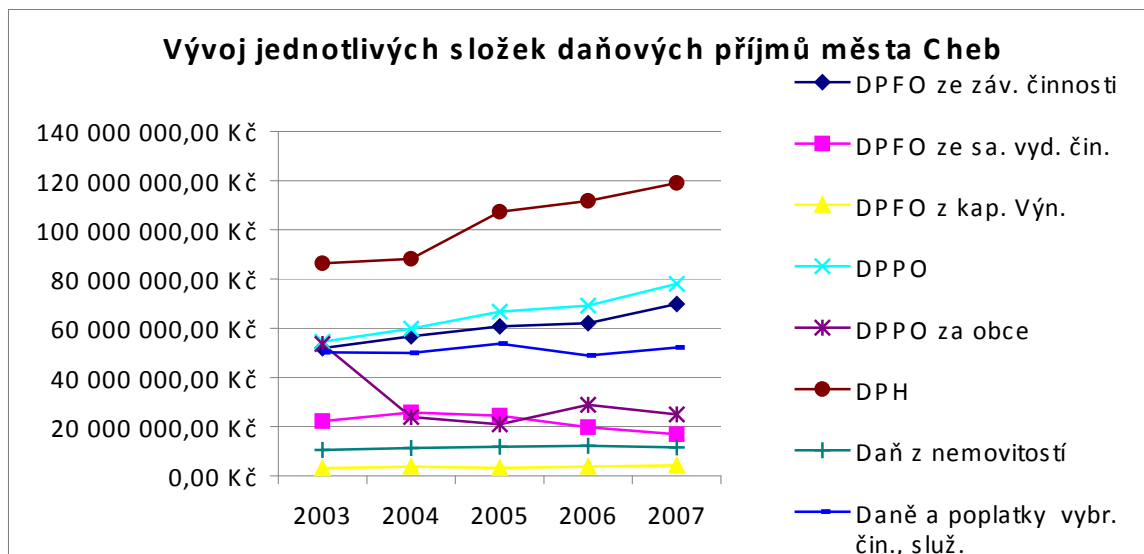
Zdroj: Vlastní zpracování

Struktura Chebských daňových příjmů je poměrně ustálená. Jedinou výraznou změnou sledovaného období byla v předešlém odstavci zmíněná DPPO za obce v roce 2004. Procentuální podíl ostatních složek je stabilní. Největším zdrojem je DPH s průměrným podílem 29,56%, poté DPPO s 18,93% a DPFO se samostatné výdělečné činnosti s 17,36%. Místní daně a poplatky činí v průměru od roku 2003 14,7%.

Obr. 31 Struktura daňových příjmů města Cheb

Zdroj: Vlastní zpracování

Obr. 32 Vývoj jednotlivých složek daňových příjmů města Cheb

Zdroj: Vlastní zpracování

2.8.2 Nedaňové příjmy města Cheb

Tab. 39 Vývoj nedaňových příjmů města Cheb (v tis. Kč)

Obec	Cheb				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Nedaňové příjmy	198 908,30	161 159,20	113 076,30	117 920,40	116 842,30
Bazický index $i_{i/2003}$		0,81	0,57	0,59	0,59
Řetěz. Index $i_{n/(n-1)}$		0,81	0,70	1,04	0,99
Celkové příjmy	961 683,40	835 449,80	722 169,50	712 933,60	719 203,30
% podíl na celk. příjmech	20,68%	19,29%	15,66%	16,54%	16,25%

Zdroj: Vlastní zpracování

Nedaňové příjmy od roku 2003 do roku 2005 každoročně klesaly. Důvodem byl příjem z pronájmu areálu tržnice Dragoun, v roce 2003 byl tento příjem vysoký díky úhradě pronájmu za rok 2003 a obdržení splátky dlužné částky za rok 2002. V roce 2004 došlo k meziročnímu poklesu, protože město Cheb již obdrželo “pouze” pravidelnou splátku za pronájem areálu Dragoun v příslušném roce. Od roku 2005 se již nedaňové příjmy pohybují pouze v rozmezí mezi cca 113 mil. Kč a 118 mil. Kč (důvodem byl prodej areálu Dragoun v roce 2005) a jsou z většiny tvořeny příjmy za správu domovního fondu a z poskytovaných služeb.

2.8.3 Kapitálové příjmy města Cheb

Tab. 40 Vývoj kapitálových příjmů města Cheb (v tis. Kč)

Obec	Cheb				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Kapitálové příjmy	73 676,90	73 234,20	87 785,30	63 572,50	33 952,00
Bazický index $i_{i/2003}$		0,99	1,19	0,86	0,46
Řetěz. Index $i_{i/(n-1)}$		0,99	1,20	0,72	0,53
Celkové příjmy	961 683,40	835 449,80	722 169,50	712 933,60	719 203,30
% podíl na celk. příjmech	7,66%	8,77%	12,16%	8,92%	4,72%

Zdroj: Vlastní zpracování

Kapitálové příjmy plynou do pokladny města Cheb hlavně z prodeje budov, bytů a pozemků. Největšího příjmu bylo dosaženo v roce 2005, kdy byl prodán areál bývalé tržnice Dragoun za 33 512,6 tis. Kč a celkové kapitálové příjmy dosáhly 88 785,3 tis. Kč. Ve struktuře kapitálových příjmů tohoto města lze pozorovat postupný přesun z příjmů za budovy a byty k příjmům za pozemky, což je důsledkem končícího prodeje městských bytů a prodejem pozemků v městské průmyslové zóně.

2.8.4 Přijaté dotace města Cheb

Tab. 41 Vývoj přijatých dotací města Cheb (v tis. Kč)

Obec	Cheb				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Přijaté dotace	356 496,30	281 522,90	172 396,10	175 043,10	191 533,00
Bazický index $i_{i/2003}$		0,79	0,48	0,49	0,54
Řetěz. Index $i_{i/(n-1)}$		0,79	0,61	1,02	1,09
Celkové příjmy	961 683,40	835 449,80	722 169,50	712 933,60	719 203,30
% podíl na celk. příjmech	37,07%	33,70%	23,87%	24,55%	26,63%

Zdroj: Vlastní zpracování

K nejvyšším příjmům z hlediska čerpaných dotací došlo v případě města Cheb v roce 2003, kdy město obdrželo kromě obvyklých neinvestičních dotací také několik větších investičních dotací z fondu Phare, mezi nimiž lze zvýraznit např. dotaci v hodnotě 94 345,2 tis. Kč na Chebský průmyslový park. V roce 2004 se dotace skládaly především z neinvestičních dotací a v roce 2005 došlo přes čerpání investiční dotace ze státního fondu rozvoje a bydlení na výstavbu bytového domu K Nemocnici ve výši 20 060 tis. Kč k velkému snížení celkových přijímaných dotací díky již mnohokrát zmíněné změně

v poskytování dotací na přímé náklady na vzdělávání. V roce 2006 pak přijatým investičním dotacím dominovaly dotace ze strukturálních fondů Evropské unie na centrální výstavní plochu B a C ve výši 20 023,4 tis. Kč. A v roce 2007 byly investiční dotace čerpané již pouze na několik menších projektů a pocházely od Karlovarského kraje a strukturálních fondů.

Přes uvedené příklady čerpání investičních dotací činí většinu přijatých dotací neinvestiční dotace na výkon státní správy, sociální péči apod..

2.8.5 Financování

Tab. 42 Vývoj financování města Cheb (v tis. Kč)

Obec	Cheb				
Rok	2003	2004	2005	2006	2007
Financování	-4 249,1	59 039,7	34 240,8	72 410,3	-23 724,5

Zdroj: Vlastní zpracování

Z průběhu financování je zřejmé, že město Cheb hospodařilo v letech 2003 a 2007 s přebytkem, jež byl převeden do rezerv a použit na financování projektů v následném roce. V letech 2004 až 2006 hospodařilo město s rozpočtovým deficitem, který byl zapojením rezerv a aktiv ve správě KB, a.s..

3 Shrnutí příjmů sledovaných obcí

Pro shrnutí skutečností zjištěných při rozboru příjmů jednotlivých obcí a ověření v úvodu uvedené teze je použita metoda porovnání příjmů obcí přepočtených na 1 obyvatele.

3.1 Porovnání příjmů na 1 obyvatele

Z porovnání příjmů sledovaných obcí na 1 obyvatele (tab. č. 44) je zřejmé, že mezi příjmy přepočtenými na 1 obyvatele jsou mezi jednotlivými obcemi značné rozdíly. Zřetelný je také obecný fakt, že s rostoucím počtem obyvatel obce roste příjem obce na 1 obyvatele. Což je, přihlédně-li se k výši a podílu jednotlivých příjmových složek (tab. č. 45), určeno přijatými dotacemi obcí a především nejpodstatnější příjmovou složkou municipalit, daňovými příjmy.

Tab. 43 Počet obyvatel v letech 2003 až 2007

obec/rok	2003	2004	2005	2006	2007
Karlovy Vary	52 359	51 807	51 537	50 893	50 691
Cheb	33 192	33 242	33 462	33 681	34 036
Sokolov	24 999	24 901	24 724	24 579	24 456
Chodov	14 459	14 454	14 419	14 433	14 344
Dolní Rychnov	1 279	1 337	1 370	1 389	1 406
Jindřichovice	418	439	462	481	487
Chlum sv. Máří	299	293	282	285	281
Těšovice	144	135	135	145	144

Zdroj: Český statistický úřad [online]. [cit. 2008-12-31].

Dostupný z WWW: <http://www.czso.cz/csu/2008edicniplan.nsf/p/1301-08>

Tab. 44 Celkové příjmy přepočtené na 1 obyvatele

Celkové příjmy na 1 obyvatele	2003	2004	2005	2006	2007	Průměr (2003 - 2007)
Karlovy Vary	21 604,12 Kč	25 250,02 Kč	21 394,44 Kč	23 505,28 Kč	26 831,71 Kč	23 717,11 Kč
Cheb	28 973,55 Kč	25 132,36 Kč	21 581,78 Kč	21 167,23 Kč	21 130,66 Kč	23 597,08 Kč
Sokolov	20 434,06 Kč	23 480,47 Kč	19 640,21 Kč	22 245,78 Kč	24 124,28 Kč	21 984,96 Kč
Chodov	19 299,67 Kč	20 740,44 Kč	17 002,15 Kč	16 554,72 Kč	13 746,17 Kč	17 468,63 Kč
Dolní Rychnov	13 948,19 Kč	15 195,30 Kč	14 080,68 Kč	12 129,82 Kč	11 139,12 Kč	13 298,62 Kč
Jindřichovice	16 285,20 Kč	15 401,19 Kč	11 673,11 Kč	13 297,39 Kč	35 387,73 Kč	18 408,92 Kč
Chlum sv. Máří	5 030,10 Kč	8 060,47 Kč	8 794,90 Kč	10 117,11 Kč	10 043,95 Kč	8 409,31 Kč
Těšovice	8 722,34 Kč	8 669,75 Kč	12 130,90 Kč	7 079,78 Kč	10 474,51 Kč	9 415,46 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Tab. 45 Průměrný podíl jednotlivých příjmových složek sledovaných obcí

Průměrný podíl příjmových složek sledovaných obcí během let 2003 až 2007	
daňové příjmy	54,99%
přijaté dotace	24,45%
kapitálové příjmy	7,66%
nedaňové příjmy	12,90%

Zdroj: Vlastní zpracování

A právě problematice daňových příjmů a systému jejich přerozdělování jsou věnovány následující části diplomové práce.

3.2 Porovnání daňových příjmů na 1 obyvatele

Tab. 46 Daňové příjmy sledovaných obcí přepočtené na 1 obyvatele

DP na 1 obyvatele	2003	2004	2005	2006	2007	Průměr (2003 - 2007)
Karlovy Vary	11 079,53 Kč	11 680,87 Kč	12 794,09 Kč	12 638,52 Kč	13 198,97 Kč	12 278,40 Kč
Cheb	10 020,54 Kč	9 612,34 Kč	10 427,11 Kč	10 581,56 Kč	11 072,86 Kč	10 342,88 Kč
Sokolov	7 400,48 Kč	7 902,01 Kč	9 140,51 Kč	9 346,08 Kč	9 987,31 Kč	8 755,28 Kč
Chodov	9 213,48 Kč	9 601,51 Kč	10 588,80 Kč	9 316,92 Kč	9 070,03 Kč	9 558,15 Kč
Dolní Rychnov	8 452,17 Kč	8 921,88 Kč	8 995,94 Kč	8 436,09 Kč	8 658,74 Kč	8 692,96 Kč
Jindřichovice	6 847,98 Kč	8 632,80 Kč	7 554,23 Kč	8 117,89 Kč	8 389,23 Kč	7 908,43 Kč
Chlum sv. Máří	4 346,15 Kč	5 350,10 Kč	5 848,22 Kč	6 253,68 Kč	5 950,47 Kč	5 549,72 Kč
Těšovice	4 977,48 Kč	6 060,64 Kč	7 011,67 Kč	5 285,11 Kč	6 242,64 Kč	5 915,51 Kč

Zdroj: Vlastní zpracování

Výsledek porovnání daňových příjmů sledovaných obcí přepočtených na 1 obyvatele je obdobný jako v případě celkových příjmů přepočtených na 1 obyvatele, tzn. že přes drobné výjimky obecně platí, že se snižujícím se počtem obyvatel klesá také výše daňových příjmů na 1 obyvatele pro obec.

Uvedená data potvrzují, že skutečnosti, díky kterým byla pravidla přerozdělování daňových příjmů obcím platná v letech 2001 až 2007 kritizována a které byly předmětem politických i odborných diskusí - tedy především nižší příjmy malých obcí, neboli výrazné rozdíly v míře sdílení daní mezi různě velkými obcemi - platí také pro obce sledované v této diplomové práci. Tato skutečnost je zvýrazněna i faktem, že menší obce jsou, alespoň

dle sledovaného vzorku, závislé na daňových příjmech vyšší mírou, než obce s větším počtem obyvatel (viz tab. č.45 – podíl daňových příjmů na příjmech celkových).

Tab. 47 Podíl daňových příjmů vybraných obcí na celk. příjmech během let 2003 - 2007

Podíl DP na celkových příjmech	2003	2004	2005	2006	2007	Průměr (2003-2007)
Karlovy Vary	51,28%	46,26%	59,80%	53,77%	49,19%	52,06%
Cheb	34,59%	38,25%	48,31%	49,99%	52,40%	44,71%
Sokolov	36,22%	33,65%	46,54%	42,01%	41,40%	39,96%
Chodov	47,74%	46,29%	62,28%	56,28%	65,98%	55,71%
Dolní Rychnov	60,60%	58,71%	63,89%	69,55%	77,73%	66,10%
Jindřichovice	42,05%	56,05%	64,71%	61,05%	23,71%	49,51%
Chlum svaté Máří	86,40%	66,37%	66,50%	61,81%	59,24%	68,07%
Těšovice	57,07%	69,91%	57,80%	74,65%	59,60%	63,80%

Zdroj: Vlastní zpracování

Ovšem rozdíly v míře sdílení daní mezi obcemi různých velikostí nejsou jediným důvodem zmiňovaným v diskusi vedené k tématu změny systému financování měst a obcí, resp. zákonu o rozpočtovém určení daní platnému jak mezi lety 2001 až 2007 (zákon č. 243/2000 Sb. ve znění pozdějších předpisů), tak i po novelizaci platné od 1.1.2008.

4 Zhodnocení zákona o rozpočtovém určení daní

4.1 Zhodnocení zákona č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní ve znění platném do 31.12.2007

Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávním celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní) je zákonem, který upravuje přerozdělení výnosu daní v soustavě veřejných rozpočtů, a tedy stanovuje také způsob výpočtu konkrétních podílů obcí na celkových výnosech daní pro obce od roku 2001. Tzn. i v období v němž byly sledovány příjmy obcí v této diplomové práci. Přestože byl tento zákon, který byl přijat v roce 2000 v rámci reformy veřejné správy, během své působnosti několikrát drobně upraven pomohl oproti do té doby platné legislativě dosáhnout stabilnější prostředí financování územních samospráv. Toto umožnilo obcím především plánování finančních výhledů a usnadnilo jim tvorbu investiční politiky, potažmo snadnější přístup k investičním prostředkům a úvěrům. Díky zákonu č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení daní byly odstraněny také do té doby kritizované velké rozdíly v příjmech srovnatelných měst (co do počtu obyvatel).

Přes uvedené klady vyvstala během platnosti zákona řada výtek, které lze shrnout takto:

- výrazné rozdíly v míře sdílení daní mezi nejmenšími a největšími obcemi (velký rozdíl v koeficientech velikostních kategorií při přerozdělování celkových daňových příjmů určených obcím)
- vysoká váha koeficientů velikostních kategorií při přerozdělování celkových daňových příjmů obcí – byly jediným kritériem pro jejich přerozdělování
- skokové přechody mezi koeficienty velikostních kategorií obcí, což způsobovalo velké rozdíly daňových příjmů obcí s podobným počtem obyvatel pohybujícím se na hraně velikostních kategorií určujících procentní podíl obcí na celostátním hrubém výnosu daní
- nedostatečná míra stimulace obcí z hlediska podpory ekonomických aktivit (typem a mírou stimulačních daní)
- zvýšená citlivost daňových příjmů obcí na jeden segment daně z příjmu fyzických osob a to daně ze samostatné výdělečné činnosti
- nízká role daní z nemovitostí ve vztahu k příjmům z ostatních daní

- existence pouze příspěvků (ne plná úhrada) na činnosti, které obce vykonávají v rámci přeneseného výkonu státní správy a jiných oblastech jako např. školství

4.2 Zhodnocení zákona č. 243/2000 Sb., ve znění zákona č. 377/2007 Sb. platného od 1.1.2008

4.2.1 Hlavní změny oproti zákonu č. 243/2000 Sb., ve znění zákona č. 1/2005 Sb.

Zákon č. 243/2000 Sb., ve znění zákona č. 377/2007 kterým se mění znění zákona č. 243/2000 Sb., ve znění zákona č. 1/2005 (zákon o rozpočtovém určení daní), byl schválen v roce 2007 s účinností od 1.1. 2008 a hlavní změna, kterou přinesl oproti předcházejícímu znění, je úprava metodiky výpočtu podílu jednotlivých obcí na sdílených daních:

- a) K dosud jedinému kritériu počtu obyvatel upraveného příslušným koeficientem velikostní kategorie byla doplněna nová kritéria:
 - celková výměra katastrálního území obce s vahou 3% ze sdílených daní pro obce
 - prostý počet obyvatel obce s vahou 3% ze sdílených daní pro obce
- b) Doposud jedinému kritériu přepočteného počtu obyvatel byla snížena váha ze 100% na 94% ze sdílených daní pro obce a bylo modifikováno tak, aby nadále nedocházelo ke skokovým přechodům mezi velikostními kategoriemi:
 - byl snížen počet velikostních kategorií ze 14 na 4 a zmírněna progresivita koeficientů (Praha, Brno, Ostrava a Plzeň jsou vyjmuty a platí pro ně speciální přepočítávací koeficienty)
 - stanoveným koeficientem postupných přechodů se již násobí pouze ta část obyvatel, která spadá do příslušného intervalu počtu obyvatel (tzv. progresivně klouzavý systém)

Kromě uvedené úpravy metodiky výpočtu podílů jednotlivých obcí na sdílených daních byl v této novele také zvýšen podíl obcí na sdílených daních z 20,59% na 21,40%. K tomuto navýšení došlo, aby kompenzovalo uvedené změny systému přerozdělení sdílených daní pro obce. Pokud by k němu nedošlo, pak by řada obcí a měst na nové metodice prodělala.

4.2.2 Zhodnocení změn oproti zákonu č. 243/2000 Sb., ve znění zákona č. 1/2005 Sb.

Uvedené změny oproti zákonu č. 243/2000 Sb., ve znění zákona č. 1/2005 Sb. nesporně přinesly zlepšení některých kritizovaných aspektů financování municipalit, resp. přerozdělování daní místní samosprávě. Těmito zlepšeními jsou hlavně:

- odstranění skokových rozdílů v koeficientech mezi jednotlivými velikostními kategoriemi
- zmírnění progresu v koeficientech mezi jednotlivými velikostními kategoriemi
- zavedení více hledisek pro přerozdělování celkových daní určených obcím mezi obcemi

Ovšem je třeba uvést, že některé změny se staly téměř okamžitě terčem kritiky. Pravděpodobně nejvíce se tato kritika týká zavedení kritéria celkové výměry obce, které podle některých kritiků zcela nevystihuje reálné výdaje obcí. Ty jsou dle zkušeností zástupců měst a obcí určovány spíše výměrou intravilánu obce.

Mimo uvedené kritiky nového kritéria celkové výměry obce je zřejmé, že tato novela neřeší ani další výtky a připomínky, které provázely zákon 243/2000 Sb. již před novelizací platnou od 1.1.2008 a které jsou uvedeny v části 4.2 této diplomové práce. Těmito připomínkami jsou:

- a) rozdíly v míře sdílení daní mezi nejmenšími a největšími obcemi (rozdíl v koeficientech velikostních kategorií při přerozdělování celkových daňových příjmů určených obcím)
- b) vysoká váha koeficientu velikostních kategorií při přerozdělování celkových daňových příjmů obcí (přestože již není jediným kritériem)
- c) nedostatečná míra stimulace obcí z hlediska podpory ekonomických aktivit (typem a mírou stimulačních daní)
- d) zvýšená citlivost daňových příjmů obcí na jeden segment daně z příjmu fyzických osob a to daně ze samostatné výdělečné činnosti
- e) existence pouze příspěvků (ne plná úhrada) na činnosti, které obce vykonávají v rámci přeneseného výkonu státní správy a jiných oblastech jako např. školství
- f) nízká role daní z nemovitostí ve vztahu k příjmům z ostatních daní

5 Doporučení pro úpravy financování obcí v ČR

Přestože zrealizovat systém financování obcí, který by vyhovoval zástupcům všech obcí a dosáhnul spravedlivého přerozdělování finančních zdrojů mezi obce je spíše utopií, měla by následující doporučení pomoci najít cestu k vyřešení alespoň nejkritizovanějších bodů současného stavu.

- a) Jedním z nejvíce kritizovaných bodů současného stavu jsou rozdíly v míře sdílení daní mezi obcemi různých velikostí (rozdíl v koeficientech velikostních kategorií při přerozdělování celkových daňových příjmů určených obcím), neboli rozdílné příjmy obcí rozdílných velikostí přepočtené na 1 obyvatele. Tento bod je nejvýrazněji kritizován zástupci malých obcí s odůvodněním, že takové přerozdělování pro malé obce je diskriminační. Na druhou stranu je třeba zmínit, že s velikostí obce zpravidla rostou také její výdaje spojené se školstvím (vzděláváním), zabezpečením sociálních, kulturních, dopravních a dalších veřejných služeb uspokojujících potřeby obyvatelstva z příslušné spádové oblasti. Což potvrzuje i Ústavní soud ve svém nálezu spisové značky Pl.ÚS 50/06, ve kterém konstatoval, že nižší koeficienty pro malé obce nejsou diskriminační, protože postavení obce příkladně do 100 obyvatel není srovnatelné s obcí mezi 10 001 a 20 000 obyvatel.¹⁰ Řešením uvedených rozdílných rozdílů by sice mohlo být zrušení velikostních kategorií obcí, tj. přerozdělování sdílených daní dle prostého kritéria počtu obyvatel spojené s poskytováním dotací obcím na zabezpečení tzv. „nadobecních funkcí“ (školství, sociální, kulturní, dopravní a další veřejné služby), ovšem jelikož stanovení objektivní výše dotací na zajištění všech druhů tzv. „nadobecních funkcí“ ve skutečné výši by bylo administrativně náročné a pravděpodobně spíše nereálné a k dosažení spravedlivějšího přerozdělování prostředků by nevedlo, nebyla by takováto změna efektivní.
- b) Dalším diskutovaným bodem je vysoká váha koeficientu velikostních kategorií při přerozdělování celkových daňových příjmů obcí. Jako řešení se jeví snížení váhy koeficientu velikostních kategorií a rozšíření současných 3 kritérií přerozdělování podílu obcí na sdílených daních o další kritérium počtu žáků základních, uměleckých škol a dalších školských zařízení zřizovaných obcemi.

¹⁰ Nález Ústavního soudu jménem republiky Pl.ÚS 50/06 ze dne 20.11.2007 18/2008 Sb., str. 5 [cit. 2008-12-31]. Dostupný z <http://nalus.usoud.cz/Search/Search.aspx>

- c) Ke zlepšení situace týkající nedostatečné míry stimulace obcí z hlediska podpory ekonomických aktivit (typem a mírou stimulačních daní) se nabízí několik řešení. Takovým by se mohlo zdát např. zavedení kritéria přerozdělení daní podle místa jejich správy (to ovšem nemusí být místem vzniku daně a místem kde příslušná příslušná ekonomická činnost vyvolává potřebu veřejných služeb). Jinou možností by mohlo být také přerozdělování určité části výnosu z DPH tak, že by byla příjmem samosprávného celku, na jehož území došlo k uskutečnění zdanitelného plnění. Ovšem ani u této možnosti není zaručeno přerozdělování prostředků do místa kde vyvolaly potřebu veřejných služeb a mohlo by také vést k podpoře pouze některých sektorů ekonomických aktivit. U obou zmíněných možností by navíc mohlo dojít k návratu do stavu v polovině 90. let, kdy se příjmy obcí stejných velikostí často zásadně lišily (docházelo k dělení na obce chudé a bohaté) a mohlo by dojít k narušení principu solidarity mezi obcemi.
- d) Zvýšenou citlivost daňových příjmů obcí na jeden segment daně z příjmu fyzických osob a to daně ze samostatné výdělečné činnosti by mohlo vyřešit rozšíření sdílených daní o další typy daní jako např. daně spotřební, popř. daně ekologické. Negativem tohoto řešení je fakt, že tyto daně nejsou vybírány finančními úřady, nýbrž úřady celními. Což by opět výrazně zvýšilo administrativní náročnost systému přerozdělování sdílených daní a technicky zkomplikovalo provádění převodů jednotlivým obcím.
- g) Existence pouhých příspěvků (ne plná úhrada) na činnosti, které obce vykonávají v rámci přeneseného výkonu státní správy je tématem, které trápí obce s pověřenými úřady a s rozšířenou působností. V současnosti je tento příspěvek stanovován v závislosti na rozsahu přenesené působnosti k výkonu státní správy, v závislosti na velikosti správního obvodu vyjádřené počtem obyvatel a na podílu velikosti správního centra a velikosti správního obvodu, kde velikost správního centra je vyjádřena počtem trvale bydlících obyvatel obce. Přestože se výše příspěvků v minulých letech průběžně navyšovala a příspěvky se k plnému krytí nákladů na výkon přenesené působnosti čím dál více blíží, je současná forma financování formou příspěvků a částečně formou daňových příjmů nepřehledná. Řešením by mohlo být rozšíření kritérií přerozdělování podílu obcí na sdílených daních o další kritérium zohledňující náklady obcí na výkon přenesené působnosti

pro plné krytí těchto nákladů z příjmů daňových, popř. poskytování dotací kryjících obcím tyto náklady plně, což je v rámci snahy o zachování jednoduchosti a průhlednosti kritérií pro přerozdělování podílu obcí na daních vhodnější.

- h) Nízká role daní z nemovitostí ve vztahu k příjmům z ostatních daní již byla částečně vyřešena novelou zákona č. 338/1992 Sb. o dani z nemovitosti, ve znění zákona č. 1/2009 Sb., která nabyla účinnosti od 1.1.2009. Podle této novely obec může obecně závaznou vyhláškou pro všechny nemovitosti na území celé obce stanovit jeden místní koeficient ve výši 2, 3, 4 nebo 5. Tímto koeficientem se vynásobí daňová povinnost poplatníka za jednotlivé druhy pozemků, staveb, samostatných nebytových prostorů a za byty, popřípadě jejich soubory, s výjimkou pozemků uvedených v § 5 odst. 1.. Jelikož výnos daně z nemovitostí umístěných v katastrálním území obce plyne výlučně do rozpočtu obce, mají nyní obce možnost své příjmy z daně z nemovitosti zvýšit až pětinasobně.
- i) Posledním návrhem je nahradit kritérium celkové výměry katastrálního území obce pro přerozdělování podílu obcí na sdílených daních kritériem výměry zastavěného území obce, které by více reflektovalo výdaje obcí spojené s údržbou a investicemi do místních komunikací, technické infrastruktury, nemovitostí apod..

Závěr

V roce 1990 u nás byla započata reforma veřejné správy, která si kladla za cíl vybudovat moderní veřejnou správu založenou na principech demokracie. Od svého zahájení se mimo jiné i pod tlakem Evropské unie stala vládní prioritou. Klíčové pro celý vývoj naší veřejné správy bylo rozhodnutí poslanecké sněmovny z jara roku 1998, že územní veřejná správa bude vybudována jako sloučený model orgánu, který bude v rámci samosprávy vykonávat samostatnou působnost a v přenesené působnosti zabezpečovat výkon státní správy. Její součástí bylo vytvoření potřebných legislativních předpokladů pro fungování státní správy i samosprávy.

Pro úspěšné fungování územní samosprávy bylo nutné, jak již bylo výše zmíněno, vytvořit potřebné legislativní předpoklady, tzn. vymezit zákonem postavení a činnost územní samosprávy, míru autonomie, pravomoci a odpovědnost, vyjasnit kompetence především ve veřejném sektoru a současně vytvořit potřebné ekonomické předpoklady, tj. umožnit územním samosprávným celkům svobodně nakládat s majetkem v jejich vlastnictví a dosahovat z něho vlastní příjmy, hospodařit podle vlastního rozpočtu, možnost získat vlastní daňové i nedaňové příjmy.

Efektivní systém územní samosprávy je důležitý jak z hlediska společenského, tak i ekonomického, neboť územní samospráva plní řadu funkcí veřejného sektoru a zajišťuje poskytování místních služeb z finančního hlediska. Vytváří předpoklady pro to, aby tyto služby odpovídaly preferencím místních obyvatel jak ve sféře sociálních služeb (vzdělání, zdravotní péče, systém sociální pomoci), tak k zabezpečení dalších veřejných statků.

Cílem této diplomové práce bylo přiblížit problematiku financování obcí se zaměřením na daňové příjmy obcí a zákon, který je v této oblasti určující, zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní) a ověření tvrzení některých zástupců měst a obcí o zvýhodňování větších měst na úkor malých obcí a navržení úprav vedoucích k objektivnějšímu systému financování obcí.

První část diplomové práce je věnována obecnému popisu výdajů a především charakteristice příjmů obcí a jejich skladby. V druhé a třetí části se diplomant zabývá detailním rozbořením vývoje příjmů vybraného vzorku 8 obcí Karlovarského kraje v letech 2003 až 2007 a shrnutím zjištěných skutečností, které potvrdily očekávaný rozdíl mezi příjmy obcí různých velikostních kategorií a zároveň se také potvrdila skutečnost, že podíl a tedy i důležitost daňových příjmů na příjmech celkových roste s klesajícím počtem obyvatel. Vzorek obsahuje 2 obce z každé velikostní kategorie dle kterých jsou určovány koeficienty postupných přechodů a násobky postupných přechodů v zákoně 243/2000 Sb. ve znění zákona č. 377/2007 Sb. (zákon o rozpočtovém určení daní). Čtvrtá část diplomové práce obsahuje komentář a shrnutí nedostatků znění zákona č. 243/2000 Sb., zákona o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní), podle kterého se řídilo přerozdělování daní obcím i v období v této práci sledovaném, tedy mezi lety 2003 až 2007 a zároveň jsou ve čtvrté části shrnuty také změny v přerozdělování daní obcím, které přinesla novela zákona o rozpočtovém určení daní platná od 1.1.2008, ve znění zákona č. 377/2007 Sb. a jejich hodnocení z hlediska odstranění nedostatků vytýkaných předcházejícímu znění zákona o rozpočtovém určení daní. V páté části diplomové práce jsou pak uvedena doporučení pro úpravu systému financování obcí, která se dají shrnout takto:

- rozšíření kritérií přerozdělování podílu obcí na sdílených daních o kritérium počtu žáků školských zařízení provozovaných obcemi
- nahrazení kritéria celkové výměry katastrálního území obce (kritérium přerozdělování podílu obcí na sdílených daních) kritériem výměry zastavěného území obce
- plná úhrada nákladů obcí na činnosti spojené s přeneseným výkonem státní správy formou účelových dotací obcím.

Seznam použité literatury

- 1) Peková, J.: Hospodaření a finance územní samosprávy, Management Press, Praha 2004, ISBN 80-7261-086-4
- 2) Peková, J., Pilný, J., Jetmar, M.: Veřejná správa a finance veřejného sektoru, 2. doplněné vydání, ASPI, a. s., 2005, ISBN 80-7357-052-1
- 3) Peková J.: Veřejné finance – úvod do problematiky, ASPI Publishing 2001, ISBN 80-86395-19-7
- 4) Marková, H.: Finance obcí, měst a krajů, Orac 2000, ISBN 80-86199-23-1
- 5) Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní
- 6) Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
- 7) Časopis Obec a finance, Triada s.r.o.
- 8) Kol.: Local Finance in the Fifteen Countries of the European Union, DEXIA – Paris 2002, ISBN 2911065328
- 9) Kinšt, Jan: Rozpočtová skladba v roce 2004, Strukturální politika EU a praktické příklady, publikace pro pracovníky orgánů státní správy, obcí a, krajů a jejich organizačních složek, Pragoeduca, 1.vydání – Praha 2004, ISBN 80-7310-016-9
- 10) Závěrečný účet města Cheb za rok 2003 – 2007
- 11) Závěrečný účet města Karlovy Vary za rok 2003 – 2007
- 12) Závěrečný účet města Sokolov za rok 2003 – 2007
- 13) Rozbor hospodaření města Chodova za rok 2003 – 2007
- 14) Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí Fin 2 – 12 M za rok 2003 – 2007 obce Chlum Sv. Maří
- 15) Závěrečný účet a rozbor hospodaření obce Dolní Rychnov za rok 2003 – 2007
- 16) Rozbor hospodaření obce Jindřichovice za rok 2003 – 2007
- 17) Výkaz pro hodnocení plnění rozpočtu územních samosprávných celků a dobrovolných svazků obcí Fin 2 – 12 M za rok 2003 – 2007 obce Těšovice
- 18) Zákon č. 338/1992 Sb., o dani z nemovitostí
- 19) Nález Ústavního soudu jménem republiky Pl.ÚS 50/06 ze dne 20.11.2007 18/2008 Sb.
- 20) Příloha č. 9 k zákonu 360/2007 Sb., Postup pro stanovení příspěvku na výkon státní správy jednotlivým obcím a hlavnímu městu Praze

Seznam příloh

Příloha č. 1: Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní) ve znění zákona č. 1/2005 Sb.

Příloha č. 2: Zákon č. 243/2000 Sb. o rozpočtovém určení výnosů některých daní územním samosprávným celkům a některým státním fondům (zákon o rozpočtovém určení daní) ve znění zákona č. 377/2007 Sb.

Příloha č. 3: Přehled příjmů 8 sledovaných obcí v letech 2003 až 2007